

ದಾರ್ ಮತ್ತು ಜಿರ್

2016ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ
ಗಾಮೇಂಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬಂಡಾಯ

PUCL ಮತ್ತು WSS ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸಿದ ಸತ್ಯಶೋಧನಾ ವರದಿ

ಅನುವಾದ : ಆರ್. ಪ್ರತಿಭಾ

ದಾರ ಮತ್ತು ಬಿಗಿತ

ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪತ್ರಿಕಾ ಬಂಡಾಯ

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 2016ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ
ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಕುರಿತು ಸಹಜೀವನಾ ವರದಿಶ

ದಾರ ಮತ್ತು ಬಿಗಿತ
ಗಾಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬಂಡಾಯ

ಪ್ರಕಟಣೆ : ಏಪ್ರಿಲ್, 2017

ಪಿಯುಸಿವಲ್ - ಕನಾರಟಕ ಮತ್ತು ವಿಷೇನ್ನ್ ಎಗೆನೆಸ್‌ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟ್ಸ್ ವಯಲೆನ್ಸ್
ಅಂಡ್ ಸ್ಪೇಚ್ ರಿಪ್ರೇಶನ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸಿದ ಸತ್ಯಶೋಧನಾ ವರದಿ.

ಅನುವಾದ : ಆರ್. ಪ್ರತಿಭಾ

ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮರುಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು. ಪ್ರತಿ
ಮಾಡಬಹುದು. ಮರುಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಲೇಖಕರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು.

ಪರಿವಿಡಿ

ಪರಿಚಯ

ಅಧ್ಯಾಯ 1: “ಬಟ್ಟೆಯ ಜಾಡು ಹಿಡಿದು” – ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆ

- 1.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ
- 1.2 ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಸಳ್ಳೆಗೆ ಜೈನ್
- 1.3 ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ದುಡಿಮೆಯ ಸ್ತೇಕರಣ

ಅಧ್ಯಾಯ 2: “ದಾರದೆಳೆ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡ” - ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

- 2.1 ಕಾರ್ಮಿಕರ ಚಿತ್ರಣ
- 2.2 ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ
- 2.3 ಕಿರುಕುಳಿ
- 2.4 ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
- 2.5 ನಿರಂತರ ಕಣ್ಣಾವಲು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೇರೆದಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದು
- 2.6 ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ತ/ ಬದುಕುವ ವೇತನ

ಅಧ್ಯಾಯ 3: ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಮತ್ತು 19 ರ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ

- 3.1 ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ
- 3.2 ಏಪ್ರಿಲ್, 2016 18 ಮತ್ತು 19 ರ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 4: ಹೊಲೀಸ್ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವೇಳೆಯ ದೋಜನ್ಯಗಳು

- 4.1 ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ್ದು
- 4.2 ಮನಸೋಜ್ಞ ಬಂಧನ, ಸರೆ, ಮತ್ತು ಕಿರುಕುಳಿ
- 4.3 ಹೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ
- 4.4 ಅಗತ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೊಲೀಸರ ವ್ಯಾಪಲ್ಯ
- 4.5 ಎಫ್.ಎ.ಆರೋಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
- 4.6 ಉಪಸಂಹಾರ

ಅಧ್ಯಾಯ 5: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿಧಿಯ ಖಾಸಗೀಕರಣ – ಕಾರ್ಮಿಕ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

- 5.1 ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ
- 5.2 ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ
- 5.3 ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಹಣ ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿ ನಿಧಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಬಳಕೆ
- 5.4 ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯ ಬಳಕೆ ಹೇಗೆ?

ಅಧ್ಯಾಯ 6: ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಗಳು – ಮಾಡ್ಯಮ ವರದಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

- 6.1 ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಡ್ಯಮ ವರದಿಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ
- 6.2 ಕನ್ನಡ ಮಾಡ್ಯಮ ವರದಿಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ
- 6.3 ಬೆಳ್ಳರೇಖೆ – ಒಂದು ಧನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ಅಧ್ಯಾಯ 7: “ಒಂದು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆ?” ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಒಳನೋಟಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ 8: ಸತ್ಯಶೋಧನಾ ತಂಡದ ಅಗ್ರಹಗಳು

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ
 ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕು ಆಯೋಗ
 ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಇನ್‌ಪೆಸ್ಕರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್
 ಪೊಲೀಸ್ ದಾರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
 ಕನಾರ್ಚಿಕ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ

ಅನುಬಂಧ ‘ಎ’

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಕ್ಷೀಗಳು
 ಜೂನ್ 1 ರಂದು ಬೋಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ
 ಯೂನಿಯನ್ ಸಾಕ್ಷೀಗಳು

ಪರಿಚಯ

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪಿ.ಎಫ್ ಕಾರ್ಯದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 2016 ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಾಂತರ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೀದಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ಯಾವುದೇ ಸಿದ್ಧತೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಮತ್ತು 19 ರಂದು ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವರು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದವರು ಬಹುತೇಕ ಮಹಿಳೆಯರಾಗಿದ್ದರು. ಏಪ್ರಿಲ್ 16 ರಂದು ‘ವಿಜಯ ಕನಾರ್ಟಕ’¹ ದೈನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ವರದಿಯೊಂದು ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಆ ಮೂಲಕ ಲಕ್ಷ್ಮಾಂತರ ವೇತನದಾರರಿಗೆ ಲಾಭವಾಗಲು ಕಾರಣವಾದ ಈ ಘಟನೆಯು, ಒಂದು ಮೈಲಿಗಳ್ಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

2016 ರ ಮೇ ೧ ಒಂದರಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರು, ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ‘ಒಂದು ಯಶಸ್ವಿ ಆಂದೋಲನ’ ಎಂದು ಶ್ಲಾಷ್ಟಿಸಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಇ.ಪಿ.ಎಫ್ ಕಾರ್ಯದೆಗೆ ತಂದ ಆತುರದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ‘ಪತಿಹಾಸಿಕ’ ಎಂದು ಕರೆದು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದರು.²

ಈ ಘಟನೆಯು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಜಯವೆಂದು, ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ವಹಿಸಿದ ಅನನ್ಯ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು, ಇದನ್ನು ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಮೂಲಕ ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿತು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಧ್ವನಿ ಇತರರ ಮೇಲೆ ಕೂರವಾಗಿ ದೌಜನ್ಯ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೊಲೆಯತ್ತದಂತಹ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಲಾಯಿರು. ಅಸಹಾಯಕರೂ, ಕೆಳವರ್ಗದವರೂ ಆದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬೆದರಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇ.ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಮತ್ತಪ್ಪ ಹೊರೆ ಹೊರಿಸಿದುದುರ ವಿರುದ್ಧ, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವುದೊಂದೇ ದಾರಿಯಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಶ್ಲಾಷ್ಟಿಸುತ್ತಾ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಲಾರಿ ಚಾರ್ಜನಂತಹ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ಈ ವರದಿಯು, ಏಪ್ರಿಲ್ 18-19 ರಂದು ನಡೆದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ನಂತರ ಅದು ಗಲಭೆಗೆ ತಿರುಗಿದ ಬಗ್ಗೆ, ಆನಂತರದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಮನ್ನಳೆಗೆ ಬಂದ ಅಗೋಚರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೀಸಲು ಒತ್ತಡ ಹೇರಲು ಯಶಸ್ವಿಯಾದ, ಈ ಮಿಂಚಿನಂತಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಡೆಸಿದ ತನಿಖೆಯಾಗಿದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರಂದು ನಡೆದ ಈ ಮಿಂಚಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ

¹Article published in The Hindu on May 2nd, 2016 - <http://www.thehindu.com/todays-paper/tp-national/tp-karnataka/may-day-garment-workers-issues-dominate-programmes/article8545446.ece>

²Article published in The Hindu on May 2nd, 2016 - <http://www.thehindu.com/todays-paper/tp-national/tp-karnataka/may-day-garment-workers-issues-dominate-programmes/article8545446.ece>

ವೇಳೆ, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮದ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳಿಸಿದ ಪಾದಚಾರಿಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ನಾಗರೀಕರ ಮಾನವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊಲೀಸರು ನಡೆಸಿದ ದೋಷನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವರದಿಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ.

ಪೀಪಲ್ಸ್ ಯೂನಿಯನ್ ಆಫ್ ಸಿವಿಲ್ ಲಿಬಟೀಎಸ್-ಕನಾರ್ಟಿಕ (PUCL-K), ವಿಮೆನ್ಸ್ ಅಗ್ನೇಸ್‌ಸ್ಟ್ ಸೆಕ್ಯುಯರ್ ವಯಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ ರೆಪ್ರೆಷನ್-ಕನಾರ್ಟಿಕ (WSS), ಸಂಘಟನೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಶೋಧಕರುಗಳನ್ನೂ ಲೋಂಗ್ ಟಿಂಡ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವರದು ದಿನ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಈ ತಂಡವು ಚೊಮ್ಮನಹಳ್ಳೀ, ಹೆಚ್ಚುಗೋಡಿ ಮತ್ತು ಪೀಣಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಪ್ಪು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮದ ನಿಜವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ತಂಡವು ಮೂರು ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೇನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಹಿರಿಯ ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ತಂಡವು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ವರದಿಯ ಕೊನೆಯ ಅನುಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಮೊಲೀಸ್ ಶಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಕೆಲವು ಎಫ್.ಆರ್.ಆರ್ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೊಲೀಸರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಬಾನೆಯ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗುವ ಭೀತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಈ ವರದಿಯ ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಅನಾಮಿಕತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂಬ ಶರ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಈ ಸತ್ಯ ಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 1: “ಬಟ್ಟೆಯ ಜಾಡು ಹಿಡಿದು” – ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆ

1.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ತಂಪಾದ ಮತ್ತು ಒಂ ಹವಾಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು, ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪತಿಹಾಸಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. 1940ರಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಎಂಬುವವರಿಂದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಫಟಕವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.³ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮವು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಬೇಡುವ ಉದ್ಯಮ, ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ, ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಮೇಲುಗ್ರೇ ಸಾಧಿಸಲು ಕಾರಣವಾದವು. ಅಭಿವೃದ್ಧಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ 1974 ರಿಂದ 1994 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದವೇ ‘ಮಲ್ಟಿ ಪ್ರೈಬರ್ ಅರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್’. ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಾಂತದ್ವಾರಾ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೇರಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮವು ಸಂಘಟಿತ ವಲಯದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. 1986 ರಿಂದ 1994ರ ವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ‘ಉರುಗ್ಗೇ ರೌಂಡ್’ ಆಫ್ ಮಲ್ಟಿಲ್ಯಾಟರಲ್ ಟ್ರೇಡ್ ನೆಗೋಂಟಿಯೇನ್ಸ್’ ಒಪ್ಪಂದವು ರದ್ದಾದ ನಂತರ, ಈ ವ್ಯಾಪಾರವು ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (WTO)ಯ ಟೆಕ್ಸಿಟ್‌ಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾತ್ರಿಂಗ್ ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲೊಡಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಒಂದು ದಶಕದ ಅಂದರೆ 1995 ರಿಂದ 2004 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯಾಪಾರವು ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅಭಿವೃದ್ಧಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ, ಈಗ ತಾನೇ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತ್ತಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ, ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡವು. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀನಾವನ್ನೂ ಸೇರಿ ಭಾರತವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದವು. 1980 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮವು ಸಿದ್ಧ ಉಡುಪುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

ಇದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ, ಅನೊಪಚಾರಿಕಕಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು, ಆ ನಂತರ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಾದರು. ಮಹಿಳೆಯರು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮದ ಬಹುತೇಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯಾದರು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಳಿಕೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

2000 ದ ಹೊದಲಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಲೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, 2000 ನಂತರದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ಥಿರೀಕರಣಗೊಂಡಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಪ್ರೇಟ್ ಕಾಲರ್ ವರ್ಕ್ಸ್) ವಲಸೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೊಡಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹಲವಾರು ಉದ್ಯಮಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಹೊರವಲಯದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

³Rao,R Gopinath. Diagnostic Study Report for Readymade Garments Cluster, Bangalore, Small Industries Service Institute,Rajajinagar, Bangalore. <http://www.ediindia.org/dsr/bangalore%20ds.pdf>, p. 5

2000 ದ ಕಡೆಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಈ ವರ್ಷನೇ ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಹೆಚ್ಚಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ದರಗಳು, ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಖಿಜರವೆಚ್ಚು, ಮತ್ತು ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ದರ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳೂ ಸಹ ಉದ್ಯಮಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲು ಕಾರಣವಾದವು. ಐಟಿ ಉದ್ಯಮದ ಅಲೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಖಿಜರವೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ಯೂಲ್ ಮಿಲ್‌ಗಳು ನಗರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರವಾದವು ಮತ್ತು ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಶಾಂತಿಗ್ರಂಥಗಳು, ರಸೋರ್ಟೆಂಟ್‌ಗಳು, ಆಸ್ಟ್ರೇಗಳು, ಹೊಟ್‌ಲ್‌ಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಿನರ್‌ ಮಿಲ್, ರಾಜಮಿಲ್ ಮತ್ತು ಬಿನ್‌ಮಿಲ್‌ಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲವು ಹಳೆಯ ಮಿಲ್‌ಗಳು. ಇವುಗಳು ಸುಮಾರು 8000 ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಲ್ಲರೂ ವಸಾಹತು ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂಳು ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ 2000 ದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಮಿಲ್‌ಗಳು ಮುಚ್ಚಲಪಟ್ಟವು.

ಇತರ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ವಿಶೇಷಿಸಿ ನೇರ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯ ಪರವಾನಗಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಗಿಯಾದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ 2000 ದ ವರೆಗೂ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ 2000 ರ ದ ನಂತರ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸರ್ಕಾರವು, ಅರವಿಂದ್ರ ಮಿಲ್ಸ್, ಗೋಕ್ಕರ್‌ದಾಸ್, ಮಘತ್‌ಲಾಲ್ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿತು.⁴

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಚಲನೆ ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉದ್ಯಮ, ಉದ್ಯೋಗಗಳು, ಮನಕೆಲಸ್, ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ, ಸಗಟು ಮಾರಾಟ, ಅದರಲ್ಲೂ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡನಿರ್ಮಾಣದಂತಹ ಅಸಂಘಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾದ ಭಾಗವಾಗಿ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆಚ್ಚಿನವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸುಷ್ಠುಯಾ ರಾಯ್ ಚೌಧರಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ಯೋಗವು ಅನೋಪಚಾರಿಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವೇತನ, ಕೆಲಸದ ಅಭದ್ರತೆ, ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷೆಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಬಹುತೇಕ ವಲಸಿಗರು, (ಹೆಚ್ಚು ಕನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳು) ಅಸಂಘಟಿತರು, ಸಾಮೂಹಿಕ ಚೌಕಾಸಿ ನಡೆಸಲು ಅಶಕ್ತರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಇಲ್ಲದ, ಯಾವುದೇ ಕೌಶಲ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು.

1.2 ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಉದ್ಯಮದ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣಕ್ಕೆನ್ನು

‘ಕಾರ್ಮಿಕರು’ ಎಂಬ ಮೂಲ ಉತ್ಪಾದಕರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಉದುಪು ತಯಾರಿಸಿ ಸರಬರಾಜು (ಸಪ್ಲೈ ಯಾರ್ಡ್) ಮಾಡುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಗಳು ಗ್ಲೋಬಲ್ ಸಪ್ಲೈಚ್ಯೂನ್‌ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲ ಉತ್ಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನ ನಡೆಸುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ವೇತನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ವೇತನದ ಪಾಲು, ಅವರು ಹೊಲೆದ ಉದುಪಿನ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಗರಿಷ್ಠ ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆಯ 1-3% ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ 50% ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವ, ಸ್ವೀಡನ್‌ನ ಉದುಪು ಉತ್ಪಾದಕೂಳಿ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ ಮೂಲದ ಉತ್ಪಾದಕ

⁴Dr. Devaraja, T.S, *Indian Textile and Garment Industry- An Overview*, 2011.

http://www.sibresearch.org/uploads/2/7/9/9/2799227/working_paper - dr devaraja.pdf, p. 12

ಉಂಟಾಗಣತವ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯಬ್ರಾಂಡ್ ಮತ್ತು ರೀಟ್ಯೂಲ್ರಾಗಳಿಗೆ ಉಡುಪು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಸಭ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್⁵ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಸಫ್ಯೇಯ್ಸ್‌ಗಳಾದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವೈಮೋಟಿಗಳಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಸಿದ್ಧ ಉಡುಪು ಉದ್ದೇಶವು, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಗಳಿಕೆ, ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಕ್ರಾರವಾದ ವೈಮೋಟಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಮ್ಮ ಲಾಭಾಂಶದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ರೀಟ್ಯೂಲ್ರ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಂಡ್‌ಗಳು, ಉತ್ಪಾದಕರ ಮೇಲೆ ಅತೀವ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ, ಅವೃಜ್ಞಾನಿಕ ಮೌಡಕ್ಕನ್ ಟಾರ್ಫ್‌ಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ದೇಶದ ಈ ಅನುಚಿತ ಲಾಭಾಂಶದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಹೊರೆಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಾವು ಹೊಲೆದ ಉಡುಪಿನ ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆಯ ಶೇ 1 ರಷ್ಟನ್ನು ಬಡತನದ ವೇತನವನ್ನಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾ, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

1.3 ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ದುಡಿಮೆಯ ಸ್ತ್ರೀಕರಣ

ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ದೇಶವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಿದ ಎರಡನೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ 80% ರಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 1.2 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ⁶. 2014 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ 60⁷ ಮಿಲಿಯನ್‌ನಿಂದ 75⁸ ಮಿಲಿಯನ್‌ನಷ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಕ್ಕೆಟ್ಯೇಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ಲಾಟಿಂಗ್ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಹಿಳೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನೋಪಚಾರಿಕ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಚೌಕಾಸಿಯ ಅವಕಾಶದ ಮೇಲೆ ಅತೀವ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ದುಡಿಮೆಯ ಸ್ತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಇದು ಸ್ವಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ

ಇಂಟರ್‌ನಾಷನಲ್ ಇನ್ವಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಎನ್ವಿರಾನ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ (IIED), ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ‘ದುಡಿಮೆಯ ಸ್ತ್ರೀಕರಣ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯಾಗಿ ಹಣ ಗಳಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಮಾಣ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದನ್ನು, ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ದುಡಿಮೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಇದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅತಂತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲೂ ಇದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. IIED ಯ ಪ್ರಕಾರ, ಮಹಿಳೆಯರ ‘ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆ’ ದುಡಿಮೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ

⁵ Garment Industry Supply Chains, available at http://www.women-ww.org/documents/www_education_pack.pdf

6. Lubna Kably, “Helping women garment-factory workers stand up for their rights”, available at <http://timesofindia.indiatimes.com/india/Helping-women-garment-factory-workers-stand-up-for-their-rights/articleshow/46136079.cms>

7Global Garment and Textile Industries- Workers Rights and Working Conditions, Solidarity Centre, 2015, available at <http://www.solidaritycenter.org/wp-content/uploads/2015/11/Global.Garment-Workers-Fact-Sheet.11.15.pdf>

8Stotz, Lina and Kane, Gillian. Facts on the Global Garment Industry, Clean Clothes Campaign, February 2015, available at <http://www.cleanclothes.org/resources/publications/factsheets/general-factsheet-garment-industry-february-2015.pdf>

9. Ibid

ಅನ್ನಾಪಚಾರಿಕ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು, ಈಗ ಮರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಬ್ಬರಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಬದಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.¹⁰

ಹೇಗಾಗಿ, ‘ದುಡಿಮೆಯ ಸ್ತ್ರೀಕರಣ’ ಎಂಬ ಪದವು ಅತಂತ್ರ, ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಲಿಂಗಕ್ಕಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೂ ಸಹ, ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯ ದುಡಿಮೆಗಾರರಲ್ಲ, ಅವರು ದುಡಿಯವುದು ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯ ದುಡಿಮೆಗಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಲು ಮಾತ್ರವೇ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಸಮಾಜದ ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಆದಾಯವಿಲ್ಲದ ಮನೆಕೆಲಸದಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಕರ್ತವ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗ ಎನ್ನುವುದು, ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳು ಮಹಿಳೆಯರೇ ಮಾಡಲು ಅರ್ಹರು ಎಂಬ ಉಂಟೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ (ಎಲ್ನ್‌ ಮತ್ತು ಪರ್ಸನ್ 1981) ‘ಮಹಿಳೆಯರು ಸಹಜವಾಗಿ ವಿಧೇಯರು, ಅತಿ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಒಮ್ಮೆತಾರೆ, ಮತ್ತು ಅವರು ಏಕತಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಮನ: ಮನ: ಅದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದವರು¹¹’ ಎಂಬ ಈ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳಿಂದಲೇ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಿರುವ ದುಡಿಮೆಯ ಸ್ತ್ರೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು¹².

ಮಹಿಳೆಯರು ತುಂಬ ಮೃದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೂ ಇದೆ. ಬಹಳಪ್ಪು ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗಲೆಂದು ದುಡಿಯತ್ತಾರೆ. ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಶೋಷಣೆಯು, ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸದ ವಾತಾವರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಚರ್ಚೆಸಲೂ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದ ಬಹುತೇಕ ಮರುಷರು, ಈ ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಮಹಿಳೆಯರ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಆಡಳಿತವರ್ಗವು ಅವರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುತ್ತಿದೆ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನಿತರ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶೋಷಣೆಯಿದೆ.

1.3.1 ಎರಡು ರೀತಿಯ ಹೊರೆ

ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇಡೀದಿನ ಕಾಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯವುದಲ್ಲದೆ, ಮನೆಗೆ ಒಂದ ತಕ್ಷಣ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾದ ಮನೆಕೆಲಸದ ‘ಸೆಕೆಂಡ್ ಶಿಫ್ಟ್’ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವುದು, ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿರಿಯರ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 4 ಗಂಟೆಗೇ ಅವರ ದಿನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

¹⁰ “What does Feminization of Labour mean for Sustainable Livelihoods?”, <http://pubs.iied.org/pdfs/11006IIED.pdf> <http://pubs.iied.org/pdfs/11006IIED.pdf>

¹¹ Young, Kate, Carol Wolkowitz, and Roslyn McCullagh. *Of Marriage and the Market: Women's Subordination Internationally and Its Lessons*. London: Routledge & Kegan Paul, 1984.

¹² *Ibid*

ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕೆಲಸವಾಗಿ ಗಾರ್ಂಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ ಉದ್ಯೋಗವು ಗ್ರಾಹಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, ಕೆಲಸದ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕೌಟಿಂಬಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಫ್ರೆಂಟ್‌ಯಾದಾಗ, ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕುಟುಂಬದ ಒತ್ತಾನೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ದಿನಚರಿ

ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೆಳಗೆ 7.30 ಕ್ಕೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಾರ್ಬಾನ ತಲುಪಲು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. 9 ಗಂಟೆಗೆ ಕಾರ್ಬಾನ ತಲುಪುತ್ತಾರೆ. ಗೇಟ್‌ ತಪಾಸಣೆ ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ 9.30 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ತಡವಾದರೆ, ಅವರು ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯ ಹಕ್ಕಿರವೇ 1 ಗಂಟೆ ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವರ ಟಾಗ್‌ಟೋ ಪೂರ್ವೆಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಅವರು ಉಂಟದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ ಪೂರ್ವೆಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸವು 5.30 ಕ್ಕೆ ಮುಗಿದು, ಅವರು ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ದಿನಸಿ, ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ 7.30 ಯಿಂದ 8.30 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ, ಅಡುಗೆ, ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಅವರು ಮಲಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ 11 ರಿಂದ 11.30 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 2: ದಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡ (ಉದ್ದೇಶ)–ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ದೇಶವು ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೇ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಪರಿಕೆಯಾಗಿ ಉದುಮುಗಳ ಬೆಲೆ ಮಾತ್ರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಇಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.¹³ (ಎಷ್ಟು ಫೆಲ್ಲೋರ್ ವೇಜ್ 2015). ಬ್ರಾಂಡ್‌ಗಳು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ನೀಡುವ ಹಣವು ಇಳಿಕೆಯಾಗಿ, ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಕರ ಲಾಭಾಂಶದಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿ, ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವು ಇಳಿಯುತ್ತಲೇ ಇರುವುದರ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೀಗಾಗಿರಬಹುದು.¹⁴ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತು, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಡ್ಡನ್ ನಿಗದಿ ಗೊಳಿಸುತ್ತು, ಯಾವುದೇ ವೇತನವಿಲ್ಲದೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತು, ರಜಿಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತು, ಉತ್ಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಲಾಭಾಂಶದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಮೊದಲಿನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ದೇಶದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆಗೊಳಗಾಗಿರುವ ಕೆಳವರ್ಗದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯವರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಳಪೆ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಲ್ಯಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುತ್ತಾ ಉದ್ದೇಶವು ಇವರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ದೋಜನ್ಯ ಎಸಗುತ್ತಿದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲಿನ ದೋಜನ್ಯ ಹಾಗೂ ಶೋಷಣೆಗಳ ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಘಟನೆಗಳು ದಾಖಲಿಸಿವೆ. ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ‘ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮುನ್ದುಡೆ’ ಸಂಘಟನೆಯು 2015ರಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಮಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲಿನ ದೋಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಕಿರುಕುಳಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕು ಸಂಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ, ವಕೀಲರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಕಾಡೆಮಿಕೆಯನ್ನು ತಂಡವು, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಅವುಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನಡೆಸಿತು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಹೊರಬಂದ ‘ಹೊಡ್ಡನ್ ಆಫ್ ಟಾಚ್‌ರ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿಸಿ, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಣಾ ಮಾಡಿದೆ.¹⁵

ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಭಾಗವು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

2.1 ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜಿತ್ತಣ

ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ದೇಶದ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರು 18 ರಿಂದ 45 ರ ಒಳಗಿನ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ 18ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ

¹³ Bhattacharjee, A., Roy A., Bharadwaj K., and Ghosh S., *Towards an Asia Floor Wage*, South-South Dispatch, November 2015, available at <https://www.cleanclothes.org/livingwage/afw/resources/essays-and-reports/towards-an-asia-floor-wage>, p. 14

¹⁴ Ibid

¹⁵ The report was produced by Peoples Union for Civil Liberties- (PUCL) Karnataka, NLSIU-Bangalore, Vimochana, Alternative Law Forum (ALF), Concern-IISC, Manthan Law and Garments Mahila Karmikara Munnade

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ವೊಟಕುಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು 4 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಂದಿರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬಹುತೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಮದುವೆಯಾದ ತ್ವರಣೆ, ಕುಟುಂಬದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೋಂದು ಬಾರಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬವು ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿಯೋ, ಸ್ನೌಲ್ ಫೀ ಸಲುವಾಗಿಯೋ, ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಖಚು ಮಾಡಿಯೋ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಲಿಕಿರುತ್ತದೆ, ಅವರ ಗಂಡಂದಿರ ಸಂಪಾದನೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು, ಅದೂ ನಿರಂತರವಾಗಿಲ್ಲ.

ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ವಾಸ್ತವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

2.2 ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ

ಸಂಜೆ 5.30 ರ ನಂತರ ಮತ್ತು ರಜಾ ದಿನಗಳಂದು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೇತನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ವೇತನವು ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗೆ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜರುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳಪ್ಪು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಯಾವುದೇ ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದೆ, ಇಷ್ಟ ಬಂದ ಹಾಗೆ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸುವ ಮೊಡಕ್ಕನ್ ಟಾಗೆಟ್‌ಗಳುಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒತ್ತಡ ತರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು 5.30 ನಂತರವೂ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೇತನವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಡಕ್ಕನ್ ಟಾಗೆಟ್‌ಗಳು ಅದರದೇ ಆದ ತರ್ಕದ ಮೇಲೆ ನಿಗದಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿಗಳಿಗಿಂತ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಉಡುಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಇಷ್ಟು ವೇತನ ಎಂಬ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾಗುವ ಈ ಟಾಗೆಟ್‌ಗಳು ವೇತನದೊಂದಿಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದು ಎರಡು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗಂಟೆಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೂ, ಗಂಟೆಗೆ ತಯಾರಿಸುವ ಏಸ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗರಿಷ್ಟುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮೆಶೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮೊಡಕ್ಕನ್ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸಮಯ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸುವುದು. ಈ ಮೆಶೀನ್ ಸಮಯವು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೆಲಸದ ವೇಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಟಾಗೆಟ್‌ಗಳು ಇಷ್ಟ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಮೇಲಿನಿಂದ ಬರುವ ಆದೇಶಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸದ ಹೊರೆಯಿಂದ ಕೆಲವೋಮ್ಮೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅತಿಯಾಗಿ ಬಳಲಿ ಶಕ್ತಿಗುಂದಿ ಕುಸಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮೊಡಕ್ಕನ್ ಮೂರ್ಯೆಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಿಂದುಳಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಾಗಿ ಬೆದರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ರಜೆ ಪಡೆಯಲು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಷ್ಟರಶೆ: ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಹುತೇಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲವೇ ವೇತನ ಕಡಿತಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆಂಬ ಬೆದರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಂಜೂರಾಗುತ್ತವೆ. ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ರಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮೊಫಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದುಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ.

ವೇತನದಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಕ್ರೆಮೆಂಟ್ ಅನ್ನು ಇಷ್ಟ ಬಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ ನೀಡದೆ, ಬೋನಸ್ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ತಿಂಗಳ ವೇತನವು ಆಗಾಗ 8-10 ದಿನ ತಡವಾಗಿ ಪಾವತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸವಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಗಾಗ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅಧರ ದಿನ ರಜೆ ಕೊಟ್ಟು ವೇತನ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸದಿಂದ ವಜಾ ಗೊಳಿಸುವ ಬೆದರಿಕೆ ಇದ್ದು,

ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಕಹಿ ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಒತ್ತಡ ತಾಳಲಾರದೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಬಾನೆಕರು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರೆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರನ್ನು ನೇಮಿಸದೇ, ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉಳಿದ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರ ಮೇಲೇ ಹೇರಲಾಗುತ್ತದೆ, ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

2.3 ಕಿರುಕುಳಗಳು

ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳ ಆಡಳಿತವರ್ಗವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮರುಷರೇ ಆಗಿದ್ದು, ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಕ ಕಿರುಕುಳ, ಬೈಗುಳ ಹಾಗೂ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲೈಂಗಿಕತೆಯ ಲೇಪವಿರುವ ಹೇಳಿಕೆ, ಅನುಜಿತ ದೃಷ್ಟಿಕ ಸ್ವರ್ವ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಲೈಂಗಿಕ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಅವರು ಕೆಲಸ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರು ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದೆ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರ ಮುಖಿದ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯುವುದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೊಡಿಯುವುದು, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಲ್ಲಿಂದ ಎಳೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಮುಂದ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಹೀಗೆದೃಷ್ಟಿಕ ಕಿರುಕುಳವು ಹಲವಾರು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ, ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರನ್ನು ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡಲೆಂದೇ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲರ ಮುಂದ ಮೈಕ್ರೋನಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರೆಯುವುದು, ಅವರು ವೇಶಾವೃತ್ತಿ ಮಾಡಲು ಲಾಯಕ್ವಾದವರೆಂದು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು, ಅವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ವರ್ಣ ಮಾಡುವುದು, ಮಾನೇಜರ್ ಕ್ಯಾಬಿನ್‌ಗೆ ಕರೆದು ಅವಮಾನ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವಮಾನಿಸುವುದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತರಲೆಂದೇ ಮಾಡುವ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ.

2.4 ಅತಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಾರ್ಬಾನ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಕ್ರೀಜ್ ಸೌಲಭ್ಯವು ಕೆಲವೆಡೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ, ಇದ್ದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕ್ರೀಜ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರ ಮಕ್ಕಳ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಫಾಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅತಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ, ಮತ್ತು ವ್ಯೇದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು, ತುಂಬ ಹೊತ್ತು ನಿಂತೇ ಇರುವುದು, ಇವುಗಳು ಹಲವಾರು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮೊದಕ್ಕನ್ನ ಟಾಗೆಟ್‌ ಮುಟ್ಟಿವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಧ್ಯ ಗಂಟೆಯ ಉಂಟದ ಸಮಯವನ್ನು 10 ರಿಂದ 15

ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಇಂಥಿ, ಮಹಿಳೆಯರು ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಉಂಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸುರಕ್ಷಾ ಸಾಧನಗಳು ಅನುರಕ್ಷಿತ ಕೆಲಸದ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

2.5. ನಿರಂತರ ಕರ್ಕಾವಲು, ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯ, ಸಂಘಟನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಹತ್ತಿಕ್ಕೆವಿಚೆ

ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅತಿಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋಡಕ್ಷನ್ ಟಾಗ್‌ಎಚ್ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡಲೂ ಕಷ್ಟ ಮಹಿಳೆಯರು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ಆರೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸವೇ, ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅವರ ಸೂಪರ್‌ವೇಸರ್‌ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆಲ್ಲರಿಂದ ಬೇರೆಡಿಸುವ ಹಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆಡಳಿತವರ್ಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಪರ್ಕವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳ ವಾಸ್ತವಿನ್ಯಾಸವೇ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಇತರರಿಂದ ಬೇರೆಡಿಸಿ, ವಿಧೇಯರಾಗಿ ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವ ರೀತಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಧ್ಯೆಯೇ ಒಂದು ಅಸಹನೀಯ ಕೆಲಸದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಯೂನಿಯನ್‌ಗೆ ಸೇರಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಂಘಟನೆ ಕಟ್ಟಲು ಹಾಗೂ ಸಾಮೂಹಿಕ ಚೌಕಾಸಿ ನಡೆಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದಾಗಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಾತ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಕಿರುಕುಳ ನೀಡಿ, ಆ ಮೂಲಕ ಟಾಗ್‌ಎಚ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ನಂಬಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಚೆಳವಳಿಗಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದೊಮ್ಮೆ ತೊಡಗಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಸಮರ್ಥ ಯೂನಿಯನ್ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಯಾರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಆಪ್ತರಾದ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಟಾಗ್‌ಎಚ್ ಮಾಡಿ, ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಸಹನೀಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ‘ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲ’ ಅಥವಾ ‘ಹಿಂತಿರುಗಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆಡಳಿತವರ್ಗವು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಒಗ್ಗಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು, ತಾರತಮ್ಯ ನೀತಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಈ ತಾರತಮ್ಯವು ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ಇಷ್ಟ ಬಂದ ಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಆಡಳಿತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಣಿಳಾಗಿರುವಂತಹ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಲು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಡುವೆ ಸ್ವಧರ್ಮ ಏರ್ಪಟ್ಟು, ಅಸಹನೀಯ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇಸತ್ತ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆಯಲ್ಲದೆ, ಅದರ ನಂತರವೂ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸದಾ ಕಾಲ ಗಮನಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಬಾನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಸಹ ಅವರ ಜಲನವಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೌಚಾಲಯ ಮತ್ತು ಕ್ರೊಂಟೇನ್‌ಗೆ ಎಪ್ಪು ಬಾರಿ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

2.6 ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ v/s ಬದುಕುವ ವೇತನ

ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನದ ಶೆಡ್ಲೂಲ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಉದ್ದಮಕ್ಕೆ (ಅಧಿಕೃತ ಹೆಸರು ಟ್ಯೂರಿಂಗ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ) ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವು ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಅಷ್ಟೇ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಕನಿಷ್ಠವೇತನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಕನಿಷ್ಠವೇತನವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕ ವರ್ಗವು ಅಧ್ಯೇತ್ಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಕುರಿತು ಇರುವ ಟೀಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವು, ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಏರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. 1946 ರ ನ್ಯಾಯಬಂಧ ವೇತನ ಸಮಿತಿಯು ಕನಿಷ್ಠ, ನ್ಯಾಯಯುತ, ಮತ್ತು ಬದುಕುವ ವೇತನವೆಂಬ ಮೂರು ರೀತಿಯ ವೇತನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವು ಕಡಿಮೆಯದ್ದಾದರೆ, ಬದುಕುವ ವೇತನವು ಹೆಚ್ಚನದ್ದು. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬದುಕುವ ವೇತನದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಾವು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ, ವಸತಿಯನ್ನು ಮೂರ್ಯೇಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು, ವೃದ್ಧಾರ್ಥ ವಿಮೆಯಂತಹ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಯೇಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು.¹⁶ 2015ರ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜು ರೂ. 18,000 ಗಳಷ್ಟು ಬದುಕುವ ವೇತನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಮೋಹನ್ ಮಾಣಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.¹⁷ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕನಾರ್ಕಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ವೇತನವು ರೂ. 20,000 ದಿಂದ 22,000 ಇದೆ.

ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವು ಬದುಕುವ ವೇತನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರುವ ಯಾವುದೇ ಲಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದೆ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನದ ಮಾನಕಗಳು ಬೆಲೆಯೇರಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಲೆಯೇರಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠವೇತನವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ, ತುಟ್ಟಿಭ್ರೇಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನದಿಂದ ಬೇರೆಡಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಕಾಲ ಸರಿದಂತೆಲ್ಲಾ ನಿಜದ ವೇತನದ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

2015 ರಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಅಂದ್ ಟೆಕ್ನಾಕ್ಟ್‌ಲ್ ವರ್ಕ್‌ಎಸ್‌ ಯೂನಿಯನ್ GATWU ಬೆಂಗಳೂರಿನ 10 ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿ 126 ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿತ್ತು. ಉಂಟಾಗಿದೆ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಮಾಣಿಯವರ ಸಾಕ್ಷಿ¹⁸, ಪ್ರಕಾರ, ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕುಟುಂಬವು ತಲಾ ರೂ. 834 ನ್ನು ಉಟಕಾಗಿ ಖಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಇದು ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಏರಿಕೆಯಾದರೂ (6% ನಷ್ಟು), ಆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣವು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ (38%), ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ(15%) ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಕೇವಲ 2% ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಖಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇ.ಎಸ್.ಎ

¹⁶Report On the Working Of the Minimum Wages Act, 1948, Labour Bureau Government of India, 2005.

¹⁷<http://labourbureau.nic.in/Mini%20Wages%202k5%20Intro.htm>

¹⁸Ibid

ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ತ್ರಾಸದಾಯಕವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಅದು ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ತಂದೆ ಶಾಯಿಯರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ 3: ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಮತ್ತು 19 ರ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯ ಸಾಮಿರಾರು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೀದಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರ ಸಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಇ.ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆದೇಶವು ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಯಿತು ಎಂದು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರೇ, ಇತರ ಉದ್ದ್ಯಮದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದವರು ನಾವು ಮಾತ್ರವೇ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೇಳಿದರು.

ಇತರ ಉದ್ದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವೇತನದೊಂದಿಗೆ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ (ವಸತಿಸಾಲ, ವಾಹನ ಸಾಲ) ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಇರುವ ಉಳಿತಾಯದ ಮೂಲವೆಂದರೆ ಅದು ಹಿ.ಎಫ್ ಮಾತ್ರ. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಯಾದರೆ, ಅಥವಾ ಕೆಲಸದಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬಿಡುವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಿರುವುದು ಹಿ.ಎಫ್ ಹಣ ಮಾತ್ರ.

ಒಬ್ಬಕುವ ವೇತನ ಸಿಗದಿರುವುದೂ ಸಹ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಿ.ಎಫ್ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವು ಉಳಿತಾಯದ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ, ಸಿಗುವ ಅಲ್ಲ ವೇತನದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಹಿ.ಎಫ್ ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಸಿರುವ ಹಿ.ಎಫ್ ಹಣವು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪುರುಷ ಪ್ರಥಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯಿರುವುದರಿಂದ, ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅವರು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ 2015 ರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ವೇತನ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ, 85% ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗಂಡಂಡಿರು ಅಸಂಘಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನಿಯಮಿತ ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಇರುವ ಇವ್ಯಾಬಿ ಹಾಗೂ ಹಿ.ಎಫ್ ಮಾತ್ರವೇ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ 2016 ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಮತ್ತು 19 ರಂದು ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳು ಇ.ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ ತಕ್ಷಣದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ದ್ಯಮದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

3.1 ಗಾಮ್ಯಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಫೆಬ್ರವರಿ 10, 2016 ರಂದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸಚಿವಾಲಯವು ಇ.ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್¹⁹ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಹವೇ.

- ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಿವೃತ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸು 55 ರಿಂದ 58 ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು 90 ಭಾಗದವ್ಯೂಹ ಹಣದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು 54 ರಿಂದ 57 ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.
- 2 ತಿಂಗಳ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ನಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಇಟಿಎಫ್ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಂತಿಗೆಯ ಭಾಗದ ಹಣ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಜಮೆಯಾದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅವರ ಒಟ್ಟು ಉಳಿತಾಯದ 23.6% ರಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದಂತೆ ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿತ್ತು. (ಕೆಳಗೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ)
- ಈ ಮೇಲಿನ ಹಣವನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗಭಿರಣೆಯಾದಾಗ ಅಥವಾ ಹೆರಿಗೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ತಾವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಧವಿಟ್ಟು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

GATWUವಿನ ಜಯರಾಮ್‌ರವರ ಸಾಕ್ಷಿದ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು, ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪಿ.ಎಫ್ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ‘ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಮಾಲೀಕರ ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯವು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಅನೇಕ ಗಾಮ್ಯಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರೂ ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು.

ಕಾರ್ಮಿಕರು GATWUವನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. GATWUವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ತಾನು ಅಭಿಲಿಯೇಟ್ ಆಗಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಓಳಿಗಳಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿತು. ಆಗ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆಗಿರುವುದು ನಿಜ ಮತ್ತು ಯಾವ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸದೆ ಈ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿತು.

ತತ್ವಜ್ಞವೇ GATWU ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಸಹಿಸಂಗ್ರಹದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ 50,000 ಕರವತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕರೆದಿದ್ದ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಘೋನ್ ಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ್ತರಾಗಿ ಆತಂಕಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಸಭೆಯನ್ನು ಆತುರವಾಗಿ ಮುಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

¹⁹ Issued in Gazette number G.S.R.158 (E)

ಎಪ್ಪಿಲ್ 2016 ರ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಮಿಂಚಿನಂತಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಆತಂಕವು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾಇಪ್ಸ್‌ಗೊಳ್ಳಲುವುದರ ಹಿಂದೆ ಕಡೆಯ ಪ್ರಕ್ಕ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅಗೋಚರ ಸಿದ್ಧತೆಯಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತಿಹಾಸ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೀದಿಗಳಿಯತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಾಗಲೀ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ.

ಹಲವಾರು ಮಾಧ್ಯಮಗಳೂ ಸಹ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದವು. ವಿಷಯವು ಕಾಶಾನೆಯಿಂದ ಕಾಶಾನೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಆತಂಕಗೊಳಿಸುತ್ತ ಹರಡಿತ್ತು. ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾಶಾನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಶಾಂತಿಯಿಂದಿರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇತಿಹಾಸ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ಬೃಹತ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಲು ಯೋಜಿಸಿದ್ದವು ಎಂದು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಾಲೋಜಿಸ್‌ ವರ್ಕಸ್‌ ಯೂನಿಯನ್ (GATWU), ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಲೇಬರ್ ಯೂನಿಯನ್ (GLU), ಮತ್ತು ಕನಾಟಕ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ವರ್ಕಸ್ ಯೂನಿಯನ್ (KGWU)ಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸತ್ಯ ಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ರೀತಿ ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾದ ಹೋರಾಟ ರೂಪಗೊಳ್ಳಲುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ, ಎಪ್ಪಿಲ್ 16 ರಂದು ‘ವಿಜಯ ಕನಾಟಕ’ ದ್ವೇನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ, ‘ಎಪ್ಪಿಲ್ 31 ರ ಒಳಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಆ ಹಣವು ನಿಮ್ಮ 58 ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆತಂಕಕ್ಕೆಡು ಮಾಡಿತು ಹಾಗೂ ಎಪ್ಪಿಲ್ 18 ರಂದು ಅವರು ಬೀದಿಗಳಿಯಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

3.2 ಎಪ್ಪಿಲ್ 18 ಮತ್ತು 19

ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಶಾಹಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ ಕಂಪನಿಯ ಒಂದು ಕಾಶಾನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಬೇರೆ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಹರಡಿತು. ನಂತರ ಬೇರೆ ಕಂಪನಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರು. ಎಪ್ಪಿಲ್ 18 ರಂದು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮದ್ದಾರಿನ ಶಾಹಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ ಯೂನಿಟ್ 26 ರ ಸುಮಾರು 4500 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೇಳಿಗ್ಗೆ 9.30 ಶ್ವೇತ ಕಾಶಾನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು ವಾಟ್‌ಅಪ್ ಮೂಲಕ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಹಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ ಯೂನಿಟ್ 14 ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತಲುಪಿತು. ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿತಲ್ಲದೆ, ತಾವೂ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಇತರ ಕಾಶಾನೆಗಳ ಅಂದರೆ ಕೆ.ಮೋಹನ್, ಜಾಕಿ ಕಾಶಾನೆ (ಪೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಸ್) ಮತ್ತು ಇತರ ಸಣ್ಣ ಮುಟ್ಟ ಕಾಶಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನೂ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡರು. ಸುಮಾರು 15000 ರಿಂದ 20000 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗೂಡಿದರು. ಈ ವಿಷಯವು ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಪೀಣ್ಯಾ-ಜಾಲಹಳ್ಳಿಗೆ ಹರಡಿತು. ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಅವರ ಕಾಶಾನೆಗಳ ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಬೇಗ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾಶಾನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಕಂಡದ್ದು ಪ್ರತಿಭಟನಾ ನಿರತ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮೂಹ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರು.

ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಕ್ರೋಶಗೊಂಡು ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು, ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವು. ಅಲ್ಲಿ ಯೂನಿಯನ್ ಮುಂದಾಳುಗಳಿದ್ದರೂ, ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಮೂಲವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ಮುಂದಾಳಾಗಿದ್ದರು.

ಕಾರ್ಬಾನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಫೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಗುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲೇ ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು.

ಇದಕ್ಕಿದಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೀದಿಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕಂಡು ಮೊಲೀಸರು ಅಜ್ಞಾನಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಬಹುತೇಕ ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮೊಲೀಸರು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರನ್ನು ಚೆಂದುರಿಸಲು ಕುರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೂವ್ ವಿಭಾಗದ ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೊಲೀಸ್ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆಯ್ಕೂರಾದ ಪಿ. ಹರಿಶೇಖರನ್ ಅವರು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅವರ ಅಹವಾಲನ್ನು ತಮಗೆ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮೂಹದಿಂದ ಒಬ್ಬ ನಾಯಕರೂ ಎದ್ದು ಬರಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿಯೂ ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮೊಲೀಸರಿಗೆ ಇದು ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸುವ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಗುಂಪನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕರೆಸಲಾಯಿತು, ಅವರು ಬಂದವರು ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರ ಮೇಲೆ ಲಾರಿಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಮರುಷ ಮೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಮರುಷ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮೊಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ತೂರಾಟ ನಡೆಸಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ನಿಂತಿದ್ದವರ ಮೇಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾರಿ ಚಾರ್ಜ್ ಹೆಚ್ಚಲು ಕಾರಣವಾದರು. ಆ ನಂತರ ಮನಸೋಜಚ್ಚೆ ಬಂಧನಗಳಾದವು. ಕಾರ್ಮಿಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಹೀಗೇ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಶಾಂತವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರತಿಭಟನುತ್ತಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಲಾರಿಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿ ಗಲಭಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಮೊಲೀಸರೇ, ಬಂಧಿಸಿದವರಿಗೆ ನೀವು ಗಲಭಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದುದರ ವಿಜಿಯೋ ತುಳುಕುಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಂಧಿಸಿದ್ದರು. ಬಂಧನಕೊಳ್ಳಬಂದವರನ್ನು ಕಸ್ಪಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ಹೊಡೆದು, ಅವರೊಂದಿಗಿದ್ದ ಇತರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಬಂಧನಕೊಳ್ಳಬಂದವರ ಶ್ಯಾರಿಟಿಗಾಗಿ ಹೊ ಹೊಂದಿಸಲು ಪಡಿಪಾಟಲು ಪಟ್ಟು ಕೊನೆಗೆ ಬೇಲ್ ಮೇಲೆ ಹೊರಬಂದರು. ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಬೇಲ್ ಸಿಕ್ಕ ತಕ್ಷಣ, ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ಮತ್ತು ಮೊಲೀಸ್ ದೊರ್ಚನ್ನಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ತಮ್ಮ ಉರುಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ ಹೋದರು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆದ ಬಂದು ವಾರದ ನಂತರವೂ, ಕಿರುಕುಳ ಮತ್ತು ಬಂಧನಗಳು ಮುಂದುವರೆದು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮನಸೋಜಚ್ಚೆ ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಜಾಮೀನಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಸಿದ ವಕೀಲರುಗಳು ಬೇಲ್ ಪಡೆಯಲು ಅಶಿಹೆಚ್ಚು ಮೊತ್ತದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಹೊಂಷಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಮೊಲೀಸರಿಂದ ಹೊಡೆತಗಳನ್ನು ತಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಬಂದು ವಾರವಾದರೂ ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಶೀನ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲೂ ಸಹ ಅಶ್ವರಾಗಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮರಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ 4: ಮೊಲೀಸ್ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವೇಳೆಯ ದೋಷನ್ವಿಗಳು

ఈ సత్యశోధనా సమితియు మాతనాడిసిద కామికరేల్లరూ బోమ్మనహళ్ళి, పీణ్యు-జాలవహళ్ళి ప్రదేశద సుక్తముక్తలిన కాబాంనేయల్లి కేలస మాదువ కామికరు. ఏప్రిల్ 18 రందు బోమ్మనహళ్ళియల్లి పురంభవాద ప్రతిభటనేయు శాంతవాగి నడెయుతిత్తు ఎందు ఎల్ల కామికరూ ఒత్తి హేళిదరు. ప్రతిభటనాకారరన్న స్థలదల్లిద్ద సణ్ణ సంబ్యేయ మోలీసరే నిఖాయిసబముదాగిత్తు. ఆ సమయదల్లి ప్రతిభటనా కారరన్న జెదురిసలు ప్రయత్నిసిద మోలీసరిగె తావు శాంతవాగి ప్రతిభటనే ముందువరేసుత్తేవెందు అవరు హేళిద్దరు.

4.1 ದೋಷನ್ವಿತ ತಿರುಗಿದ್ದ

ఆ దిన మధ్యాహ్న సుమారు 1.30 ర హోత్తిగే హోలీస్ కమిషనర్ శ్రీ వరితేవిరన్ అవరు ప్రతిభటనాకారరోందిగె మాతనాడి అవరన్న జిదురిసలు ప్రయత్నిసిద్దరు. ఆ సమయదల్లి లాటి మత్తు అశ్చువాయుగళోందిగె సన్నద్ధరాద హోలీసర గుంపు మహిళీయర మేలే దాళి మాడలు ప్రారంభిసిదరు. తమ్మ బేడికి హార్సేసువవరేగూ శాంతవాగి ప్రతిభటిసుతోవేందు ప్రతిభటనాకారరు పదే పదే భరవసే నీడిదరూ అవర మేలే దాళి మాడిదరు. ప్రతిభటనేయల్లి 90% భాగ మహిళీయరిద్దరూ సహ ఘటనేయ స్థలాలల్లి ఒబ్బరూ మహిళా హోలీసరిరల్లి. తమ్మ మహిళా సమోదోగిగిగభ మేలే ఆకారణవాగి మరుష హోలీసరు అమానవీయవాగి దాళి మాడుత్తిద్దుదే ప్రతిభటనేయు హింసేగే తిరుగలు కారణ ఎందు సందర్శనద వేళే ఎల్ల కామ్యుకెరూ హేళిదరు.

‘ఎ’ అవరు తన్న మహిళా సహోదర్మణిగణన్న మోలేసరు లాతియింద హోడెయుత్తిద్దురన్న కండు, నిల్లిసువరంతే పోలేసరన్న కేళిజోండరు. ఆదరే బదలిగ పోలేసరు అవరన్నో హోడెయలారంభిసిదాగ, అవర తలే మత్త కాలుగణగే గంభీర గాయగణాదవు. ఇదన్న నోడిద అవర సహోదర్మణి ‘బి’ అవరు ఇతరమోడనే బందు ‘ఎ’ అవరన్న రక్షిసలు ప్రయత్నిసి, ‘అవరన్న హోడెయబోడి, అవరన్న తడ్కణ ఆస్తుతేగే కరేమోయ్యబోకు’ ఎందు పోలేసరన్న కేళిజోండరు. అవరు సత్తారం పరపాగిల్ల ఎందు పోలేసరు అవరిగే లత్తరిసిదఱు. ‘ఎ’ అవరన్న పోలేసో వ్యానోగే ఎళ్ళదుశోండు హోగి హాకలాయితు. ‘బి’ మత్త ఇతరన్నా హోడెదు, వ్యానోగే తళ్ళలాయితు.

ಮಹಿಳೆಯರೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಾಂತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಚಡುರಿಸುವ ಸ್ವಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಮೊಲೀಸರು ಬಂದಿದ್ದರು.

ತಮ್ಮದು ಎಷ್ಟೇ ನ್ಯಾಯಯುತ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ರೀತಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸುವುದು ತಮ್ಮ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಮೊಲೀಸರು ಎಲ್ಲರೇತಿಯ ಕ್ರಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು.

ಜಾಲಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ‘ಮನಗೆ ಹೊರಡಿ’ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಹೇಳಿದಾಗ, ‘ಒಕ್ಕಾರ್ಥ’ ತಮ್ಮ ಪಾಳಿಯ ಅರ್ಥಸಮಯ ಕಳೆದಿದ್ದರು. ಹೀಗೇ ಹೊರಬುರುವಾಗ ಅವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳ ನಡುವೆ ಇಲಿಫಾ ಆದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಿದ್ದರೆ ಆಗುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರಕೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ ನಮಗೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಅನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನು ಸೇರಲು ಹೊರಟರು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಮ್ ಬ್ರಾಂಚ್ ಮೊಲೀಸರು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಹೊರಬುರುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿರ ವಿಡಿಯೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಲಾಲಿ ಎತ್ತಿದ ಮೊಲೀಸರೊಬ್ಬರನ್ನು ಆಕೆ ಎದುರಿಸಿದರು. ಲಾಲಿಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಡೆದು, ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಹೋದಾಗ ಮೊಲೀಸ್ ಆಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದವಾಗಿ ಬ್ರೇಡರು. ಮುಂದೆ ಆಕೆ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನು ಸೇರಿ, ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೇ ‘ಧರನೆ’ ಹಳಿತರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದುರಾಪ್ಯಾದ ಘಟನೆಯೂ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಲ್ಯ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಆಕೆ ಮನಗೆ ವಾಪಸ್ ಹೊರಟರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ಬಂದ ಮೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಮೊಲೀಸ್ ವ್ಯಾನಾಗೆ ತಳ್ಳಿ, ಲೀಣ್ ಮೊಲೀಸ್ಸ್ಪ್ರೇಷನಾಗೆ ಕರೆತಂದರು.

ಅವರನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ 2 ಗಂಟೆಗೆ ಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ರಾತ್ರಿ 9 ಗಂಟೆಗೆ ಅವರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಕುವು. ಬಂಧಿಸಿದ 24 ಗಂಟೆಯಳಿಗೆ ಹಾಜರ ಪಡಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಗುರುತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಅವರು ತಮ್ಮಂತೆ ಬಂಧಿಸಲಾದ ಇತರರೊಡನೆ, ‘ಪರಸ್ಪರ ಟ್ರಿಪ್ಸ್’ ಎಂಬ ಎನ್‌ಜಿ‌ಎ ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಹಿಳಾ ಮೊಲೀಸರು ಇಲ್ಲದೇ ಕಳೆದಿದ್ದರು. ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಅವರನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಉಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ, ಅವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನಡೆಸುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಹಿಳಾ ಬಂಧನದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ, ಈ ರೀತಿ ಖಾಸಗಿ ಎನ್‌ಜಿ‌ಎ ನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಇರಿಸಿದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಆಳ್ಯಾಕರವಾಗಿದೆ.

ಏಪ್ರಿಲ್ 19 ರಂದು ಮೊಲೀಸರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ವದ್ಧರಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದ್ದರು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿದ್ದ ಮೊಲೀಸರ ದಾಳಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ, ಎರಡನೇ ದಿನದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಹಿಂಸಾಚಾರದ ರೂಪ ಪಡೆಯಿತು. ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರು ಬಹುತೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮರುಷ ಮೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೇ ತುಂಬಿದ್ದರು. ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಂಬುಲ್ನ್ ಬಂದು ಸ್ಯೇರನ್ ಮೊಳಗಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂತು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಕೇವಲ ಗುಂಪು ಚಡುರಿಸಲು ಮೊಲೀಸರು ಈ ತಂತ್ರ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು, ಎಂದು ಸಂದರ್ಶನದ ವೇಳೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಮೊಲೀಸರು, ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಲಾರಿಚಾರ್ಜ್ ನಡೆಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಅಮಾಯಕ ಪಾದಚಾರಿಗಳೂ ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದರು. ಮೊದಮೊದಲು ಗುರುತು ಪರಿಚಯ ಕೇಳಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಮೊಲೀಸರು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಡೆದರು ಎಂದು ನಮ್ಮಾದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಬ್ಬರು ತಿಳಿಸಿದರು.

4.2 ಮನಸೋ ಇಚ್ಛೆ ಮಾಡಿದ ಬಂಧನ, ಸರೆ ಮತ್ತು ದೌಜನ್ಯ

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವೇಳೆ ಮತ್ತು ನಂತರ, ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಮನಸೋ ಇಚ್ಛೆ ಬಂಧಿಸಿ, ಅಕ್ರಮ ಸರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಷ್ಟಾಯಲ್ಲಿ ಅಮಾನವೀಯ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸರು ದೌಜನ್ಯ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಾದ ಎಷ್ಟೋ ದಿನದವರೆಗೂ ಜ್ಯೋಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರು.

4.2.1 ನಂತರದ ಮನಸೋ ಇಚ್ಛೆಯ ಬಂಧನ

ಆನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವಿಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅವರ ಕಾಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮನಸೋಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ವಿಡಿಯೋ ತುಣುಕುಗಳು ನಂಬಲು ಅನರ್ವಾವಾಗಿದ್ದವು. ಬಂಧನಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾಗಾದ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕರು “ನಾವು ಅಂದು ಕಾಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವು, ಆದರೂ ವಿಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪಂಚಿಂಗ್ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಸತ್ಯ ಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

‘ಇಡೀ ದಿನ ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯಾನ್ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೇ ಗಸ್ತು ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊಸೆಗೆ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಪೊಲೀಸರು ನನ್ನ ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವನು ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಉರಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನನ್ನನ್ನೇ ಬಂಧಿಸಿ ಕರೆದೊಯ್ದರು’ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಗಸ್ತು ತಿರುಗುವುದು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅವರ ವಾಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆದರಿಸುವ ತಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು

4.2.2 ಬಂಧನದ ವೇಳೆ ನಡೆದ ದೌಜನ್ಯಗಳು

ಬಂಧನದ ವೇಳೆ ತಮಗೆ ದೃಷ್ಟಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಹೇಳಿದರು. ಮಡಿವಾಳ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಪೇಷನ್ಸನಲ್ಲಿ ಈ ಘಟನೆಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ನಡೆಯಿತು. ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಂಜಿ ಕೇವಲ ಒಳ ಉದುಪಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಾಯಿತು ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಹೇಳಿದರು. ಕೈ ಬರಳುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಿರುಕುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಲಾರಿಯಿಂದ ಅಂಗ್ರೇ, ಬೆನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೊಡೆದು ದೃಷ್ಟಿಕ ಹಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಮಿಕರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಹೀಗೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬು ಹೊಸ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕುರಿತು ‘ತಿಂದೆಯಾ?’ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು, ಇವರು ‘ಇಲ್ಲ’ ಎನ್ನುತ್ತಲೇ ಹೊಡೆಯುವುದು. ಇದು ಸಂದರ್ಶನದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೇಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿತ್ತು

ಸತ್ಯ ಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆಸುವಾಗ, ಬಂಧನ ನಡೆದು 4 ವಾರಗಳಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೈಲೇ ಗಾಯಗಳು ಮಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಲವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನೋವಿದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿವರಿತ ಕೇಲು ನೋವಿದ್ದರಿಂದ ಮೇರೀನ್ ನಡಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ತಮ್ಮ

ಮೇಲಾದ ದೋಜನ್ಯದಿಂದ ಗಾಯಗೂಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ತಮಗೆ ಯಾವುದೇ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೇಳಿದರು. ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅವರೂ ಮಾಡುವಂತಹ ಮತ್ತು ಅವರ ಮನೆಯವರನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿ ನಿಂದಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಪುರುಷ ಪೊಲೀಸರು ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ಹೊಡೆದು ಅಶ್ಲೀಲವಾಗಿ ಬೈದಿದ್ದರು.

4.2.3 ತನಿಖೆಯ ತಂತ್ರವಾಗಿ ದೈಹಿಕ ಹಿಂಸೆ

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವಿದಿಯೋ ತೋರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಬಂಧಿಸಿದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಹೊಡೆಯಲಾಯಿತು. ಈ ಆಕ್ಷೇಪಕೀಯ ನಡತೆಯು, ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಭಯದ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅನುಮಾನ ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಒಗ್ಗಟನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

4.2.4 ಖಾಸಗೀ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಇರಿಸಿದ್ದು.

ತಮ್ಮನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ, ಪೊಲೀಸ್ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಬದಲಾಗಿ, ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಿಲಾಗದ ‘ಪರಸ್ಪರ ಟ್ರಿಸ್ಟ್’ ಎಂಬ ಖಾಸಗಿ ಎನ್.ಜಿ.ಬಿ ನಡೆಸುವ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಈ ಸತ್ಯಶೋಧನ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಆ ಎನ್.ಜಿ.ಬಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ‘ಪರಸ್ಪರಟ್ರಿಸ್ಟ್’ಗಾಗಲೇ ಅಥವಾಯಾವುದೇ ಎನ್.ಜಿ.ಬಿ ಗಾಗಲೇ, ಪೊಲೀಸ್ ಲಾಕ್ ಅಪ್‌ಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಧಿಕೃತತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಖಾಸಗೀ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರು ದೋಜನ್ಯಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಟ್ರಿಸ್ಟ್ ಪೊಲೀಸ್ ಲಾಕ್ ಅಪ್ ಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮರುದಿನ ಪೊಲೀಸರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ದಾಖಲಿಸಲು, ನಂತರ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸಲು ‘ಪರಸ್ಪರ ಟ್ರಿಸ್ಟ್’ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ.

4.2.5 ನೆಪಮಾತ್ರದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಪಾಸಣೆ

ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ಹೊಡದ ಎಷ್ಟೋ ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರ, ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸುವ ಮುನ್ನ ನೆಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂಧಿಸಿದವರನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಪಾಸಣೆಗೊಳಿಸಿಸಲಾಯಿತು. ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದವರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದರು. ಮೈ ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಗಾಯಗಳನ್ನೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರಲೀಲ್ಲ. ಎಂ.ಎಲ್.ಸಿ ದಾಖಿಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

4.2.6 ತಡವಾಗಿ ಹಾಜರುಪಡಿಸಿದ್ದು, ಮನುಭಂದಂತೆ ದಾಖಲಿಸಿದ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್.

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ತಮ್ಮನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ 24 ಗಂಟೆಗಳಿಗಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿತ್ತು ಎಂದು ಬಂಧನಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೇಳಿದರು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ತಾವು ಹೊಡೆದನ್ನು ಹೇಳಬಾರದೆಂದೂ, ಹೇಳಿದರೆ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಹೊಡೆತ ತಿನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಮತ್ತು ಬೇಲ್ ಸಿಕ್ಕದೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದೇ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವ ಹಾಗೆ

ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮೊಲೀಸ್ ಅದಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ತಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಡೆದ ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಅವರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸಲು ಕರೆತಂದಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಭೀತಿಗೊಳಗಾಗಿದ್ದರು.

ತಮ್ಮ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವ ದಿನಾಂಕವು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಮೊಲೀಸರು ತಮ್ಮನ್ನು 24 ಗಂಟೆಗಂತಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ದೊಜ್ಜನ್ಯ ಎಸಗಿದರು ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೇಳಿದರು. ಮನೀಶ್ (ಹೆಸರು ಬದಲಿಸಲಾಗಿದೆ) ಎಂಬುವವರಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಆದೇಶ ನೀಡಿದ 5 ನೇ ಚೀಫ್ ಮೆಟ್ರೋಪಾಲಿಟನ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅವರು, ಬಂಧಿತರನ್ನು 24 ಗಂಟೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿ, ಇದು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ಲೋಟರ್‌ನ ಸೆಕ್ಕನ್ 167 ರ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಇನ್‌ಪೇಕ್‌ರ್ / ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಶೋಕಾಸ್ ನೊಟೀಸ್ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ, ಕೇವಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ದಾಖಲಿಸಲಾದೆ. ಎಫ್.ಎ.ಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಜಾಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಸಹ ಮರುಬಂಧನಕ್ಕೂ ಗಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ ಸೆಕ್ಕನ್ 307 ರಂತಹ ಕೊಲೆ ಯಿತ್ತುದಂತಹ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಜಾಮೀನು ಸಿಗಬಾರದೆಂದು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೆದರಿಸಲು ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

4.2.7 ಜಾಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಕ್ಷೇಪ

ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಿಗೂ ಸಹ ಜಾಮೀನು ಪಡೆಯಲು ಅತೀವ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜಾಮೀನು ಶ್ಯಾರಿಟಿಯ ಮೊತ್ತ ರೂ. 5000 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು, ಇದನ್ನು ಹೊಂದಿಸಲು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೊಂಗಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊಲೀಸರು ಮನಬಂದಂತೆ ದಾರಿಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ಬಂಧನಕ್ಕೂ ಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಸಿಗದೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ತಪ್ಪಿ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಶ್ರೇಕ್ಷಣೀಕ ವರ್ಷ ಹಾಳಾಗಿದೆ.

ಗಾರ್ಮಿಂಟ್ ಫ್ರಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಪ್ರೇಟೀಸ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಈಗ ಓದು ಮುಂದುವರೆಸಿರುವ “ರತನ್” ಅವರಿಗೆ ದಿನಾಂಕ 19.4.2016 ಮಂಗಳವಾರದಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12.30 ಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಹೊರಡಲು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಅವರು ತುಮಕೂರು ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯ ದಾಸರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ, ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿತರ 4 ಜನರೂ ಒಣಿಗೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3.30 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದ ಮೊಲೀಸರು ಅವರೆಂದಿಗೆ ಇತರ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನೂ ಸಹ ‘ವಿಚಾರಣೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕರೆದೂದ್ದರು. ಆ ಕಟ್ಟಡದ ಇತರ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ 25–30 ಜನರನ್ನೂ ಸಹ ಇದೇ ಕಾರಣ ನೀಡಿ, ಮೊಲೀಸ್ ವ್ಯಾನಾನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಜಿ ಮೊಲೀಸ್ ತಾಣೆಗೆ ಕರೆತರಲಾಯಿತು.

ಮೊಲೀಸರು ರೂಮ್‌ಗಳ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಒಡೆದು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ತಾಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು ಎಂದು ರತನ್ ಹೇಳಿದರು. ತಾನು ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ರೂಮ್‌ಗೆ ನಡೆದು ಹೋದೆನೇ ವಿನ: ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಮೊಲೀಸ್ ತಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನೂ ನಿಷ್ಠರುತ್ತಿರುವುದು ಹೊಡೆದರು. ರತನ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಅನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12.30 ಕ್ಕೆ ದಾಖಲಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಮರುದಿನ ಅಂದರೆ ಏತ್ತಿಲ್ಲ 20 ರಂದು ಸಂಜೆ 6 ಗಂಟೆಗೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. (ಅಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮನ್ಯಮೇ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ದಾಖಲಿಸಿ, 24 ಗಂಟೆಗಳಿಗಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಾಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಅವರಾರನ್ನೂ ಸಹ ಮೊಲೀಸರ ಹೊಡೆತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾದವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲದವರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರು. ಬದಲಿಗೆ ಇವರಳ್ಳಿಭ್ರಂಶ ತಮಗಾದ ದೋಜನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಹೋದಾಗ, ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇಷ್ಟ ಮಾತನಾಡುವ ನೀವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವೇಳೆ ಇನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರಿಗೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೋಣೆಯಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ 60-70 ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿದ್ದರು ಎಂದು ರತನ್ ಹೇಳಿದರು.

ಆವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಹಾನಿಕಾರಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಆಫೀಸ್ ಪಂಚಂಗ ಹಾಜರಾತಿ ದಾವಿಲೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದು ರತನ್ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ. ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೋಜನ್ಯ ಎಸಗಲಾಗಿತ್ತು.

ಏಪ್ರಿಲ್ 25 ರಂದು ರತನ್‌ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಜಾಮೀನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ರತನ್ ತಾಯಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ, ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ 307 ಸೆಕ್ಸನ್ ಆರ್ಥಾತ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ ರತನ್‌ಗೆ ಜಾಮೀನು ಸಿಗದೇ, ಏಪ್ರಿಲ್ 30 ರಂದು ಜಾಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಏಪ್ರಿಲ್ 29 ಜಾನ್ 1 ರೋಳಗೆ ಜಾಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು.

ಬಂಧಿತರ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಬ್ಬರ ಅಣ್ಣ, ಮೊಲೀಸರು ತನ್ನನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಆಶ್ವತತ್ವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

4.3 ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಮೊಲೀಸ್ ತಾಣಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿಗೊಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮೂವ್ ಭಾಗದ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮೊಲೀಸ್ ಆಯುಕ್ತರಾದ ಪಿ. ಹರಿಶೇಖರನ್ ಅವರನ್ನು ಖಿಗ್²⁰ಸಂದರ್ಶಿಸಿತ್ತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ “ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು 500 ಮಂದಿ ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಸಿಪಿ ಓಬಳ್ಳೇಶ್ ಸೇರಿದಂತೆ 20 ರಿಂದ 25 ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ 15,000 ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರಲ್ಲಿ 25 ಮಂದಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ, ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರು ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವ ಬದಲಿಗೆ ಮೊಲೀಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. “ಹತ್ತು ಜನರಿಂದ ಲಕ್ಷ ಜನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಲಕ್ಷ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ, 10 ಜನಕ್ಕೂ? ಆ ಹತ್ತು ಜನರೂ ಸಹ ಕಾನೂನಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನೂ ನಾವು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ದಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಐಣ್ಣದ ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಈ ಸತ್ಯ ಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿಯು ಮಾತನಾಡಿಸಿತು. ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಎನ್.ಎಚ್ 14 ಅನ್ನು ತಡೆದುದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯು ಅತ್ಯಂತ ವಾಹನ ದಟ್ಟಣೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ತಡೆದಿದ್ದ ಕಾನೂನು ವಿರುದ್ಧ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಗುರುತಿಸಿದ್ದು, ಇವರು ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ಏಕಾವಕಿ ರಸ್ತೆಗಳಿಯುವುದರ ಬದಲು ಹಲವಾರು ಸಂಘಟನೆ, ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು

²⁰ “Workers Protest against 'New PF Rules'; Addl Commissioner of Police P Harishekaran Reacts”.

Uploaded by Tv9 Kannada on April 19th, 2016 - https://www.youtube.com/watch?v=t5-NJm_GfTE

ಎಂದು ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೇಳಿದರು. ಮೊಲೀಸರು ಮೊದಲಿಗೆ ಯಾವ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೂ ಇಳಿಯಲ್ಲ, ಯಾವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಹೊಡೆಯಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರೇ, ಕಲ್ಲುತೂರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ನಡೆಸಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಆಸ್ತಿ (KSRTCಯೋಗಳು, ಮೊಲೀಸ್ ಜೀಪ್)ಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಂಡರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಪೆಕ್ಷರ್ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ತಲೆ ಮತ್ತು ಮುಖಿದ ಮೇಲೆ ಗಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರು ಮೊದಲು ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೇ ತಾವು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಬಲಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು CCTV ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮತ್ತು KSRTC ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ತಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ವಿಡಿಯೋ ತುಂಬುಕುಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ 91 ಮಂದಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿ ತಿಳಿಸಿದರು. 91 ಜನರಲ್ಲಿ 3 ಮಂದಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು 7 ಮಂದಿ ಪಾದಚಾರಿಗಳು.

ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ನಡೆಸಲು ಮುಂದಾದರು ಮತ್ತು ಅವರು ಯಾರೂ ಮುಗ್ಗರಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಸಿ ಸೆಕ್ಕನ್‌ 307 ಆರೋಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಮೊಲೀಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗ್ಯಾ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ಮರುಬಂಧನಕ್ಕೂಳಿಟಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿ, ತನಿಬೆಯು ಇನ್ನೂ ನಡೆಯತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 10 ಎಫ್.ಎ.ಆರ್‌ಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. 91 ಜನರಲ್ಲಿ 84 ಮಂದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಇನ್ನುಳಿದ 7 ಮಂದಿ ಪಾದಚಾರಿಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡಲಾಗಿದೆ.

4.4 ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೊಲೀಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ, ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದರೆ ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಬಹುತೇಕ ಶಾಂತವಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು ಎಂದು ಸ್ವಾಷಾಂತ್ರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಮೊಲೀಸರು ಹಿಂಸಾಚಾರ ಮತ್ತು ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು, ಇದು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಮಗಳ ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯನ್ನೆನ್ನು ಹಾಗಿದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಿಗಡಾಯಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ದೊಂಬಿಗಳಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊಲೀಸರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಾಲಯವು 2011 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಂತರ್ಯ ಆವರೇಷಿಂಗ್ ಮೊಟ್ಟೋಕಾಲ್ಸ್ (SOPs) ಅನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ. “*Standard Operating Procedures to Deal with Public Agitations with Non-Lethal Measures, Bureau of Police Research and Development, Ministry of Home Affairs, Government of India*”²¹ ಎಂಬ ತರೀಕರಣದ ಈ SOPಯಲ್ಲಿ, ಮೊಲೀಸರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗಲಾಟೆಗಳಾದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಮೊಲೀಸರು ಈ SOPಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಡೆಗಳಿಸಿದ್ದರು, ಮತ್ತು

²¹ Relevant Sections have been included in Annexure- B

ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರನ್ನು ಕೂರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೆಲವು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳ ವಿವರ ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶಾಂತಿಯತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಲಾರಿ-ಚಾರ್ಜ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಮೊಲೀಸರ ಹಿಂಸಾಕ್ರಮವು, ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ, ಕಲ್ಲು ತೂರಾಟ ನಡೆಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಏನಾದರೂ ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರಂದು ನಡೆದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವಲ್ಲಿ ಮೊಲೀಸರು ಹಲವಾರು ಕಡೆ SOPಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಾರೆ.

4.4.1 ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರೇ ಇರುವಾಗ ಮೊಲೀಸರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ SOP ಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಇರುವಾಗ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಮೊಲೀಸರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ ತೆರವು ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ವಿಫಲವಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಬಲ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಚೆದುರಿಸಬೇಕು.

4.4.2 ಯಾವುದೇ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸದೆ ಗುಂಪು ಚೆದುರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ.

ಮೊಲೀಸರು ಮೊದಲಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸದೆ, ಮನವೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ನಿರತ ಗುಂಪನ್ನು ಚೆದುರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಕಲ್ಲುತೂರಾಟದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಮೊಲೀಸರು ಗುಂಪಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಫೋಷಿಸಬೇಕು. ಅದು ವಿಫಲವಾದಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ, ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಕಾರರನ್ನು ಬಂಧಿಸಬೇಕು. ಅದೂ ವಿಫಲವಾದಲ್ಲಿ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಬೇಕು. ಅದನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಬಲಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರಂದು ಮೊಲೀಸರು ಈ ಯಾವ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭಟನಾ ನಿರತರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡದೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

4.4.3 ಬಲ ಪ್ರಯೋಗ

ಅಗತ್ಯವಿದ್ವಾಗ ಮಾತ್ರ ಮೊಲೀಸರು ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದು ಆದಮ್ಲೂ ಕಡಿಮೆಯಿರಬೇಕು, ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ವಿಫಲವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಮೊಲೀಸರು ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯಾಗದಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗುಂಪು ಚೆದುರಿಸಲು ವಾಟರ್‌ಶೆಲ್ ಬಳಕೆ, ಲಾರಿಚಾರ್ಜ್ ನಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊಲೀಸರು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಾನದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಹಲವಾರು ಓವಿಯ ದೃಶ್ಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನಕಾರರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಬದಲಿಗೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಷದಲ್ಲದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಲಾಯಿತು.

ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಮೊಲೀಸರಿಗೆ ಗಂಭೀರ ಗಾಯಗಳಾಗದಂತೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚಿಗೆ ವಹಿಸಲು, ಸಾಕಷ್ಟು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

4.4.4 ಕಡೆಯ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇತರ ಮಾರಣಾಂಶಿಕ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗ

ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳೂ ವಿಫಲವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಮಾರಣಾಂಶಿಕ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು ಎಂದು ಖಚಿತ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಗುಂಪಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಬೇಕು. ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯಲೇ ಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಲ್ಲಿ ಸೊಂಟದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹೊಡೆಯುವ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊಲೀಸ್‌ತಾಣಿಗೆ ಬೆಂಕ ಹಚ್ಚಿದ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಹೆಬ್ಬಗೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಲೀಸರು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಿದ ಗುಂಡು, ಅಲ್ಲೇ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ತಾಗಿತು ಎಂದು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಅವರಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆದು ಈಗ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದಿಂದ ಪಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

4.4.5 ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವಂತಹ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಮೊಲೀಸರು ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಯಗೊಂಡವರನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಆಸ್ತ್ರತ್ವಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲೆ ಹಾಕಿದ ಹಲವಾರು ಸಾಕ್ಷಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ, ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಗಾಯಗೊಂಡವರಿಗೆ ಮೊಲೀಸರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಿಸಲು ವಿಫಲರಾದರು.

4.4.6 ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದವರು ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಪರಾಧ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನತೆ

ಖಚಿತ ಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ, ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದವರು ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಪರಾಧ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಮೊಲೀಸರು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ, ಕಲ್ಲು ಎಸೆದವರಿಗೆ, ರಸ್ತೆಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತವರು ಹೀಗೆ ಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮನಾಗಿ ಹೊಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದೇ ಇದ್ದ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ನಾಗರೀಕರನ್ನೂ ಸಹ ಬಂಧಿಸಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಪರಾಧಗಳ ಜೊತೆ ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ದೌಜನ್ಯ ಎಸಗಲಾಗಿದೆ.

4.4.7 ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ವಿಶ್ವಾಸದ ಪುನರ್ಜ್ಞಾಪನೆ

ಮೊಲೀಸರು ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣವನ್ನು ಅಧ್ಯೇತ್ಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸಲು SOP ಯು ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣವನ್ನು ಅಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ರಾಜನಿಕ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೊಲೀಸರು ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಿಂಡರೊಜನೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಭಯದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು

ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬದಲಿಗೆ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದೆ, ಕಾಶಾಫನೆಯ ಹೊರಗೆ ನಿಂತು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಮೊಲೀಸರು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಖಚಿತ ಯೆ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮೊಲೀಸರು ಶೈವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಬದಲಾಗಿ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತು.

4.5 ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ

ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಜನಸಮಾಹ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಿಲಾಹಾರವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೊಲೀಸರು ಮಾತ್ರ ಎಂದಿನಂತೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾಚಾರ ನಡೆಸಿದರು. ಇದು ಮುಂದುವರೆದು ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ ಬಂಧನ, ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದೌಜನ್ಯ ಜೊತೆಗೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳನ್ನು ದಾಖಿಲಿಸುವವರೆಗೂ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಬಹುತೇಕ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ವಿವರಗಳೇ ಅನುಮಾನಾಸ್ಥದವಾಗಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ದಾಖಿಲಿಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೊಲೀಸರು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ, ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಹಿಡಿದು ತರಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸದೆ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಅಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ದಾಖಿಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸಿ, ಉತ್ತೇಷ್ಣೆಗೊಳಿಸಿ ಆದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತಹ ಸೆಕ್ನೋಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರು ಒಗ್ಗೂಡಲೇ ಹೆದರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸ್ವಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

4.5.1 ಗುಂಪಿನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ದಾಖಿಲೆ

ಒಂದು ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ 1000 ರಿಂದ 2000 ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೇ ತರಲಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ನಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿಯ ಹೆಸರು ‘ಶಾಹಿ ಗಾಮೆಂಟ್ ವರ್ಕ್ಸ್’ ಎಂದು ನಮೂದಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆರೋಪಿಯ ಮೇಲೆ ವಾಹನ ದಟ್ಟಣೆ ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದ ಆರೋಪದೊಂದಿಗೆ ಸೆಕ್ನ್ಸ್ 341, (ಅತಿಕ್ರಮಣ), ಸೆಕ್ನ್ಸ್ 143, 149 (ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಸಭೆ) ಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಶಾಹಿ ಗಾಮೆಂಟ್ನ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆರೋಪಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಾಶಾಫನೆಯ ಯಾವ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಾದರೂ ಬಂಧಿಸಲು ಮೊಲೀಸರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಈ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಮೊಲೀಸರು ಸಾವಿರಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಐದು ಮಂದಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಗೆ ಬಂಧಿಸಿದರು ಎಂಬುದರ ಒಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಮರ್ಥನೆಯಿಲ್ಲ.

ಯಾವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಸರ್ಕಾರ, ಈ ರೀತಿ ಗುಂಪಿನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ದಾಖಿಲಿಸುವುದನ್ನು ತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘಸಮಯದ ವರೆಗೂ ಒಂದೇ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು ಈ ರೀತಿಯ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ಗಳು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ತಂತ್ರವನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಕೇಂದ್ರದ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ನಡೆದಿದ್ದ ‘ಕೂಡಕುಳಂ’ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆಸ್ಕೆಡಾಯಿಕವೆಂದರೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಅಪರಾಧ ಎಸಗುವವರನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಹ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಮುಗಲಭೆಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳನ್ನು ದಾಖಿಲಿಸಿ, ವಿಶಾಲವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಸು

ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಹಲವಾರು ಮಂದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಿ, ನಿಜವಾದ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೈಗಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ನಿಜವಾದ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಹಾಕುವ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆರೋಪಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಎರಡೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಈ ರೀತಿಯ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಂಧನವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರ ಒಗ್ಗಟನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

4.5.2 ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಆರೋಪಗಳ ಸೇರಣೆ

ಹಲವಾರು ಬಂಧಿತರ ಮೇಲೆ ಐಟಿಸಿ ಸೆಕ್ಕನ್ 307 ಆರೋಪವನ್ನು ಹೊರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ‘ಕೊಲೆಯತ್ತು’ ದ ಆರೋಪವಾಗಿದ್ದು, ಜಾಮೀನು ರಹಿತವಾದ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರುವವರ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ನಡೆಸಿದುದರ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸೆಕ್ಕನ್ ಐಟಿಸಿ 351 ಯನ್ನು ದಾಖಿಲು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಇದೂ ಸಹ ಜಾಮೀನು ರಹಿತ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಸಿಗಬಾರದೆಂದು ಬೇಕೆಂದೇ ಈ ಸೆಕ್ಕನ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾತನಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ತಮ್ಮ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುಮತಾ ಎಂಬ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಬ್ಬರು ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಬಂದ ಹೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಬ್ಬರ ಲಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಡೆದಿದ್ದರು ಎಂಬುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

4.5.3 ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ ವಾಶ್ವಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲೋಂಡಿದ್ದವು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಆಗಿದೆ, ಆದರೆ ಆದರೆ ತಾವು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಹಾಜರಾತಿ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ತಾವು ತರಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು.

ಯಾವ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆರೋಪಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು ಎಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳನ್ನೂ ಹೊಲೀಸರ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ದೊರಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿದ ತಂಡವು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಹೊಲೀಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾರೂ ದೂರು ನೀಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಗಳೂ ಯಾವುದೇ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡದೆ ಬಂದೇ ರೀತಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದ್ದು, ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

4.6 ಉಪಸಂಹಾರ

ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದೊಂದನ್ನೇ ಅಲ್ಲ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅವರ ಹಕ್ಕು ಕೇಳಲು ಹೋರಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲೂ ಹೊಲೀಸರು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವೇಳೆ ದೊಜನ್ಯ ನಡೆಸುವ, ಮನ ಬಂದಂತೆ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್‌ಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ, ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದೊಜನ್ಯ ನಡೆಸುವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಅಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶಾಂತಿಯತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಿಂಸಾಚಾರವು, ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲದ ಯಾರೋ ಹೊರಗಿನವರು ಮಾಡಿದ್ದು, ಅಥವಾ, ಮೋಲೀಸರ ದಾಳಿಗೆ ಮುಲ್ಲು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಿದ್ದು ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನಾದರೂ ಹಿಂಸಾಚಾರ ನಡೆಸಿದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮೋಲೀಸರು ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಮುಗ್ಧ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿದ್ದರು. ಹಲವರ ಮರುಬಂಧನವು ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ, ವಿಶ್ವಾಸ ಕುಸಿಯಲೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಹಿಂಸಾಚಾರಗಳು ಮೋಲೀಸರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಮಾನವಹಕ್ಕುಗಳ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವವರು ಪ್ರತಿಭಾರಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದೇ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಉಂಟಿಫಾಗವನ್ನೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಸಿಕ್ಕ ವರದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ರಸ್ತೆ, ಶ್ರೀರಂಗ ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಮದ್ವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತಡೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮೋಲೀಸರ ಸಮಯಪ್ರಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ತಾಳ್ಳೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಶಾಂತಿಯತವಾಗಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯು, ಹಿಂಸಾಚಾರವು ಮೋಲೀಸರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸದೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬಿತು ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಲೀಸರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ಕಾರ್ಮಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿ, ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಬಿಕನೆಯ ಆಡಳಿತವರ್ಗವು ಮೋಲೀಸರನ್ನು ಕರೆದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಮೋಲೀಸರು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಶಾರ್ಮೀಲಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಉದ್ಯಮವು ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಹೀಗಾಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಏಕಾಂಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪೊಲೀಸೋತಾಣ ಮತ್ತು ಬಂಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಭೀತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದರು. ತಾನು ಬಂಧನಕ್ಕೊಳ್ಳಗಾದಾಗ ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆದ ಕಿರುಕುಳಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಳ್ಳರು ಹೇಳಿದರು.

ಹಾಸ್ಪೀಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದಂತೆ ತಡೆಯಲು, ಇಡೀ ದಿನ ಹಾಸ್ಪೀಗಳಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕೆಲವರಿಗೆ ನಗರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಗೆ ಅಲೆದಾಡುವುದೇ ಆರೋಪಿಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ. ವರ್ಷಗಟ್ಟಿಲೇ ಕೋಟಿಗೆ ಅಲೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಕಡೆಗೊಂದು ದಿನ ಆರೋಪ ಮುಕ್ತರಾದರೂ ಸಹ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷದ ಅವರ ಸಮಯ, ಹಾಗೂ ಅನುಭವಿಸಿದ ನೋವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶೇಷ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಮಾಡುವ ಮತ್ತು ತಣ್ಣೀರೆರಚುವ ಕ್ರಮವು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳ್ಳಗಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಳ ವರ್ಗದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದವರು, ಅವರಿಗೆ ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿಚು ಮತ್ತು ಶ್ಲೋರಿಟಿಯ ಹಣವನ್ನು ಭರಿಸುವುದು ಹೊರೆಯಾಯಿತು. ಗಂಭೀರ ಶ್ರಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧಗಳ ಸೆಕ್ಕನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತನಿಖಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಕಷ್ಟವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮುಂದಿನ ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಖರಣಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 5: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಯ ಖಾಸಗೀಕರಣ: ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯ (EPF) ವಿಶೇಷಣೆ

ಎಪ್ಟಿಲ್ 18, 19 ರ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮೊಳ್ಳಬಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಫೆಬ್ರವರಿ 10 ರಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಗೆ ತಂದಿದ್ದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಅದು ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ವಿಶೇಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಈ ರೀತಿಯ ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇದೇ ಮೌದಲು. ಈ ಮೌದಲೂ ಸಹ ಪಿ.ಎಫ್ ಯೋಜನೆಗಳು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದಾಗ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ಬೀದಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದರು.

5.1 ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಾಗೂ ಮಾಲೀಕರು ಇಬ್ಬರೂ ಸಹ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವಂತಿಗೆ ಪಾವತಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಅಥವಾ ನಿವೃತ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಈ ನಿರ್ಧಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕೃತ ಸರ್ಕಾರೀ ಸಂವಹನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರದ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಉಳಿತಾಯ ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯು ವಿವರಿಸಲಬ್ಬಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯು ಬಹುತೇಕ ತುತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮದುವೆಯಂತಹ ಜೀವಿತಾವಧಿಯ ಮುಖ್ಯ ಫೆಟನೆಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

1952 ರಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯು ಜಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, 1956 ಮತ್ತು 1995 ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿದೆ. 2016 ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೂ ಮುನ್ನ ಪಿ.ಎಫ್ ರಚನೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ				
	ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಂತಿಗೆ	ಮಾಲೀಕರ ವಂತಿಗೆ	ಒಳಿ	ಒಟ್ಟು
ವೇತನದ %	12%	3.67%	% ರ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ	15.67%
ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯ %	76.6%	23.4%	% ರ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ	ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯ 100%

ಕಾರ್ಮಿಕರು 15.67% ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ 55 ವರ್ಷಗಳಾದದಾಗ ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮ 54 ನೇ ವಯಸ್ಸಿಗೇ 90% ರಷ್ಟು ಹಣ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು²². ಇದಲ್ಲದೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಹಣದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು²³.

5.2 ಜರ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ ತಿಳ್ಳಪಡಿಯ ವಿವರಗಳು

ಹಣ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲುವದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಫೆಬ್ರವರಿ 16ರ ಯೂನಿಯನ್ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದೆಂದರೆ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯ 60% ಭಾಗವನ್ನು ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ ಆದಾಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆಯ ನೀತಿಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದೇ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾರಿ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇಧ ಕಾಣಿಸಿತೆಂದು ತೋರಿತು. 5 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಪಿ.ಎಫ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿರ್ದಿ ಮೊತ್ತ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಜಮೆಯಾಗುವ ಬಡ್ಡಿಯು ಈ ಮೊದಲು ತೆರಿಗೆ ರಹಿತವಾದ ‘Exempt Exempt Exempt’ (EEE) ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂದು ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನದ 12% ರಷ್ಟಿರುವ ಮಾಲೀಕರ ವಂತಿಗೆಯು ತೆರಿಗೆ ರಹಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯನಿರ್ದಿಗೆ 3.67% ಮಾತ್ರ ಜಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ^{24,25,26}.

ಅಸಂಘಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಯಾರೂ 5 ವರ್ಷವನ್ನು ಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ವಂತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರು ಎರಡು ಬಾರಿ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರಕಾರ, 50% ನಮ್ಮ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 5 ವರ್ಷದ ಒಳಗೇ ಕೆಲಸ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹಲವಾರು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿವೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕರ, ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ವಾದ ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಫೆಬ್ರವರಿ 10, 2016	‘ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭಾಗದ ಹಣ ಮಾತ್ರ’ (ಸಿಂಗಲ್ ಪಿ.ಎಫ್) ಫೋಷಣೆ
ಫೆಬ್ರವರಿ 29, 2016	ಒಕ್ಕೂಟದ ಬಜೆಟ್ ಫೋಷಣೆ: ತೆರಿಗೆಯುಕ್ತ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯ ಮೊತ್ತದ 60% ಸೇವಕಡೆ

²²Sreekanth Reddy. "Latest EPF Withdrawal Rules W.e.f. Feb 2016." ReLakhs.com(blog). May 31, 2016.

<http://www.relakhs.com/latest-epf-withdrawal-rules-w-e-f-10th-feb-2016/>.

²³"Why the Modi Govt Needs to Re-Evaluate Its Strategy on PF Withdrawal Norms." The Wire. April 20, 2016.

<http://thewire.in/30525/why-the-modi-govt-needs-to-evaluate-its-strategy-on-pf-withdrawal-norms/>.

²⁴Ghose, Tapati. "EPF tax row: Will it lead to double taxation?". The Financial Express, March 4, 2016.

²⁵Shenoy, Deepak. "Clearing the Confusion on 'how EPF is Taxed at Exit in Budget 2016'." Capital Mind.in, Feb 29, 2016.<http://capitalmind.in/2016/02/clearing-the-confusion-on-how-epf-is-taxed-at-exit-in-budget2016/>

²⁶"Changes in EPF Withdrawal Rules from 10 Feb 2016: Withdrawn". Be Money Aware Blog(blog), Feb 29, 2016.

<http://www.bemoneyaware.com/blog/changes-in-epf-withdrawal-rules-from-10-feb-2016/>

ಮಾರ್ಚ್ 1-8 ರ ನಡುವೆ	ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ನಂತರ, ಭವಿಷ್ಯನಿದಿ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಜರುಗುವ ಬಡ್ಡ ಮಾತ್ರ ತೆರಿಗೆಯುಕ್ತ ಆದಾಯವೆಂದು ಬದಲಾವಣೆ ²⁷
ಮಾರ್ಚ್ 8	ನಿರಂತರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರ, ತೆರಿಗೆಯೋಜನೆಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳ ರದ್ದು ²⁸ . ದಿನಾಂಕ 10 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಷ್ಟರಕ್ಕೆ ಕರೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಮುಷ್ಟರಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲಾಯಿತು ²⁹ .
ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 2016	‘ಸಿಂಗಲ್ ಪಿ.ಎಫ್’ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ 30/ಮೇ 1 ರ ವರೆಗೂ ಮುಂದೂಡಿದ್ದು.
ಏಪ್ರಿಲ್ 18, 2016	ಗಾರ್ಫಂಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮೊದಲ ದಿನ. ಸಿಂಗಲ್ ಪಿ.ಎಫ್ ಬದಲಾವಣೆಯು ಜುಲೈ 31 ರ ವರೆಗೂ ಮುಂದೂಡಿದ್ದು.
ಏಪ್ರಿಲ್ 19, 2016	ಗಾರ್ಫಂಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಸಿಂಗಲ್ ಪಿ.ಎಫ್ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದ್ದು.

5.3 ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿದಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆರ್ಥಿಕತೆ

ನಿರ್ವತ್ತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯನಿದಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಎಂಬ ಸ್ವಷ್ಟ ಕಾರಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆಗಿರುವ ಪಾಲಿಸಿಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಹಣ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇರಿ, ಈ ಹಣವನ್ನು ಖಚಿತ ಹಾಗೂ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗುವ ಶೇರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ತೆರಿಗೆ ನೀತಿಗಳ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುವ ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, “ಜನರು ನಿರ್ವತ್ತಿಯಾದೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲು, ಅದನ್ನು ಹೂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ ಆಲೋಚನೆ. ಒಟ್ಟು ಹಣದ 60% ಅನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಘರ್ಷ ಎಂದರೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಆ ಹಣ ತೆರಿಗೆ ಮುಕ್ತ”³⁰.

²⁷"Clarification about Changes made in the Tax Treatment for Recognised Provident Fund & National Pension System(NPS)". Press Information Bureau, Government of India. March 1, 2016.

<http://pib.nic.in/newsite/erelease.aspx?relid=137108>

²⁸"Clarification about Changes made in the Tax Treatment for Recognised Provident Fund & National Pension System(NPS)". Press Information Bureau, Government of India. March 1, 2016.

<http://pib.nic.in/newsite/erelease.aspx?relid=137108>

²⁹"Clarification about Changes made in the Tax Treatment for Recognised Provident Fund & National Pension System(NPS)". Press Information Bureau, Government of India. March 1, 2016.

<http://pib.nic.in/newsite/erelease.aspx?relid=137108>

³⁰ *ibid.*

ನಿವೃತ್ತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತದ ಹಣವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಹಣಕ್ಕೆ ಸಿಗುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಒಂದು ರೀತಿ ಟರ್ಮ್‌ ಡೆಪಾಸಿಟ್ ಇಟ್ಟಿ ಹಾಗೆ. ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಭಾರತದ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ದರ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ನಗದೀಕರಣ ಹೊಂದಿದೆ³¹. ಹೀಗಾಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೂ ಸಹ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿದರಕ್ಕೆ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಿಂಪಡೆಯಲಾಗದ ಆಗದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಣ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಬಲವಂತ ಮಾಡುವ ಮನ್ನಾರವೇ ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

GATWU ವಿನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೊಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಶೇಖರಿಸಿದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತವನ್ನು (2015–2016 ರಲ್ಲಿ 7.53 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ)³² ತನ್ನ ಬಳಿ ಇಟ್ಟಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಶೇರು ಮಾರುಕಟ್ಟೇಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಬಹುದೂರದ ತಂತ್ರವನ್ನಾಗಿಯೇ ಇತ್ತೀಚಿನ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 2015–2016 ರಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆಯು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯ 5% ರಿಂದ 15% ಭಾಗವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿತು. ಅದರಂತೆ ರೂ. 5000 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರೂ. 300 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿತು.

ಈ ನಷ್ಟವು ನೇರವಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರ ಅಂದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣ ಹೂಡಿಕೆಯಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬೆಂಬಲ ಗಳಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಹೂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಹಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಹಲವಾರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗೂ ಪೋಸ್ಟ್ ಅಫೀಸ್‌ನ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿದರಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿರುವುದರ ಕಾರಣ, ಜನರ ಉಳಿತಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವ ಅಂಶವೂ ಸಹ, ಸರ್ಕಾರವು ಈ ರೀತಿ ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದ ನಿವೃತ್ತ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ಉದ್ಯಮಗಳು ಅರ್ಥ ಅರ್ಥವಾ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಕರಣಗೊಂಡಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯನ್ನು ಖಾಸಗಿಕರಣ ಮಾಡಿರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿಲ್ಲ. ಇದು ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ಕಡೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ತೆರಿಗೆನೀಡಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಬಲವು, ಖಾಸಗಿವ್ಯೂಹಗಳ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಲಿಸಿಗಳು ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ತಾವೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದಂತೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತವಿರಿಸಿ ಒಂದು ಲಾಭ ಗಳಿಸುವಂತಹ ಕೇಂದ್ರವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಮೋಂಡ್‌ಡ್ರೆವರ್ಲ್, ಅಸಂಫಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ಹೊರತು, ಸಂಫಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲ. ಅಸಂಫಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ದೊರಕವ ಅಲ್ಲ ವೇತನದ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯು ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ.

³¹ Nathan, Narendra. "Why annuity*es are a poor investment choice". *The Economic Times*, May 26, 2014

³² <http://www.thehindu.com/news/cities/Hyderabad/epfo-investments-in-equity-to-go-up/article8698834.ece>

5.4 ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಬಳಕೆ ಹೇಗೆ?

ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳಬಹುದು. ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯು ‘ಹೇಗಿರಬೇಕು?’ ಎಂಬ ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಅದು ಹೇಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಡುವೆ ವಿವಾದ ಇದೆ.

ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಾಗೂ ಯೋನಿಯನ್ನು ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಉದ್ದಮದ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವೇತನ, ಅಸಹನೀಯ ಕೆಲಸದ ವಾತಾವರಣ, ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಒತ್ತಡಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೆಲವೇ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿರುವ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವೇತನದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಮತ್ತು ವಸತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸಹ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯವನ್ನೇ ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಮದುವೆ, ಹಬ್ಬಿ, ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೂ ಸಹ ಇದನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗೆ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತುರ್ತುನಿಧಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೌಟಂಬಿಕ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು, ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಮೂಲಕುವಲ್ಲ ಘಂಡೊನಂತಹ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಬಡ್ಡಿಯ ದರವು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.^{33,34} ಮಾತನಾಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು 58 ರ ವರೆಗೂ ತಾವು ಬದುಕುತ್ತೇವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಜನರ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸ್ತಿ, ಅಥವಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ‘ಅದು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದರ್ದೋ’ ಅದರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಾಲಯವು ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಬಹುದೇನೋ? ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಅವರ 58 ನೇ ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ. “ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಲೋ ಆಗುತ್ತಿರುವ 80% ಭಾಗ, ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ನವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನಾಗಿ ನೋಡದೆ, ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಯಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಿವೃತ್ತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ‘ಸಿಂಗಲ್ ಪಿ.ಎಫ್’ ನೀತಿ ತರಲಾಗಿತ್ತು.³⁵ ಇದು ಸಿಂಗಲ್ ಪಿ.ಎಫ್’ ಅನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಆ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ನೀಡಿದ ಸಮಜಾಯಿಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ, ಹೆರಿಗೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದರ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವ

³³ Chandrakant Mishra, "New EPF Withdrawal Rules From 2016!! You Can't Miss it". *Plan Money Tax*. 2016. <http://www.planmoneytax.com/epf-withdrawal-rules-new/>

³⁴ Parekh, Raviraj. "Full EPF withdrawal Not allowed- 4 new changes of EPF Withdrawal". *Money Excel*. April 20, 2016. <http://moneyexcel.com/13700/epf-withdrawal-rule-new-changes>

³⁵ "Government Decides to withdraw the 10th February 2016 Notification with Immediate Effect". Press Information Bureau, Government of India, Ministry of Labour & Employment. April 21, 2016. <http://pib.nic.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=139046>

ಈ ನೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ದ್ವಾಂದ್ವವಿದೆ. ಒಂದೆಡೆ ಇದು ಭವಿಷ್ಯದ ಭದ್ರತೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ, ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ಫಟನೆಗಳಿಗೂ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಸಂಫಟನೆಗಳೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ, ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯ ಉದ್ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮನವೊಲಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. KGWU ಮತ್ತು ಉಪಗಿರಡೂ ಸಂಫಟನೆಗಳೂ ಸಹ ಪಿ.ಎಫ್, ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮನವೊಲಿಕೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಮದುವೆ ಮತ್ತಿತರ ಕಾರಣಕಾಗಿ ಖಿಫಾ ನಿಂದ ಮುಂಗಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದೂ ಸಹ ಏಲಫಾಗ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಹೇಳಿತ್ತು. ಉಪಗಿರ್ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನ ಹೆಚ್ಚಳದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಏನೆಂದರೂ ಪಿಎಫ್ ಸಮಸ್ಯೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೋರಾಟಕ್ಕಿಳಿದಾಗ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ತಮ್ಮ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ್ದವು.

ಅಧ್ಯಾಯ 6: “ಸಿದ್ಧ ಮಾದರಿಗಳು” – ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ

ಭಾರತದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿದ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟವು, ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತ್ತು. ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡವು?

ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಮುಖ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ದೈನಿಕಗಳಾದ “ದಿ ಹಿಂದೂ, ದಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಮಿರರ್” ಪತ್ರಿಕೆಗಳ, ಆನೋಲ್ನ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾದ “ದಿ ನ್ಯೂಸ್ ಮಿನಿಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಾ” ಸ್ಟ್ರೇಚಾದಿ ಇ-ರ್ಮ್ಯೂನ್ ದಿ ಲೇಡ್ರೋಸ್ ಫಿಂಗರ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಾ ಮತ್ತು ‘ಪ್ರಾಂಟ್ಲ್ಯೇನ್’ ವಾರ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡ ದೈನಿಕಗಳಾದ ‘ಕನ್ನಡಪ್ರಭ, ಉದಯವಾಣಿ, ಸಂಜೀವಾಣಿ, ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾವಾಣಿ’ ಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನೂ ವಿಶೇಷಿಸಲಾಯಿತು.

6.1 ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ

6.1.1 ವೈಧಾನಿಕತೆ

ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳ ಕುರಿತು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಎಂದಿನಂತೆ ಸಿದ್ಧ ಮಾದರಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನೇ³⁶ ಅನುಸರಿಸಿದವು. ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಕಥನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು, ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದು, ಏಕಮುಖಿವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಅನಧಿಕೃತ, ನಿಲಸ್ಕಿರ್ತ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸಿತು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಟಿಸಿತು.

ಮೊದಲಿಗೆ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಯಾರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಜಾರಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಮೇಲ್ಮೈಟಿಕ್ಸ್ ಕಾಲುವ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರ ಮತ್ತು ಮೊಲೀಸರ ನಡುವಿನ ಯಥ್ರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದನ್ನು ಕಥನ ರೂಪದ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಸುದ್ದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅಧಿಕೃತ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದು, ಪ್ರತಿಭಟನಾ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾದ ಒಟ್ಟಿತ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ವರದಿಯು, ಸುದ್ದಿಮೂಲಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಿಯನ್ ಮೋಲ್, ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟನೆ, ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ, ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಧಾನಗಳೂ ಸಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.³⁷

³⁶ Chan, J. M., & Lee, C. C.. Journalistic paradigms on civil protests: A case study of Hong Kong. In A. Arno & W. Dissanayake (Eds.), *The news media in national and international conflict* (pp. 183– 202). Boulder, CO: Westview Press, 1984

³⁷ McLeod, D. M., & Hertog, J. K. (1992). "The manufacture of public opinion for reporters: Informal cues for public perceptions of protest groups". *Discourse and Society*, 3(3), 259–275.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬಂದಿರುವ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 20 ರ ಕೆಲವು ವರದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರ ಒಮ್ಮೆತೇಕ ವರದಿಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವರದಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ.

6.1.2 ಕಣ್ಣನ ರೌಪ್ಯ

ದ ಹಿಂದೂ: ಹೊಸೂರು ರಸ್ತೆಯನ್ನು 6 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮುಚ್ಚಿದ ಮುಂಚಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ (Flash Strike Shuts Down Hosur Road for 6 Hours³⁸)

ದ ಟ್ರೈಫ್ಲ್ ಆಥ್ ಇಂಡಿಯಾ: 7 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಹೊಸೂರು ರಸ್ತೆ ಜಾಮ್ ಮಾಡಿದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ (Garment Workers' Strike Jams Hosur Road for 7 Hours³⁹)

ಬೆಂಗಳೂರು ಮಿರರ್: ಮೂವ್ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಆಳಿದ ಅಸ್ತ್ರಾಷ್ಟತೆ (Chaos Reigns in East Bengaluru⁴⁰)

ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್: ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ (Garment Workers' Protest Turns Violent in Bengaluru⁴¹)

ಈ ಮೇಲಿನ ತಲೆಬರಹಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಹ ಉದ್ದಿಕ್ತ ಅವಿಧೀಯರ ಗುಂಪಿನ ಅಪರಾಧದಿಂದ ನಗರವೇಂದು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವರದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಹ ರಸ್ತೆ ಬಂದ್ ಆಗಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ, ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಮ್ ಆಗಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವಿವರ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯೋಸದೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಒಂದರಡು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಫೋಟೋಗಳೂ ಸಹ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಮ್ ಆಗಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಮೊಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರ ನಡುವಿನ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಾ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಹಿಂಸಾಚಾರ, ಘಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೊಂದು ಯುದ್ಧ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ನಗರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ತ್ರಾಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರಿ ರಾಜಾಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊಲೀಸರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡಲು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನು, ರಸ್ತೆ ತಡೆ ಮಾಡಿದವರು, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿದವರು ಮತ್ತು ಮೊಲೀಸರ ವಿರುದ್ಧ ಹಿಂಸಾಚಾರ ನಡೆಸಿದವರು ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

³⁸Bharadwaj, K.V.Adithya & Peter, Petlee. "Flash strike shuts down Hosur for 6hours". *The Hindu*, April 19, 2016, available at <http://www.thehindu.com/news/cities/bangalore/flash-strike-shuts-down-hosur-road-for-6-hours/article8492767.ece>

³⁹"Garment workers' strike jams Hosur Road for 7 hours". *The Times Of India*, April 19, 2016, available at <http://timesofindia.indiatimes.com/city/bengaluru/Garment-workers-strike-jams-Hosur-Road-for-7-hours/articleshow/51887204.cms>

⁴⁰"Chaos Reigns in East Bengaluru". *Bangalore Mirror*, April 19, 2016, available at <http://www.bangaloremirror.com/bangalore/others/Chaos-reigns-in-East-bengaluru/articleshow/51884500.cms>

⁴¹"Garment workers' protest turns violent in Bengaluru". *Deccan Herald*, April 19, 2016, available at <http://www.deccanherald.com/content/541364/-workers-protest-turns-violent.html>

ಮೊಲೀಸ್ ಲಾರಿಚಾರ್ಜ್ ಕ್ರಮವು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿತ್ತು.⁴² ಎಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗಿತ್ತೇ ಹೊರತು, ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಒಂದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ 43, ಯಾವ ಕಥನರೂಪವೂ, ಮೊಲೀಸರ ಈ ದೋಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸೂಕ್ತತೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.⁴⁴ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣಾದಲ್ಲಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ಯಾವ ಲೇಖನವೂ ಹೋಲಿಸಿ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ವಿವಿಧದೇ ನಡೆದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.⁴⁵ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವೈಶಿಕರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡು ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದರೂ 46, ಮೊಲೀಸರ ತನಿಖೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಮಾಧ್ಯಮವೂ ಸಹ ಸುಧಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮೊಲೀಸರು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಫೋಟೋಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದರೂ⁴⁷ ಸಹ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನೇ ಹಿಂಸಾಚಾರಿಗಳೆಂದು ಬಿಂಬಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮೊಲೀಸರ ದೋಜನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಘಾಲೋಅಪ್ ಲೇಖನಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಮುಂದುವರೆದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿಂಸೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವರದಿಗಳಿದ್ದವು.

ಪ್ರತಿಕೆಗಳು ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತ ನಂತರವೇ, ಏಪ್ರಿಲ್ 20 ರಂದು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಮುಖಿಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು.

6.1.3 ಸುದ್ದಿಗಾಗಿ ಅಧಿಕೃತ ಮೂಲದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ

ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರ ವರದಿಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೇ ಆಧರಿಸಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೇಳಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೂಂಡ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೇಳಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೂಳ್ಳದ ಯೂನಿಯನ್ ಮುಖಿಂಡರ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಎರಡು ದಿನಗಳ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ದ್ವಾರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಗುಂಪು ಚೆದುರಿಸಲು ಅವರು ಬಳಸಿದ ಮೊಲೀಸ್ ಬಿಲವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಕೆಗಳೂ ಸಹ ಮೊಲೀಸ್ ಆಯುಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀ ಮೇಘರಿಕ್ ಅವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿತ್ತು, ಅವರ ಪ್ರಕಾರ “ಈ ತಪ್ಪೆಸೆಗಿದ ಸುಮಾರು 116 ಜನರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ, ಕಿಡಿಗೇಡಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಿ ಬಂಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೂಂಡದ್ದು ಬಹುತೇಕ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಆದರೂ ಸಹ 116 ಜನರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 3 ಮಂದಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ”⁴⁸. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸಹ ಮೊಲೀಸರು ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆಸಿದ ಬಂಧನದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ, ಮೊಲೀಸರ ಅಕ್ರಮ ಸೆರೆಯ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಎಲ್ಲೂ ಸಹ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಯಾವಪ್ರಯತ್ನವೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮರ್ತ್ರ ಯಾಡಿದ “ಮೊಲೀಸರ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ಅಮಾಯಕ ಪಾದಚಾರಿಗಳು”⁴⁹ ಎಂಬ ಕಥನ ವರದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮೊಲೀಸರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಸರೆಯಾದವರ ಅಥವಾ ಬಂಧಿಸಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ತಿಳಿಯಲು ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಕೆಗಳೂ ಅಧಿಕೃತ ಮೂಲಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ, ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಡೀ ಕಥನವು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು “ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸ್ವೀಕರಣೆ” ಯನ್ನು

⁴²“Mischief mongers”. *The Hindu*, April 20, 2016, available at <http://www.thehindu.com/todays-paper/mischief-mongers/article8496205.ece>

⁴³“City turns into Urban war zone”. *Bangalore Mirror*, April 20, 2016, available at <http://www.bangaloremirror.com/bangalore/others/City-turns-into-urban-war-zone/articleshow/51900773.cms?>

ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡ “ಕ್ರಮಗಳ ನ್ಯಾಯಪರತೆ”ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕ್ರಮಗಳ ನ್ಯಾಯತೆಯನ್ನೇ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು, ಮಹತ್ವದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರ ಮುಖಿಂಡರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ದೋಜನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸುಧ್ಯಿಯಾಗಲ್ಲ. ಮುಖಿಂಡರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲಿರುವ ಕೇಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೇ ಹೊರತು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವೇಳೆ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಹೊಲೀಸರ ದೋಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ.50. ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಕ್ಷೀಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿತ್ತು.51 ಹೊಲೀಸ್‌ಸ್ಪೇನ್‌ನ ಮತ್ತು ಬಸ್‌ಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಹಿಂಸಾಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪಾಲ್ಮೋಂಡಿರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಾಕ್ಷೀಗಳು ಹೇಳಿದ್ದ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ‘ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬ್ಯಾಸ್‌ನ್ ನ್ಯೂಸ್’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ವಿಡಿಯೋ ಲಿಂಕನಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತಾವು ಈ ಹಿಂಸಾಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಲೇಖನದ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸೇ ಇಲ್ಲ.52 ಇದರಿಂದ ನಿಜವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ಹಿಂಸಾಚಾರಿಗಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ.53. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದರೆ, ಹೊಲೀಸರ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಪ್ರಶ್ನಾತೀತವಾಗಿದ್ದವು.54. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಡೀ ಫಾಟನೆಯು ಉದ್ದಿಕ್ತ ಅವಿಧೇಯರ ಗುಂಪಿನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹೊಲೀಸರ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಹೊಲೀಸರ ವಿನಾಕಾರಣದ ದೋಜನ್ಯವನ್ನು ಪತ್ರಕರ್ತರು ತಾವು ಎದುರಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ.55 ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ದೋಜನ್ಯವು ಒಂದು ಅಧಿಕೃತತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು.

6.1.4 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಮೋಂಡವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕಿಂತ, ಇಟಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಕಾರಣ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಂದ್ರ ಆಗಿ ನಾಗರೀಕರಿಗಾದ ಅನಾನುಕೂಲದ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಶೀಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸಂದರ್ಭನವು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಒಂದು ನಮೂನೆ ಇಲ್ಲಿದೆ:

“ನನ್ನ ಇಟ್ಟರು ಸಹೋದ್ರೂಗಳೊಡನೆ ನಾನು ಹೋರಮಂಗಲಕ್ಕೆ ಕ್ಯಂಟ್ ಇಟ್ಟರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಸಿಲ್ಕ್ ಬೋಡ್‌ ಜಂಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗಡ್ಲಾಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಅಪಘಾತವಿರಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಇಂಟರ್ ನೆಟ್‌ನಿಂದ ತಕ್ಕಣವೇ ಇದು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು.”⁴⁴56

ಏಪ್ರಿಲ್ 19 ರಂದು ದಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ತನ್ನ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಕಾಲಂ “ಟೈಮ್ಸ್ ವ್ಯೂ” ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಿಂಗಡೆ.

“ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಮದ್ದಾರುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು, ಸರ್ವಾಜದ ಒಂದು ವರ್ಗವು ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯಿದ ಯೋಜನೆಗೆ ತಿಳಿದುಪಡಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಆಕ್ರೋಶವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಕ್ರೋಶವು ಎಷ್ಟೇ ನ್ಯಾಯಬಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ತೊಂದರೆ ನೀಡಿತು.

⁴⁴ “I locked the doors of my car and stayed inside”, *The Hindu*, April 19, 2016, available at <http://www.thehindu.com/news/cities/bangalore/i-locked-the-doors-of-my-car-and-stayed-inside/article8490890.ece>

ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಈ ಗಲಭೇಯು, ಅಪಾರಧಾದ ಸಮಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರಮ ವ್ಯಧಾವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದ್ದರೂ, ಇದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಶಕ್ತಿಪಾರಿದ್ದರೂ ಸಹ,

ಈ ರೀತಿ ಯೋಜಿತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳ ಹಿಂದಿರುವವರು ಅದರ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು”⁴⁵

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಪ್ಪು ಮೂರ್ಚ್ಚಾವ ಗೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದು ಈ ಮೋಸದ ಹೇಳಿಕೆ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ದಿನದ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನ ಬರೆಯವ ಮೂಲಕ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಪಾಲನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾದಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ, ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷಿಸಿ, ಇಡೀ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ನ್ಯಾಯ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಎಂದಿನಂತೆ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡರಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಿಸಿ, ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರ ಕ್ರಮ ಅನಧಿಕೃತ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ದೃಢಪಡಿಸಿದವು.

ಇನ್ನೊಂದು ಧನಾತ್ಮಕ ಮಗ್ನಿಲನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಏಪ್ರಿಲ್ 20 ರಂದು ‘ದ ಹಿಂದೂ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ “ನಾಯಕ ರಹಿತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಒಂದು ಶೋಧನೆ” (“Anatomy Of A Leaderless Protest”) ಎಂಬ ತಲೆಬರಹದ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೀದಿಗಳಿಯಲು ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು⁴⁵ 58. ‘ಟೈಪ್ಪು ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ’ ದ ‘Slogging to Keep Home Fires Burning Women Garment Workers in A Double Bind’⁴⁶ 59 ಲೇಖನವೂ ಸಹ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿತ್ತು.

6.2 ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ

‘ಕನ್ನಡಪ್ರಭ, ಉದಯವಾಣಿ, ಸಂಚಯವಾಣಿ, ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾವಾಣಿ’ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲೇಖನಗಳನ್ನು ಈ ವಿಶೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ವರದಿಗಳು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಿಂದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೀ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ನೀಡಿದವು. ವರದಿಗಳನ್ನು, ದುಷ್ಪರ್ವತೀಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೊಡಿ ಮೊಲೀಸ್ ಸೇಷನ್, ಸಿಂಗಸಂದ್ರದ ಪಿ.ಎಫ್ ಕಚೇರಿ, ಇತರ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಬಿ.ಎಂ.ಟಿ.ಸಿ ಬಸ್, ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ ಬಸ್ಗಳು, ಮತ್ತು ಇತರ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಿಂದ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಹೀಳ್‌ಪು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 5 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ, 3 ರಿಂದ 13 ಕಿ.ಮೀ ವರೆಗೂ ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ಜಾಮ್ ಆಗಿ, ಹೇಗೆ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ ಹೇಗೆ ಅಸ್ವಸ್ಥಗೊಂಡಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ಜಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ, ರೋಗಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಆದ ಆತಂಕದ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಭಿರಣಿ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರು ಗುಂಪು ಚೆದುರುವವರೆಗೂ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗಾದ

⁴⁵S. Bageshree & Bharadwaj, K.V. Aditya. "Anatomy of a leaderless protest". *The Hindu*, April 20, 2016, <http://www.thehindu.com/news/cities/bangalore/anatomy-of-a-leaderless-protest/article8497313.ece>

⁴⁶Burli, Deepika. "Slogging to keep home fires burning, women garment workers in a double bind". *Times of India*, May 2, 2016, available at <http://timesofindia.indiatimes.com/city/bengaluru/Slogging-to-keep-home-fires-burning-women-garment-workers-in-a-double-bind/articleshow/52069500.cms>

ಅನಾನುಕೂಲವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಹಿಂಸಾಚಾರದ್ದು ಎಂದು ಖೂಳಾತ್ಕಾಶ ದ್ವಾರಿಯಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದವು. ಮೊಲೀಸರ ಲಾರಿ ಚಾಜ್‌, ಅಶ್ರುವಾಯಿ ಸಿಡಿತ್, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡು ಈ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಮೊಲೀಸರ ಈ ಕ್ರಮಗಳು ಉದ್ದಿಕ್ತ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನು ಚೆದುರಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿದವು. ಕಲ್ಲುತೂರಾಟ ನಡೆದದ್ದು ಮೊದಲೋ, ಲಾರಿಚಾಜ್‌ ಆಗಿದ್ದ ಮೊದಲೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಿದಿದ್ದರು ಸಹ, ಮೊಲೀಸರ ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಮಟ್ಟವು ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಸತ್ಯ ಶೋಧನಾತಂಡವು ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವಾಗ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಶಾಂತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಹಿಳಾ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊಲೀಸರು ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಲಾರಿ ಬೀಸಿದಾಗ ಮರುಷ ಕಾರ್ಮಿಕರು ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದ ಕಲ್ಲು ತೂರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಬಂದು ಪತ್ತಿಕೆ ಮಾತ್ರ, ಮರುಷ ಮೊಲೀಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅಮಾನುಷವಾಗಿ ಹೊಡೆದುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿತ್ತು.

ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೀದಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾದ ಹಿಫ್ಝ್ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮೌನ ವಹಿಸಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹಿ.ಹಿಫ್ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ, ಅವರದ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಮೌಡ್ಕ್ಕನ್ ಟಾಗ್‌ಟ್ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದವು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ನಡೆದ ಬಂಧನಗಳ ವಿವರ ಮತ್ತು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪತ್ತಿಕೆಗಳು ವರದಿ ಮಾಡಿದವು. ಹೀಣ್ಯ ಮತ್ತು ಜಾಲಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಸ್‌ಗಳು, ಮತ್ತು ಮೊಲೀಸ್ ಜೀಪ್‌ಗಳು ಬೆಂಕಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಮತ್ತು ಉದಯವಾಣಿ ಪತ್ತಿಕೆಗಳು, ಕಲ್ಲುತೂರಾಟದಿಂದ 100 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕೆಲವು ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸ್ಥಳೀಯರು ಗಾಯಗೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ, ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುಗೋಡಿ ಮತ್ತು ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ ಪಾದಚಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದವು.

ಆದರೆ ಮೊಲೀಸರು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾಡಿದ ಬಂಧನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ವಿಫಲವಾದವು. ಈ ಸತ್ಯಶೋಧನಾ ತಂಡಕ್ಕೆ ತಿಳಿದು ಬಂದದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಮೊಲೀಸರು ಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾದಚಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯರನ್ನೂ ಸಹ ಬಂಧಿಸಿದ್ದರು. ಮೊಲೀಸ್ ತಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ದೌಜನ್ಯ, ಮತ್ತು ಬಿಡುಗಡೆಯ ನಂತರ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾದ ಕಿರುಕುಳಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ವಿಫಲವಾದವು. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಅನುಬಂಧಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ, ಸಾಕ್ಷೀ ನೀಡಿರುವ ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಕಲ್ಲು ತೂರಾಟ ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿರೋಧಿ 'ಮೋದಿ ಸಕಾರ'ವು ತನ್ನ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಕಾರಣವಾದ ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು, ಕೆಲವೇ ಪತ್ತಿಕೆಗಳು ವರದಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದವು.

6.3 ಸಿಲ್ಲರ್ ಲೈನಿಂಗ್ - ಕೆಲವು ಧನಾತ್ಕಾಶ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವರದಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾದರೀ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರೆ. ಅನ್‌ಲೈನ್ ಸುದ್ದಿಜಾಲಗಳು, ಮ್ಯಾಗ್‌ಜೀನ್‌ಗಳಂತಹ ಪರ್ಯಾಾಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಇದನ್ನು ಒಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದವು.

ದ ಲೇಡಿಸ್ ಫಿಂಗರ್.ಕಾರ್: ಈ ವೆಬ್ ಸ್ಟೋನಲ್ಲಿ 'If You Thought it Was Easy for Garment Workers to Protest for Their PF, You Need to Read this'60 ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಮೋಂಡ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರ ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಬಾರ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿದಿನದ ಅನುಭವ, ಜೊತೆಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ 2001 ರಲ್ಲಿ ಹೀಣ್ಡಿದಲ್ಲಿ ಇದೇ ತಿಂಬಿಪಡಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರೇ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲಾಗಿತ್ತು.

ದ ನ್ಯೂಸ್ ಮಿನಿಟ್.ಕಾರ್: ಈ ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೆಬ್‌ಸ್ಟೋನಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 24 ರಂದು 'Beyond the Media Narrative on Bengaluru Protests: PF Policy was Only A Trigger'61 ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು. ಈ ಲೇಖನವು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ತಕ್ಷಣದ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಮೀರಿ, ದಿನನಿತ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮರುಷ ಸೂಪರ್‌ವೇಸರ್‌ಗಳಿಂದ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಿರುಕುಳದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿತ್ತು. 'ದ ಹಿಂದೂ' ವಿನ ಗೀತಾ ಅರವಮುದನ್ ಅವರ 'Can We Sit Down?'62 ಲೇಖನ ಮತ್ತು 'ಪ್ರಂಟ್‌ಲೈನ್' ನಲ್ಲಿ ವಿ. ಶ್ರೀಧರ್ ಅವರ 'Class Outburst'63 ಲೇಖನಗಳು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದವು.

ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯು ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಬಾರ್ನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಕೆಲಸದ ವಾತಾವರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವೇಳೆಯ ಹೊಲೀಸ್ ದೌಜಣ್ಯ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ದಮದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಾಯ 7: “ಒಂದು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆ?” ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಪು ಒಳನೋಟಗಳು

ಎಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರಂದು ನಡೆದ ಈ ಬೃಹತ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಂತಹ ಫಟನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಈ ಮೊದಲು ನೋಡಿರಲ್ಲಿ. ಅಸಂಘಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು. 80% ಭಾಗ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಇದ್ದ 50000 ರಿಂದ 1 ಲಕ್ಷ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಗರದ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ಅಕ್ಷರತೆ: ನಗರವನ್ನು ಸ್ಥಬ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಜಾಗೃತವಾಗಿದ್ದು, ನಂತರ ತಕ್ಷಣ ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಒಳಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿತು.

ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳೂ ಸಹ ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಆದರೆ ತಕ್ಷಣ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಸ್ವಂದಿಸಿ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತಾ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆ ಕಾಪಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದವು. ಜೊತೆಗೆ ಆ ಸಮಯದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪಿ.ಎಫ್ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮ ಕ್ರೌಣಿಕ್ ಬೇಕೆಂದು ಅವು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವು. ಹೀಗಾಗೆ ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗದೇ, ಇತರ ಉದ್ದೇಶದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸಿದೇ ತನ್ನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ಹೌದು, ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿತ್ತು. ಈ ವರದಿಯ ಮೊದಲಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ, ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಗೆ ಅಪಾಯವುಂಟು ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಆಕ್ರೋಶ, ಆತಂಕ ಮಡುಗಟ್ಟಿತ್ತು. ತಾವು ಅತಿ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ಅವರು ಬೃಹತ್ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹೊರಬರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು, ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಇತರ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳೂಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸೋಣ ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮನವೋಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅದು ಎಪ್ರಿಲ್ 18 ವರೆಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲದೆ, ತಕ್ಷಣ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧದಿಂದಲೇ ಹೊರತು, ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳ ಸಂಘಟಿತ ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟದಿಂದಲ್ಲ, ಎಂದು ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳೂ ಸಹ ಗುರುತಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಗಮನ ಸೆಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿರೋಧೀ ನೀತಿಗಳನ್ನೇ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವ ಮೋದಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿದೇ ಮೊದಲ ದಿನ ಆದೇಶವನ್ನು 3 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದೊಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾವಾಗ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಎರಡನೆಯ ದಿನವೂ ಸಹ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತೋ ಆಗ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಈ ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳ ನೌಕರರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಎಟಿ, ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಘಟಿತ ವಲಯದವರಾದ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ 58 ವರ್ಷದವರೆಗೂ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಿ, ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣ ಮತ್ತು ಹಿಂಜಣಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಕೆಲಸದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ 58 ವರ್ಷದವರೆಗೂ

ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ದುಡಿಮೆಯು ಅವಶ್ಯಕವಾದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಏನಿರ ಬಹುದು? ಪ್ರತಿಭಟನಾ ನಂತರ ಇದು ಮೀಶ್ರ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ವರ್ಗದ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಭಯಭೀತರಾಗಿದ್ದು, ನಗರದಿಂದ ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದಿಂದ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಹೊಲೀಸ್ ದೌಜನ್ಯ, ಮತ್ತು ಹೊಲೀಸರು ಬೆಂಬಿಡದೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ಮತ್ತು ಅವರ ಆಡಳಿತವರ್ಗವೂ ಹೊಲೀಸರೊಂದಿಗೆ ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟದಿಂದ ಗೆಲುವು ಸಿಕ್ಕು, ತಮ್ಮ ಹಣದ ಭದ್ರವಾಯಿತು ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನವಿದೆ. ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಿಂದ ಸಂಘಟಿತರಾಗಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆಸುವ ದೃಢ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಯೂನಿಯನ್ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಪಿ.ಎಫ್ ಸಮಸ್ಯೆಯಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅಂದರೆ 1995, 2001 ಮತ್ತು 2016 ರಲ್ಲಿ ಬೀದಿಗೆ ಬಂದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದ ಶೋಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದು ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ವಿರುದ್ಧ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಲು ಆಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಚೌಕಾಸಿಗಾಗಿ ಆಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲೇ ಬೇಕಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನವ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ನಲುಗಿರುವ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಂಘಟಿತರಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಚೌಕಾಸಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವರ್ಗವನ್ನು ಆಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಪೊಮ್ಮೆ ಮಹತ್ವದ ಗೆಲುವನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಕೊರತೆಯು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಡೆ ಬಡ್ಡವ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಬೀದಿಗಳಿಯುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಗಳ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರೂ ಸಹ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಬಿಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ 2 ದಿನದ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊರಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಆಡಳಿತವರ್ಗವು ಗಂಭೀರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದ ಕಿರುಕುಳಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಹೋರಾಟಗಳಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯಲಿ ಎಂದು ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವೆಲ್ಲದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೇನಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಉಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಸಾಧ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಥಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಖೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಸಹಿಸಲಾರದೆ, ಅಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದವರು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ. ಈ ಎರಡೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಅವರ ಮೇಲಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವುದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿರೋಧ ಮುಂದುವರೆಯಬಹುದು. ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಮತ್ತು ಗೃಹಿಣಿಯರಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಎರಡು ರೀತಿಯ ಹೋರೆಯನ್ನು (ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ತಂಡುಕೊಡುವುದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಮನೆಕೆಲಸದಂತಹ ಹಣವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು) ಹೊರುವುದರಿಂದ ಸಂಘಟಿತರಾಗಲು ಅವರಿಗೆ ಸಮಯ ಮತ್ತು

ಅವಕಾಶ ಎರಡೂ ಇಲ್ಲ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕಕ್ಕೆಯೋಳಗೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟವು ಲಿಂಗತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮಹಿಳೆಯರ ತ್ವರಿತಾದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮ ಎಂದೇ ಬಹತೇಕ ಆರೋಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಈ ತ್ವರಿತಾದ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳನ್ನು “ಅಂತರ್ಗಾರ್ಮಿ ಹೋರಾಟ” ಮತ್ತು ‘ವ್ಯೋಧಕ್ಕೂಟ ಹೋರಾಟ’ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಸರಳೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲಸ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಾಗುವ ಶೀಘ್ರವಾದ ಮುಖಾಮುಖಿ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ಏಕ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಥವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ವಾದವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ನವ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಮರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಒಟ್ಟು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಕ್ರೈಕ್ ಜೋಡಿಸಿದರೂ, ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವುದು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತದ ಮಹಿಳಾ ಚೆಳುವಳಿಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಕಾಣಬಹುದು. 1909 ರಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಮಹಿಳೆಯರ ಬೃಹತ್ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್ 8 ರಂದು ಮಹಿಳಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 20,000 ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು 1909 ರ ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಶಾರ್ನೆಗಳಿಂದ ಬೀದಿಗಳಿಂದ ಈ ಘಟನೆಯು ಅಮೆರಿಕಾದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಬೃಹತ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಹಿಳಾಹೋರಾಟಗಳನ್ನು, ಸಂಯೋಜಿತವಲ್ಲದ್ದು, ತ್ವರಿತಾದ್ದು ಮತ್ತು ಸಕಾರಣವಲ್ಲದ್ದು ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದರಿಂದ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಹಿಳಾ ದುಡಿಮೆಯು ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯದ್ದು, ಅವರ ಆದಾಯವು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕುಟುಂಬಪಾಲನೆಯೇ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಮಷ್ಟೀಕರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಮಧ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ಲಿಂಗತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಎರಡೂ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮುಳುಗೆದ್ದಿವೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಘಟಿತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮರುಷರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ, 1909 ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಮಹಿಳೆಯರೇ ನಡೆಸಿದ, ಮಹಿಳೆಯರೇ ಪಾರ್ಲಿಂಡ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಘಟಿತರಾಗುವ ಕಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ದೇಶದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಘಟಿತರಾಗಲು ಇದು ತಳಪಾಯ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಎಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರ ಮೇಲೀಸ್ ದೌಜನ್ಯವು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಡ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಯಶಸ್ವಿಯಾದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಏನೇ ಆದರೂ ಸಹ ನವ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು, ಇತರ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ 8: ಸತ್ಯ ಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿಯ ಆಗ್ರಹಗಳು

ಸತ್ಯ ಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿಯು ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಆಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ

- 2016 ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಮತ್ತು 19 ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಬಂಧನಕ್ಕೂಳಿಗಾದವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು.
- ಮತ್ತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ಬಂಧಿಸಬಾರದು.
- ಬಂಧಿತರ ಮೇಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಬೇಕು.
- ಮೊಲೀಸ್ ದೌಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ತನಿಖಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಬೇಕು.
- ಬಂಧನದ ವೇಳೆ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ, ಹಿಂಸಾಚಾರ ಮತ್ತು ಭೀತಿ ಉಂಟುಮಾಡಿದ, ಎಲ್ಲ ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಮಾನತು ಗೊಳಿಸಿ, ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಸ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಮೊಲೀಸ್ ದೌಜನ್ಯದ ವೇಳೆ ಗಾಯಗೊಂಡವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕು.
- ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಲೀಸರು ಸ್ವಾಂತರ್ಯ ಆವರೇಚಿಂಗ್ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್ ಕಾನೂನನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯಾದ ‘ಪರಸ್ಪರ ಟ್ರೈಸ್’ ನಂತಹ ಎನ್.ಜಿ.ಒ ಗಳು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕು ಆಯೋಗ

- ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರ ಹಾಕಿದ ಎಫ್.ಐಆರ್‌ಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮೊಲೀಸರು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮೊಲೀಸರ ಅಂತರ್ಭಾಗದ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಫ್.ಐಆರ್ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಇರಿಸಲು ಒದಗಿಸಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಪರಸ್ಪರ ಟ್ರೈಸ್ ನಂತಹ ಎನ್.ಜಿ.ಒಗಳನ್ನು ಮೊಲೀಸರು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಬೇಕು.
- ಖಾಸಗಿ ಸರೆಯ ತಾಣಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಟ್ರೈಸ್ ಮೇಲೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಕನಾರ್ಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮೊಲೀಸ್ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರು

- ಹಿಂಸಾಚಾರ ನಡೆಸಿದ ಮೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿಸ್ತಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಬೇಕು.

- ಮೊಲೀಸ್ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗಾಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರರನ್ನು ಭೀತಿಗೊಳಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಈ ತಕ್ಷಣವೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಶೀಘ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನೆರೆಹೊರೆಯವರನ್ನು ಬೆದರಿಸುವುದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ಮೊಲೀಸರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಡುವೆ ಉಂಟುಮಾಡಿರುವ ಭೀತಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಂಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತೋಲೆ ಹೊರಡಿಸಬೇಕು.
- ಮೊಲೀಸರ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಕವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡ, ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥೋಫೊಳಗಾದವರಿಗೆ, ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ವೇತನ ಕಡಿತದ ದಿನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳ ಕೇಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಧನ ನೀಡಬೇಕು.
- ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮೊಲೀಸ್ ತಾಣೆಗಳ ಸರ್ಕಾರ್ ಇನ್‌ಪೇಕ್ಷರ್‌ಗಳು ಬಂಧಿತರಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು(ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳು, ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ಗಳು, ಪಾರ್ಕಿಂಗ್‌ಗಳು, ಹಣ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ವಾಪಸ್ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಆ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕು.

ಮೊಲೀಸ್ ದೂರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

- ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಮತ್ತು 19 ರಂದು ಮುಗ್ದ ನಾಗರಿಕರ ಮೇಲೆ ದೌಜನ್ಯ ನಡೆಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದ, ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟ, ಮತ್ತು ಬಂಧನದ ವೇಳೆ ದೌಜನ್ಯ ನಡೆಸಿದ ಮೊಲೀಸ್ ಕ್ರಮ ದುರ್ವಾಸತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕನಾರ್ಚಿಕ ಮೊಲೀಸ್ ಆಕ್ಷ 1963 ಯ ಸೆಕ್ರೆನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್ಮೆಂಟ್ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ತನಿಖಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.
- ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಹಾಗೂ 19 ರಂದು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ಚೆದುರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮೊಲೀಸ್ ಬಂಧನದ ಮೇಲಿನ ದೌಜನ್ಯ, ಕಿರುಕುಳ ನೀಡಲು ಸುಳ್ಳ ಎಫ್.ಆರ್ ಡಾಬಿಲು, ಮುಂತಾದ ದುರ್ವಾಸತೆಯ ಕ್ರಮಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕನಾರ್ಚಿಕ ಮೊಲೀಸ್ ಆಕ್ಷ 1963 ಯ ಸೆಕ್ರೆನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್ಮೆಂಟ್ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ತನಿಖಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಕನಾರ್ಚಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ

- ಒದುಕುವಷ್ಟು ವೇತನ ಸಿಗುವಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು.
- ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊತಡಿ, ಬಾಲವಾಡಿ, ಶೌಚಾಲಯ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ದೊರಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ರಾಂಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವೇತನ ನೀಡಬೇಕಾಗಿ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ವೇತನ ಕಡಿಯುವುದು, ಇಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಇನ್‌ಕ್ರೀಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಭಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು, ಬೋನ್ಸ್

ನಿರಾಕರಿಸುವುದು, ವೇತನ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ, ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ಇಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ನಡತೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ತಕ್ಷಣವೇ ಬದುಕುವ ವೇತನ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು.

- ಹೆಚ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರು ನಗರಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಅರಸಿ ಅಸಂಘಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಶೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವಾಸ್ತವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಮೂಲಭೂತ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರು ತಾವು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.
- 2013 ರ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಾಗುವ ಲ್ಯಾಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ವಿರುದ್ಧದ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಪೇಷ್ಣ್ ನೋಡಲ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಲ್ಯಾಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಮಿತಿಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ, ವರದಿ ನೀಡುತ್ತಾ ಪ್ರತಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಅರಿವು ಮಾಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಈ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಇ.ಎಸ್.ಎನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಡಯಾಗ್ನಾಸಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಸಿಗುವಂತೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.?
- ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿರುದ್ಧ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಂತೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಾಯಕರಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುವ ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಆಡಳಿತವರ್ಗವು ಲಾಭಾಂಶ ಹಂಚುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೋನಸ್ ನೀಡಬೇಕು.

ಅನುಬಂಧ: 1 ಸಾಕ್ಷಗಳು

ರತ್ನ್

ವಯಸ್ಸು: 19 ವರ್ಷ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ/ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಫೋನ್: ೫೯೮೫

ರತ್ನ್ ಅವರಿಗೆ ದಿನಾಂಕ 19.4.2016 ಮಂಗಳವಾರದಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಫೀಸ್‌ನಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12.30 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೇಗ ಹೊರಡಲು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಅವರು ತಮಕೂರು ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯ ದಾಸರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ, ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಿತರ 4 ಜನರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3.30 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದ ಹೊಲೀಸರು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಇತರ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಸಹ ‘ವಿಚಾರಣೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಆ ಕಟ್ಟಡದ ಇತರ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ 25–30 ಜನರನ್ನು ಸಹ ಇದೇ ಕಾರಣ ನೀಡಿ, ಹೊಲೀಸ್ ವ್ಯಾನೊನಲ್ಲಿ ಈಣ್ಣ ಹೊಲೀಸ್‌ಶಾಣೆಗೆ ಕರೆತರಲಾಯಿತು.

ತಾನು ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ರೂಪಾಗೆ ನಡೆದು ಹೋದನೇ ವಿನೆ: ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರಲ್ಲಿ ಎಂದು ರತ್ನ್ ಹೇಳಿದರು. ಹೊಲೀಸರು ರೂಪಾಗಳ ಬಗಿಲನ್ನು ಒಡೆದು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಶಾಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಸಹ ನಿಷ್ಠರುಣಣೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದರು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ಅನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12.30 ಕ್ಕೆ ದಾಖಲಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರ ಮುಂದೆ ಮರುದಿನ ಅಂದರೆ ಏಷ್ಟು 20 ರಂದು ಸಂಜೆ 6 ಗಂಟೆಗೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. (ಅಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುನ್ನವೇ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್ ದಾಖಲಿಸಿ, 24 ಗಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.) ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಅವರಾರನ್ನು ಸಹ ಹೊಲೀಸರ ಹೊಡೆತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾಯಿದ್ದರೂ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲದವರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರು. ಬದಲಿಗೆ ಇವರಲ್ಲಿಬಿಬಿರು ತಮಗಾದ ದೌಜನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಹೋದಾಗ, ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವ ನೀವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವೇಳೆ ಇನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರಿಗೇ ಬಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೋಣೆಯಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ 60–70 ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿದ್ದರು ಎಂದು ರತ್ನ್ ಹೇಳಿದರು.

ತಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಹಾನಿಕಾರಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಆಫೀಸ್ ಪಂಚೀಗ್ ಹಾಜರಾತಿ ದಾಖಲೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದು ರತ್ನ್ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ, ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೌಜನ್ಯ ಎಸಗಲಾಗಿತ್ತು.

ಏಷ್ಟು 25 ರಂದು ರತ್ನ್‌ಗೆ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಜಾಮೀನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ರತ್ನ್ ತಾಯಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೋಣೆಯಂಡರೂ, ರತ್ನ್ ಮೇಲೆ ಐಟಿಸಿ ಸ್ಕೆನ್‌ನಾ 307 ರಾರ್ಮೋಪ ಹೋರಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ರತ್ನ್

ಅವರಿಗೆ ಏಪ್ರಿಲ್ 30 ರಂದು ಜಾಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬಂಧನಕ್ಕೊಂಡಿರುವ ಏಪ್ರಿಲ್ 29 ಜೂನ್ 1 ರೋಳಗೆ ಜಾಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು.

ಸರೋಜಮೃ

ವರ್ಯಾಸ್: 40 ವರ್ಷ

ವ್ಯಾತ್ಯಾಸ: ಗಾಮ್ರೆಂಟ್ ಕಾಮ್ರಿಕರು

ಸ್ಥಳ: ಜಾಲಹಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಸ್, ಯೋಜ್ಞ

ಸರೋಜಮೃ ಯೋಜ್ಞ, ಜಾಲಹಳ್ಳಿಯ ಬಳಿಯಿರುವ ಗಾಮ್ರೆಂಟ್ ಕಾಮ್ರಿನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಂಗಳವಾರದಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು, ಅದರೆ ಮೊಲೀಸರು ಹೊಡಯುತ್ತಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಕಾಮ್ರಿನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬರಲು ಹೆದರಿದರು. ಅದರೆ ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಅವರಿಗೆ ಪಂಚ ಮಾಡಿ ಹೊರಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಕಾಮ್ರಿನೆಯಿಂದ ಹೊರಟಾಗ ಆಗಲೇ ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ಜಾಮ್ ಆಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳ ಒತ್ತಾಯಿದಿಂದ ಆಕೆಯೂ ಸಹ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದರು. ಅವರು ಕಡಿಮೆ ರಕ್ತದೊತ್ತಡದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದು, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶಾಂತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಲಾರಿಚಾರ್ಜ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ತಕ್ಕಣ ಮರುಷ ಕಾಮ್ರಿಕರು ಮೊಲೀಸರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೊಡಯೆಪಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಂಬಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮುಂದೆ ತಳ್ಳಿದರು. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಮೊಲೀಸರು ಲಾರಿಚಾರ್ಜ್ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರು ಕಲ್ಲುತೂರಾಟ ನಡೆಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಸರೋಜಮೃ ಅವರ ಎಡ ಮಂಡಿಗೆ ಗಾಯವಾಯಿತು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಲ್ಲು ಅವರ ಎಡಗಣ್ಣಿನ ಹುಣಿನ ಬಳಿ ತಾಗಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ಮನೆಕಡೆ ನಡೆದರು. ಮೊದಲೇ ಕಡಿಮೆ ರಕ್ತದೊತ್ತಡದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಯಾರೋ ಬಂದು ಅವರ ಕ್ಯಾಲಿಡ್ ಕಲ್ಲನ್ನು ಕಿತ್ತುಹೊಂಡರು. ಈ ಕ್ಯಾಲಿಟನ್ನು ವಿಡೀಯೋ ಮಾಡಿದ್ದು, ಮೊಲೀಸರು ಸರೋಜಮೃ ಅವರು ಹೊಡಯಲು ಕಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದರು.

ನಂತರ ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಸರೋಜಮೃ ಮನೆಕಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಸಂಜೆ 6 ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೊಲೀಸರು ಅವರ ಮಗ ಶರೀರ ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಉರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಅವರು ಆಗ ತಾನೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮೊಲೀಸರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ದೊಂಬಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಮೊಲೀಸರು ಕಲೆ ಹಾಕಿದ್ದರು ಎಂದು ಶರೀರ ಸತ್ಯಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಸರೋಜಮೃ ಅವರ ಪತಿ ಹೃದ್ರೋಗಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ಮೊಲೀಸರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೊರಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಗನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಮನೆಗೆ ಮೊಲೀಸರು ಬಂದಾಗ ಸರೋಜಮೃ ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸರೋಜಮೃ ಗಾಮ್ರೆಂಟ್ ಕಾಮ್ರಿಕರು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೇ, ಮಹಿಳಾ ಮೊಲೀಸರನ್ನು ಕರೆದು ಸರೋಜಮೃನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದರು. ಸರೋಜಮೃ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸಲೂ ಅವಕಾಶಕೊಡದೆ, ಹೋಟೆಯೋಳಗೇ ನುಗ್ಗಿ ಮೊಲೀಸರು ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದರು.

ಮೊಲೀಸೋಶಾಹೆಯಲ್ಲಿ ಸರೋಜಮೃ ಅವರಿದ್ದ ವಿಡಿಯೋವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ ಕಾಮ್ರಿಕರನ್ನು ಗುರುತಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಅವರು ನಿರಾಕರಿಸಿ, ತನಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವವರು ಯಾರೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಅವರು ನಂತರ ಪ್ರಜ್ಞ ತಪ್ಪಿದಾಗ ಮೊಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸಾಟೆಬಲ್ ಶೇತ ಅವರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಲು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಸರೋಜಮ್ಮೆ ಅವರನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಎನ್.ಜಿ.ಬಿ ಪರಸ್ಪರ ಟ್ರಾಫಿಕಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೇ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟ ನಂತರ ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ದಿನವಿದೀ ಮೊಲೀಸ್ ವ್ಯಾನ್ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೇ ಗಸ್ತು ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಸರೋಜಮ್ಮೆ ಸತ್ಯಶೋಧನಾ ತಂಡಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಮೊಲೀಸರು ಕೇವಲ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನಲ್ಲದೆ, ಇತರರನ್ನೂ ಬಂಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸರೋಜಮ್ಮೆನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಗನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಇಂದಿಗೂ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಭೀತಿಯಿಂದಲೇ ದಿನಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸಾದ್

ವಯಸ್ಸು: ಗೋತ್ತಿಲ್ಲ

ವೃತ್ತಿ: ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್ ಪ್ರೈಸರ್

ಸ್ಥಳ: ಬೋಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ

ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರೂ ಸಹ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು ಮೊದಲನೇ ದಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲೇಗ್ಲಂಡಿರಲೀಲ್. ಮರು ದಿನ ಅವರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಲ್ಲರೂ ತಾವೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲೇಗ್ಲಂಡ್‌ನೇವೆ ಎಂದು ಹೊರಟರು. ಆದರೆ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಗಭಿರಣೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮನಗೆ ಹೊರಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ಅವರು ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ, ಅದಾಗಲೇ ಮೊಲೀಸರು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದು ವಿಡಿಯೋ ಜಿತ್ತಿಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೇಗೆ ಬಂದಾಗ, ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಲಾರಿಚಾಜ್‌ ಆಗುತ್ತಿದ್ದದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರು. ಹಲವರಿಗೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಗಾಯದಿಂದ ರಕ್ತಸ್ವಾವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯೇದ್ಯಕೇಯ ಜಿಕ್ಕೆ ಸಿಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲೀಲ್. ಮರುಷ ಮೊಲೀಸರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಪಕ್ಕ ನಿಂತಿದ್ದವರ ಮೇಲೂ ಸಹ ಲಾರಿಚಾಜ್‌ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವರು ಗಾಯಗೊಂಡ ಕೆಲವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದಾಗ, ಮಾಧ್ಯಮದವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಮುಂದೆ ಮೈಕ್ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ತಮ್ಮಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚನ ಮೊಲೀಸ್ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದುದರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ರಸ್ತೆಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೂ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದು ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಎಂದೂ ಸಹ ಅವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದರು. ಇದು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನೇರ ಪ್ರಸಾರವಾಯಿತು. ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ 8 ಮೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದು, ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಏಕೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾ ಹೊಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೊಲೀಸ್ ತಾಣಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತಪ್ಪು ಹೊಡೆಯಲಾಯಿತು. ತಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಮರುಷ ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನೂ ಅವರು ನೋಡಿದರು. ಅವರ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೊಲೀಸರು ಎಲ್ಲರೀತಿಯ ಅಶ್ಲೀಲ ಬೃಗುಳಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ಅವಕಾಶವೇ ಕೊಡುದಂತೆ ಮೊಲೀಸರು ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೂ ಅವರು

ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಉಟವನ್ನು ಮಾಡಲು ಆಗದಪ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಕೈ ಕಾಲು ಮಡಚಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪದೇಪದೇ ವ್ಯಾದಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸಗಾಗಿ ಕೇಳಬೋಂದರೂ ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸುವ ಮನ್ನ ಅವರನ್ನು ವ್ಯಾದಕ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಸಹ ಅದು ಮೊಸೀಜರ್ ಮಾತ್ರವೇ ಹೋರತು ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ದೌಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬಯಸಿದರೂ ಸಹ ಮೊಲೀಸರು ಅವರ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರೂ ಸಹ ಮೊಲೀಸರಿಂದ ದೌಜನ್ಯವಾಗಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆದ ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಹಾಜರುಪಡಿಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೇ ಮೊಲೀಸರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ದೌಜನ್ಯ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದು ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲೆಗ್ಲಾಫಾರದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳು ಹೊಡೆತ ತಿನ್ನತ್ತಿರುವಾಗ ಹೇಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಗಂಗಾವತಿ

ವಯಸ್ಸು: ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ

ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಬಿನ್ ಕರು

ಷಟ್ಕಾಳ: ವೀರಣ್ಣ

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ.50 ವೇತನ ಪಡೆದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ. 300 ವೇತನ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗಂಗಾವತಿ ಸುಮಾರು 12 ವರ್ಷದಿಂದ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೂ ಮನ್ನ ಅವರು ಪಿ.ಎಫ್ ಕಾಯಿದೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರ ಹತ್ತಿರ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಸುಮಾರು 1000 ಕಾರ್ಬಿನ್ ಕರು ಒಂದುಗೂಡಿ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಮೊಲೀಸರು ಇದ್ದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1 ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲದ್ದ ಪುರುಷ ಕಾರ್ಬಿನ್ ಕರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು 1.30 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಿನ್ ಕರೊಬ್ಲರನ್ನು ಪುರುಷ ಮೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಬ್ಬರು ಎಳೆದಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಈ ಮಹಿಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಸುತ್ತುವರಿದರು, ಆಗ ಆ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರು ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿದ್ದರು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಅವರ ಕಾರ್ಬಿನ್ ನೆಯಿಂದ ಮೂವರು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಿನ್ ಕರನ್ನು ಮೊಲೀಸರು ಕರೆದೊಯ್ದಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬರು 1 ಗಂಟೆಯ ಒಳಗೇ ಹೋರಗೆ ಬಂದರೆ, ಇನ್ನಿಬ್ಬರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆಯಲಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಶವಿತಾ

ವಯಸ್ಸು: ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ

ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಬಿನ್ ಕರು

ಷಟ್ಕಾಳ: ವೀರಣ್ಣ

ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೂ ಮುನ್ನ, ಈ ಪಿಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಚಿಂತಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಲ್ಲಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತೇವೆ, ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಆತಂಕಿತರಾಗುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಅವರ ಕಾರಣನೆಯ ಹೆಚ್.ಆರ್ ವಿಭಾಗದವರು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ದಿನ ಅವರ ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಸುಮಾರು 10.30 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೊರಬಂದಾಗ ಅದಾಗಲೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಹೊಲೀಸರ ಗುಂಪು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಕಾರಣನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯ ಕಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಹೊಲೀಸ್ ಅಥಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಲಾರಿಯಿಂದ ದಾಳಿ ಮಾಡಲೆತ್ತಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಲಾರಿಯನ್ನು ತಡೆದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಇನ್ನುಳಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಅವರನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದಾಗ ಆ ಅಥಿಕಾರಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿದರು. ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರು ಜಾಲಹಲ್ಲಿ ಕ್ರೂಸ್‌ಗೆ ತೆರಳಿ ಶಾಂತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಸವಿತಾ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಯೊಬ್ಬರು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಹೊರಟಾಗ ಈ ಮೊದಲು ಅವರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಲೆತ್ತಿಸಿದ ಹೊಲೀಸ್ ಅಥಿಕಾರಿಯು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಲಾರಿ ಚಾಚ್‌ ಮಾಡಿದರು. ಮಹಿಳಾ ಹೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಗಲಾಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ನೀವು ಹೊಲೀಸ್ ವ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿರ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಂತರ ಹೀಣ್‌ ಹೊಲೀಸ್ ಟಾಂಕೆಗೆ ಕರೆತಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೇ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅಶ್ಲೀಲವಾಗಿ ಬೇದು, ದೃಷ್ಟಿಕವಾಗಿ ಹಿಂಸಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅಷ್ಟು ಹೊಕ್ಕೂ ಆಗಾಗೆ ಕರೆತಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಹೊಡೆದುದ್ದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡುದಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತು ಕರೆತಂದಿದ್ದ ಇನ್ನಿತರ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಖಾಸಗಿಗೇ ಎನ್.ಜಿ.ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಇರಿಸಲಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಗಂಟೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅವರನ್ನು ಮ್ಯಾಚೆಸ್ಟ್‌ ಮುಂದೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸುವಾಗ ಮರುದಿನ ರಾತ್ರಿ 9 ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸವಿತಾ ಅವರು ಇದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾರ್ಥಿತ್ವಿಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಗಮನ ಹರಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪನನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಅವರನ್ನು ಇನ್ನುಳಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಂದಿಗೆ ಪರಪ್ಪನ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದಾಯಿತು.

ಗಣೇಶ್

ವಯಸ್ಸು: 36 ವರ್ಷ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಧನೆಗಳ ಸಹಾಯ

ಘಟಕ: ದಾಸರಹಳ್ಳಿ, ಹೀಣ್‌

ಹೀಣ್‌ದಲ್ಲಿನ ಗಾರ್ಮಿಂಟ್‌ ಕಾರಣನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಪಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗಣೇಶ್ ಅವರ ಕೆಲಸದ ಸಮಯ ಶುರುವಾಗುವುದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3 ಗಂಟೆಗೆ. ಅವರ ಕಾರಣನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಿ.ಎಫ್ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಏನನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮೊದಲ ದಿನ ಅವರಿಗೆ ಕಾಶಾರ್ನೆ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೋನ್ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಪಾಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಮಾರು 1000 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮನೆಗೆ ತೆರಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1 ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗಣೇಶ್ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಲು ಹೊರಟು ಸುಮಾರು 2.30–3.00 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದಾಸರಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದರು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಂದಿಗೆ 5 ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟರು.

ಸೆಕೆಂಡ್ ಶಿಥ್ ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಣೇಶ್ ಅವರ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ರಾತ್ರಿ 11 ಗಂಟೆಗೆ ಬಂಧಿಸಿದ ಹೋಲೀಸರು ಇನ್ನುಳಿದವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲು ಹಿಂಸಿಸಿದಾಗ, ಅವರ ಗೆಳೆಯ ಗಣೇಶ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗೆ ಗಣೇಶ್ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಅವರ ಕಾಶಾರ್ನೆಯಿಂದ ಮತ್ತಿಬ್ಬರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಿಸಿ, ಹೋಲೀಸ್ ತಾಣಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಲಾರಿಯಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೊಡೆದರು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಸ್ಕ್ರೋನ್ 307 ದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅವರು ಪಿ.ಎಫ್ ಫಲಾನುಭವಿಯೇ ಅಲ್ಲ.

ಮಹೇಶ್

ವಯಸ್ಸು: 29 ವರ್ಷ

ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು

ಘಟಕ: ಬೋಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ

2000 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾಶಾರ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ್ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಿತ್ತು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಮೊದಲ ದಿನ ಬೇರೆ ಕಾಶಾರ್ನೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇವರ ಕಾಶಾರ್ನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಇವರನ್ನೂ ಕಾಶಾರ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಕಾಶಾರ್ನೆಯೂ ಮುಚ್ಚಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊರಹೋಗಲು ಹೇಳಲಾಯಿತ್ತು.

ಹೊರಗಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇವರಿಗೆ ಪಿ.ಎಫ್ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಹಿಸಿದರು ಎಂದು ಮಹೇಶ್ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲದೆ, ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಸೂರು ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆ ಅಂದರೆ 11.30 ರಿಂದ 1.30 ರ ವರೆಗೂ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್ ಒಂದು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಅವರು ಸ್ವಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಕ್ರೈಮಾ ಬಾಂಚ್ ಹೋಲೀಸರು ಇದ್ದು, ಕೇವಲ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವಿಡಿಯೋ ಮಾತ್ರವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸುಮಾರು 1.30 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಸುಮಾರು 50 ಹೋಲೀಸರು ಗುಂಪು ಜೆದುರಿಸು ಲಾಂಚಾರ್ಜ್ ನಡೆಸಿದರು. ಹೋಲೀಸೋಬ್ಬರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಲಾರಿ ಬೀಸಿದಾಗ ಮಹೇಶ್ ಗೋಡೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಏಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಲಾರಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾದಾಗ ಹೋಲೀಸರು ಇನ್ನುಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ಅವರು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಹೊಡೆದರು. ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಹಲವು ಹೋಲೀಸರು ಅವರನ್ನು ಇನ್ನುಷ್ಟು ಹೊಡೆದರು. ಅವರ ತಲೆಯಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅವರ ಗೆಳೆಯರು ಆಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೋಲೀಸರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ

ಕೇಳದೆ ಅವನು ಸತ್ಯರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಹೇಶ್ ಅವರನ್ನು ಎಳೆದು ಹೊಲೀಸ್ ವ್ಯಾನ್ ಒಳಗೆ ತಳ್ಳುಲಾಯಿತು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಬಹುತೇಕ ಪ್ರಜಾಶ್ಮಾನ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಹೊಲೀಸರು ತಮ್ಮನ್ನೂ ಬಂಧಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಗಳಿಯರು ಮುಂದುವರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಹೊಲೀಸರು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೇ ಹಿಂಸಾಚಾರ ಶುರುವಾಯಿತು. ಹೊಲೀಸರ ದಾಳಿ ತಡೆಯಲು ಪುರುಷ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಲ್ಲು, ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ತೂರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿಸಿ ಹೊಡೆಯದೆ ರಸ್ತೆಗೆ ತೂರುತ್ತಿದ್ದರು, ಹೊಲೀಸರು ಮನ: ಅದನ್ನೇ ಕಾರ್ಮಿಕರತ್ತ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಮಹೇಶ್ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು. ಹೊಲೀಸರು ಅಶ್ವಾಹಾಯುವನ್ನೂ ಸಿದಿಸಿದ್ದರು.

ಕೊನೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಒಂದಿಬ್ಬರು ಮಹಿಳಾ ಹೊಲೀಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಹೊದಮೊದಲು ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳಾ ಹೊಲೀಸರಿರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲೇ ಮನೆಯ ಬಳಿ ಮಲಗಿದ್ದ ವೃಧ್ಧರೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಯಾವುದೇ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಕಂಡಕಂಡರವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಲೀಸರು ಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅವರು ನೋಡಿದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗದ ಅಶ್ಲೀಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದರು ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಿ ನೀಡಿದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಅವರು ನೇನೆದರು. ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗದಪ್ಪು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೊಡೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಸಹ ಮುಣ್ಣಿಯನ್ನು ಬಿಗಿಂಡಿಯಲು ಅವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏನನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಲು ಬಾಯಿ ತೆಗೆದರೆ ಸಾಕು ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾರನ್ನೂ ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಳೇ ಬದಲಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಸಹ ಇವರಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೊಲೀಸರು ಅವರಿಗೆ ವಿಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ, ಅದರಲ್ಲಿರುವವರು ಯಾರು ಎಂದು ಹೇಳುವವರೆಗೂ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವು, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾರು ದೂರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಸುಮಾರು 30,000 ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದೂರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೇ ಬಂಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಹೇಶ್ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದು 2 ಗಂಟೆಗೆ, ರಾತ್ರಿ ಅವರನ್ನು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಈ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ ಇವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ದೌಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಬಾರದು, ಹೇಳಿದರೆ 10 ವರ್ಷ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ 307, 427 ಮತ್ತು 353 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಿಂದಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪಿಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಅಸಹಾಯಕರನ್ನು ಹೊಲೀಸರು ಮತ್ತಪ್ಪು ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು, ತಾನು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊಲೀಸರ ದೌಜನ್ಯ ಎದುರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಯಿತು, ಅದರೂ ಒರಿಸ್ತಾದಿಂದ ಬಂದಂತಹ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಾತನಾಡಲು ಇನ್ನೂ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಜಾರ್ಮಿನಿನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಲು ಭಾನುವಾರಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿ, ಹೆಚ್ಚು ಗಂಟೆ ಒ.ಟಿ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

ರತ್ನ ಕುಮಾರ್

ವರ್ಷ: 28 ವರ್ಷ

ಪ್ರತಿ: ಗಾರ್ಜೆಂಟ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕಾನಿಕ್

ಫಳ: ಬೋಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ

ಬೋಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ರತ್ನಕುಮಾರ್, ಪಿಎಫ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಇಳಿದರು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲ ದಿನ, ಕೆಲವು ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳು ಫ್ಸ್ಟ್ ಫ್ರೋನ್‌ಲೀಯೇ ಮುಚ್ಚಿದ್ದವು. ಒಂದು ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿ ಶುರುವಾಗಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಇತರ ಕಡೆಗೂ ಹರಡಿತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಬಹುತೇಕ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದಂತೆ ಹಾಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಿಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರನ್ನು ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದರನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಮೂರು ಎಫ್.ಎ.ಆರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರಿದೆ.

ಸುರೇಶ್

ವರ್ಷ: 30 ವರ್ಷ

ಪ್ರತಿ: ಗಾರ್ಜೆಂಟ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕಾನಿಕ್

ಫಳ: ಬೋಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ / ಮಡಿವಾಳ

ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆದ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದಷ್ಟೇ ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರು. ಅವರು ಪಿ.ಎಫ್ ಘಲಾನುಭವಿ ಅಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಎರಡನೇ ದಿನ ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಕಾರ್ಬಾನೆ ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಸುಮಾರು 11.30 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಮನಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರನ್ನು ಮೊಲೀಸರು ಬಂಧಿಸಿದರು, ಜೊತೆಗೆ ಇವರನ್ನೂ ಬಂಧಿಸಿದರು.

ಅವರನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 11.30 ಕ್ಕೆ ಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮೊಲೀಸರು ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ಬಂಧಿಸಿದ್ದವು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೊಡೆಯಲಾಯಿತು. ಏನನ್ನಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಲಾರಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅತಿ ಕೆಟ್ಟ ಪದಗಳಿಂದ ಬೈಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸಂಬಂಧ ಬಂಧಿಸಿದವರನ್ನು ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ಹೊಡೆದು, ಮಾಮೂಲಿ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಇವರಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ತಾಣೆಗೆ ಬರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವರನ್ನು ‘ತಿಂಡಿ ಆಯ್ಯಾ’ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು, ಅವರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ತೆಕ್ಕಣ ಹೊಡೆಯವ ವ್ಯಂಗ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೊಲೀಸ್ ತಾಣೆಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂದು ಸುರೇಶ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸುರೇಶ್ ಅವರ ವಸ್ತುಗಳು ಇನ್ನೂ ಅವರ ಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಲು ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯವರೋ ಎಂದು ಭಯ ಅವರಿಗಿತ್ತು. ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ರಾತ್ರಿ ಹಾಜರು ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ರೂ. 30,000 ಬಿಬು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಜಾಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಒಂದು ಸೆಕ್ಕನ್ ಆರೋಪಕ್ಕೆ ಜಾಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಮತ್ತೊಂದು ಸೆಕ್ಕನ್ ಆರೋಪದಲ್ಲಿ ಬಾಡಿ ವಾರೆಂಟ್ ಇದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ

ಮತ್ತೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಬಂಧಿಸಿದರು. ಕಡೆಗೂ ಜಾರ್ಮಿನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಾಗ, ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿರಬಾರದು, ಉರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಮೊಲೀಸರು ತಾಕೇತು ಮಾಡಿದ್ದರು ಎಂದು ಸುರೇಶ್ ಹೇಳಿದರು.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರ ಜೀವನ ಹಾಲಾಗಿದ್ದನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಿಂಸಾಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದ ತಮ್ಮನ ಬದಲಿಗೆ ಮೊಲೀಸರು ಅಣ್ಣನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ತಮ್ಮ ಅಶ್ವಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ತಮ್ಮನ ಮೃತದೇಹವನ್ನು ನೋಡಲು ಅಣ್ಣ ಸರಪಳಿಗಳೊಡನೆಯೇ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಕರೆತಂದಿದ್ದ ಮೊಲೀಸ್ ರಕ್ಖಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಡಾಟ, ಮದ್ಯ ಮಾಂಸಗಳ ವಿಚಿಗಾಗಿ ರೂ. 13,000 ನಿಡಿದ್ದರು.

ಪ್ರಕಾಶ

ವಯಸ್ಸು: 22 ವರ್ಷ

ವ್ಯಕ್ತಿ: ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕಾನಿಕ್

ಫ್ಲೆ: ಬೋಷ್‌ನವೆಚ್‌

ಈನು ಬೋಷ್‌ನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದ ಎಂದು ಪ್ರಕಾಶ ಅವರು ಸತ್ಯಶೋಧನಾ ತಂಡಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಮರುಷ ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೊಡೆದುದೇ ಹಿಂಸಾಚಾರ ಶುರುವಾಗಿಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆದಿದ್ದ ಸೋಮವಾರ ಮತ್ತು ಮಂಗಳವಾರ, ಆದರೆ ಪ್ರಕಾಶ ಅವರನ್ನು ಶುಕ್ರವಾರ ಅವರ ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ, ಮ್ಯಾಚಿಸ್‌ಎಂ ಮುಂದೆ ಭಾನುವಾರ ಹಾಜರು ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಶುಕ್ರವಾರ ಮತ್ತು ಶನಿವಾರ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಬಾನೆಯ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಯೊಂದಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಲಾಕ್‌ಅಪ್ ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಲೀಸರು ನಿಜವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ, ಹಿರಿಯ ಮೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಅವರು ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಪ್ರಕಾಶ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಅವರಿಗೆ ಕೊನೆಗೂ ಮೇ 4 2016 ರಂದು ಜಾರ್ಮಿನು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು.

ಸಂತೋಷ

ವಯಸ್ಸು: 23 ವರ್ಷ

ವ್ಯಕ್ತಿ: ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕಾನಿಕ್

ಫ್ಲೆ: ಬೋಷ್‌ನವೆಚ್‌

ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಬಾನೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಶುರುವಾಯಿತು ಎಂದು ಸಂತೋಷ ಹೇಳಿದರು. ಇವರು ಇತರ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನೂ ಸಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಮೊಲೀಸರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೋಮವಾರದಂದು ಲಾಲಿಚಾಚ್‌ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನು ಚೆಡುರಿಸಲು ಖಾಲಿ ಆಂಬ್ಯುಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದರು ಎಂದು ಅವರು ಆರೋಪಿಸಿದರು. ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ಹೊಡೆಯಲಾಯಿತು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ತಲೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವರೆಗೂ ಹೊಡಿದ್ದರು. ತಕ್ಷಣ ಇತರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅವರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿದ್ದರು.

ವಿದಿಯೋ ಘೋಟೇಜ್ ಆರ್ಥಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಶನಿವಾರ 12 ಗಂಟೆಗೆ ಬಂಧಿಸಿ, ಮೊಲೀಸ್ ತಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ತುರುಕೆ ಅವರನ್ನು ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ಹೊಡೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಒಳಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ಮರುದಿನವೂ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಾಯಿತು. ಹೊಡೆಯವಾಗಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾದ ಸುದ್ದಿಯ ತುಂಬಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ (ಬಾಂಬೆಕಟ್ಟಿಂಗ್) ಹೊಡೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಜೊತೆಗಿದ್ದವರೊಬ್ಬರಿಗೆ 68 ಕಡೆ ಗಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಹ ನಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂತೋಷ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಭಾನುವಾರ ಸುಮಾರು 4 ಗಂಟೆಗೆ ಅವರನ್ನು ವೃದ್ಧಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಕರೆದೊಯ್ದಿಲ್ಲಾಗಿತ್ತು. ವೃದ್ಧರು ಅವರ ಗಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಮ್ಯಾ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ಮೇ 10 ರಂದು ಅವರಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿತು.

ನಂತರ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ನೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರಿಂದ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ಕರು ಬಹಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೆದುರಿಸಿದರು ಎಂದು ಅವರು ಆರೋಪಿಸಿದರು. ಕೆಲವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಯಿತು. ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಂತೂ ಘ್ರಾಕ್ಕರಿ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಒಬ್ಬರು ಲಾರಿಚಾಚ್‌ ಮಾಡಲು ಮೊಲೀಸರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದ್ದರು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ಕರೊಡನೆ ಬೋಮ್‌ನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜೂನ್ 1 ರಂದು ನಡೆಸಿದ ಗುಂಪು ಚಟ್ಟಿಯ ವಿವರ

20ಂದ 5 ವರ್ಷದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ಕರೊಡನೆ ಸತ್ಯ ಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿಯು ಗುಂಪು ಚಟ್ಟಿ ನಡೆಸಿತು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಮುನ್ನ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಸರ್ಕಾರವು ಪಿ.ಎಫ್ ಕಾಯಿದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 10 ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವರ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಂಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ಗೂ ಸಹ ಘೋನ್ ಮೂಲಕ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅವರು ‘ಸಿಂಗಲ್ ಪಿಎಫ್’ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದರು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಮೇಲಾಗುವ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿನ ಮೂಲವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವ ಆತಂಕ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು.

ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ಹತ್ತಿರ ಸವೀಕ್ಸೆ ಆಗಿರುವ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ಕರನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಕೆಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತುಂಬ ವರ್ಷ ಸವೀಕ್ಸೆ ಆಗಿದ್ದ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ಕರೊಬ್ಬರು ಫ್ಲೂರ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಹತ್ತಿರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಹೆಚ್ ಆರ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆದರು. ಕಾರ್ಬಿನ್‌ಕರು ಅವರ ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಲೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅದು ಕಾರ್ಬಿನ್‌ಕರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ವಿವರಿಸಿದ್ದರು. ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಇದು ತಿಳಿಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಆತಂಕಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಿನ್‌ಕರ ಹೇಳಿದರು. ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕವೆಂದು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದರೆ ‘ಡಬಲ್ ಪಿ.ಎಫ್’ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು.

ಕಾಯಿದೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮುನ್ನಾರೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿ ಹಣ ಪಡೆಯಲು ಎಲ್ಲರೂ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಅದರೆ ತತ್ತ್ವ ಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಮುಂದಾಗಿರಲ್ಲ. ದಿನೇದಿನೇ ತಿಳಿಯುವ ಸುದ್ದಿಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್‌ನೇಗಳಲ್ಲಿ ಚಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಕೆಲಸ ಬಿಡುವ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಯಾವ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ಯೂನಿಯನ್‌ ಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮೊದಲ ದಿನ ತಾನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ 10.30 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಕಳಿಸಿದರು ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ಹೇಳಿದರು. ತಾವು ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ದಿನ ನಿಮಗೆ ರಜೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ಮೊಲೀಸರು ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನೆಯ ಹೊರಗೆ ಇದ್ದರು, ಆದರೂ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್‌ನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರು.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಹಿಳಾಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೇ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅವರಾರೂ ಪರಸ್ಪರ ಚಚೆ ಸದಿದ್ದರೂ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿದಿರಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆಕೆಯ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನೆಯ ಆದಳಿತವರ್ಗದವರು ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ರಂದೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರೆಯಲೆ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲ ಸುಳ್ಳ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ನಂಬಲಿಲ್ಲ.

ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುದ್ದಿಗಳು ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಬಹುತೇಕ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ಡಬಲ್ ಪಿಎಫ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ಸಹ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದ್ದು, ಅವರಿನ್ನೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ತಿಂಗಳು ಕಾಯಬೇಕು.

ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಇರುವ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಿಸಂಗ್ರಹಣಾ ಆಂದೋಲನ ನಡೆಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಏಪ್ರಿಲ್ 17ರಂದಲೇ ಶುರುಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 16 ರಂದು ಬಂದ ಮಾಹಿತಿಯು ಅವರಿಗೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆ ನಿಜ ಮತ್ತು ಇದು ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿತು. ಬೇರೆ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ಬಂದು ಬನ್ನಿ ನಮ್ಮೆ ಜೊತೆ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಕ್ಕೇ ತಾವು ಬಂದೆವು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬರುತ್ತಿರಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಅರಿವಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11 ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್‌ಗಳ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್‌ಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು 3 ಗಂಟೆಗೆ ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ಜಾವ್ ಹೆಚ್ಚಾದದ್ದರಿಂದ ಮೊಲೀಸರು ಲಾರಿ ಚಾಚ್‌ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ನಂತರವೇ ಹಿಂಸಾಚಾರ ಶುರುವಾಯಿತು.

ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಯೂನಿಯನ್‌, ಯಾವ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನೆಯ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ಶುರುಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನೆಯ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ‘ಹೊರಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಲ್ಲು ಬೀರುತ್ತೇವೆ’ ಎಂದು ಇತರ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನೆಯ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನೋಂದಿಗೆ ಜಗತ್ಕಕ್ಕಿಳಿದಾಗ ಇದು ಹರಡಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನೆ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್‌ನ್ನು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕರೆತರುವಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನ್ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಪಿಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆ ಏರಿಯಾದ ಬಿಜೆಪಿ ಕಾರ್ಬೋರೆಂಟ್‌ರ್‌ಮುಖಿಂಡನಾದ ಬ್ಯಾನರ್ ಹಾಕಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ನೋ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ನಡೆಯಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಿತು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರದ ಮೂರು ದಿನಗಳು ಮೊಲೀಸರು ಅವರ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳ ಹತ್ತಿರವೇ ಇದ್ದರು. ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯ ಹತ್ತಿರ ಮೊಲೀಸರು ನಿಲ್ಲತ್ತಿದ್ದು, ಕಾರ್ಬಾನೆಗೆ ಯಾರು ಬಂದರೂ ಹೋದರೂ ತಿಳಿಯತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಮೂವರು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದರು.

ಜಾರ್ಮಿನು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾಗ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರಂತೂ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರೂ. 50,000 ದಷ್ಟು ವಿಚುರ ಮಾಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ವಿವರಿಸಿದರು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧನಕೊಳ್ಳಬಾಗಿದ್ದ ಮುದುಗನನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು, ಅಲ್ಲಿನ ಸೂಪರ್‌ಪ್ರೈಸರ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರಿಂದ ರೂ. 30,000 ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಕೀಲರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಯೂನಿಯನ್ ಸದಸ್ಯರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಂಧಿತ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರೆಲ್ಲರೂ ಜಾರ್ಮಿನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಅವರು ವಿವರಿಸಿದರು. ಬಂಧಿತರ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಬಂಧುಗಳು ಅವರನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಬಂದು ಮೊಲೀಸ ರಾಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತಾಣೆಗೆ ಅಲೆಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಈಗ ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಮೂರು ದಿನ ರಜವಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಅದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಮೂರು ಭಾನುವಾರಗಳಿಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಎಷ್ಟೇಲ್ಲ ಬೇರೆ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ್ದರೂ ಪಿಎಫ್ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಪ್ರತಿಭಟಸಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸಿತು ಎಂದು ಸತ್ಯಶೋಧನಾ ತಂಡವು ಈ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಹಣ (ಡಬಲ್ ಪಿಎಫ್) ನಾವು ಪಡೆಯಲು ನಮಗೆ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷ ಕಾಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ, ಮತ್ತು ಸಿಂಗಲ್ ಪಿಎಫ್‌ನಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಶೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನಿಸಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗಾರ್ಂಟ್‌ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರು ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಿದ್ದರೂ 3 ರಿಂದ 5 ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವೇ, ಕುಟುಂಬದ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳಾದ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮನೆ ಭೋಗ್ಯ, ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಈ ಪಿ.ಎಫ್ ಉಳಿತಾಯಿದ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ. ಈ ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಸಹಜವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಆಶಂಕವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತ್ತು. ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾರ್ಬಾನೆಕರು ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ಒರಿಸ್ಸಾಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮೂರ್ಕೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ತಲೆಕೆಳಗಾಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು.

ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶವು ಬಳ್ಳಿಯದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಲು ಹೆದರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಸಿಸಿಟಿವಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟ ಮೊಲೀಸರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಯಾರೂ ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಇವೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ನಾವು ಕೆಲವು ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟೇ, ಆದರೂ ಯೂನಿಯನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಗೊತ್ತಾದರೆ, ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರು ಶಿಫ್ರ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಿಸುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರುಹುಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಬಾನೆಕರು ಹೇಳಿದರು.

ಯೋನಿಯನ್ ಸಾಕ್ಷಗಳು

ಜಯರಾಮ್, GATWU

ಪಿಂಚಣ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆ: ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ

1952 ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕರು 3% ಮತ್ತು 4% ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು 5 ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಲೀಕರ ಕೊಡುಗೆಯು ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣ್ಣ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣ್ಣ ವಿಮೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪಿಂಚಣ್ಣ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಡೆಯ ಆರುತ್ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ವೇತನದ ಹಣ, ಅಥವಾ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ. 60,000 ಗಳನ್ನು ವಿಮೆಯನ್ನಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಲೀಕರ 2.67% ಭಾಗ ಪಿಂಚಣ್ಣಿಗೆ ಮತ್ತು 0.5% ಭಾಗ ವಿಮೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಿವೃತ್ತರಾದ ನಂತರ ವಿಮೆಯ ಹಣವನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಣವು ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾಯಿದೆಯು 1956 ರಿಂದ 1995 ರ ವರೆಗೂ, ಅಂದರೆ ಹೊಸ ಪಿಂಚಣ್ಣ ಯೋಜನೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇಷ್ಟ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರ ವಂತಿಗೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು 4% ಇದ್ದದ್ದು 12% ಗೆ ಏರಿತ್ತು. ಹೊಸ ಪಿಂಚಣ್ಣ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಲೀಕರ 12% ಭಾಗವು, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪಿಂಚಣ್ಣಿಹಾತೆಗೆ 8.33% ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಖಾತೆಗೆ 3.67%, ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. 1. ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಮೂರ್ಕೆಸಿದ ನಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಖಾತೆಯ ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣ್ಣ ಖಾತೆಯ ಹಣವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸಿಗೆ (58 ವರ್ಷ) ಬಂದ ನಂತರವೇ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಒಳಗೇ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಿಂಚಣ್ಣ ಖಾತೆ, ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಖಾತೆ ಈ ಎರಡರ ಹಣವೂ ಅವರಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು. 2. 58 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಸ್ವಯಂ ನಿವೃತ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, 50 ವರ್ಷವಾದ ನಂತರ ಇಳಿಸಿದ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪಿಂಚಣ್ಣ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು, ಆದರೆ ಮೂರ್ಕೆ ಪಿಂಚಣ್ಣ ಪಡೆಯಲು ಅವರು 58 ವರ್ಷ ಮೂರ್ಕೆಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. (ಕೆಳೆದ ಮಾರ್ಕೆವರೆಗೂ ಪಿಂಚಣ್ಣ ಹಣ 600 ರೂ. ಇದ್ದು, ಮಾರ್ಕೆ ನಂತರ ರೂ.1000 ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ.)

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಸುಭದ್ರವಾಗಿಸುವ ದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪದೇ ಪದೇ ಮುಂಗಡ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪಿಂಚಣ್ಣ ಖಾತೆಯ ಹಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಬಜ್ಜಿಯೂ ಬರದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ನಷ್ಟಪ್ರಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ಇತರ ಸುರಕ್ಷಿತ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಗಳಿಸಬಹುದು.

1995 ರ ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು, ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಚಲನವನ್ನೇ ಮೂಡಿಸಿ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಪಿಂಚಣ್ಣ ಯೋಜನೆಯೇ ಬೇಡ, ಕೇವಲ ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯೇ ಸಾಕು ಎಂಬ ಬಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಸುಮಾರು 75000 ಕಾರ್ಮಿಕರು (ಯಾವುದೇ ಯೂನಿಯನ್ ಇಲ್ಲದೆ) ಪೀಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೀದಿಗಳಿದ್ದರು. (ಆದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಜಯರಾಮ್ ಅವರೇ ಪಿಂಚಣ್ಣ ಯೋಜನೆ ಒಳ್ಳಿಯದೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರಲ್ಲಿ, ಅವರು ನಿವೃತ್ತಿಯ ಸಮಯದವರೆಗೂ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ,

ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪ್ರತಿಭಟಸಿದ್ದ ಸರಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ) ಕಾರ್ಮಿಕರಷ್ಟೇ ಕಿರುಹುಳ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್‌ಗಳು ಈಗಿನಂತೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ‘ಸಿಂಗಲ್ ಪಿ.ಎಫ್’ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ್ದರು. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ಆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಿಂದ ಹೀಜ್‌ದಿಂದ ಯಶವಂತಪುರದವರೆಗೂ ರಸ್ತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಂದ್ರು ಆಗಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಮ್ ಆಗಿತ್ತು.

ಫೆಬ್ರುವರಿ 2016 ರ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪಿಎಫ್ ಹಣದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತವನ್ನು (2013–2014 ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 9 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ) ತನ್ನ ಬಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕ ಶೇರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಾರ್ಥಕಾರಿಗಳಾಗಿ ನಾವು ಈ ಹೊಸ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್‌ನ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ 2013–2014 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರವು 7 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಶೇರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ, ಆದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವರಿಳಿತದಿಂದ 2 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇವಲ 5 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಸುಧಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಶೇರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬೆಂಬಲಿತವಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ನಷ್ಟದ ಹೊರೆಯು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ್‌ಆಫೀಸ್‌ಗಳ ವಿವಿಧ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಡ್ಡಿದರಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ (ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆದಾರರಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ 5%) ದೇಶದ ತಲಾ ಉಳಿತಾಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಈ ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರ್ತೀ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೋದಿ ಸರ್ಕಾರವು 2016 ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಪಿಎಫ್ ಹಣ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವಾರು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹೇರಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿತ್ತು. 1. ಮಾಲೀಕರ ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ 58 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನ ವರೆಗೂ ಪಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. (ಈ ಮುನ್ದು ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ) 2. ಮದುವೆಯಾಗದ ಯುವತೀಯರು ತಮ್ಮ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಅಧವಾ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮೊತ್ತ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. 3. ಮಾಲೀಕರ ಭಾಗದ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿನ 3.67% (ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮೊತ್ತ)ವನ್ನು ತೀವ್ರ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಧವಾ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್‌ನ ಪರಿಣಾಮ

ಫೆಬ್ರುವರಿ 10 ರ ನಂತರ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಧ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಹರಡುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ದಿನದಲ್ಲಿ 10 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ, 10 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಸಹಿ ಹಾಕಿಸಿದ ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ಪಿ.ಎಫ್ ಲೋಕಲ್ ಆಫೀಸ್‌ಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಿಎಫ್ ಆಫೀಸ್‌ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಹಣ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಮಾಲೀಕರದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲುಡಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಭೀತಿಗೊಂಡ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳನ್ನು, ಇತರ ಕಾರ್ಮಿಕನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಗಳಿಯ/ಗೆಳತೀಯರೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವೇಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಧ್ಯ ಹರಡಿತು. ಈ ಸುಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಗೆಂಡೊನಲ್ಲಿ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಇದು ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿ ಯಾರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

(ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಉದ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕುರಿತಾಗಿ, ಏನೇ ಬದಲಾವಣೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಾದರೂ ಸಹ ಕರಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ, ಮತ್ತು ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮುನ್ದೆ ಸಂಘಟನೆಯು ಎರಡು ತಿಂಗಳಗೊಮ್ಮೆ ಹೊರತರುವ ‘ಸೂಚಿ-ದಾರ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಉಂಬಿಫಾಗಿನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಆಗ ಸೂಪರ್‌ಪ್ರೆಸರ್‌ಗಳು ಸಿಂಗಲ್ ಪಿ.ಎಫ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ, ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಓಳಿಗಳ ಬಳಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಇತರ ಯೂನಿಯನ್ ಗಳನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಐಎಫ್ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಯೂನಿಯನ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಚಚ್ಚೆ ನಡೆಸದೆ ಸರ್ಕಾರ ಏಕಪ್ರಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಆಗ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೇಂದ್ರ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಿವೃತ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮುನ್ನ ಕೆಲಸ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಂತೆ ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿತ್ತಿರಲ್ಲ. ನಾವು NTUI ನೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಸಂಗ್ರಹ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 1 ಲಕ್ಷ ಸಹಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿದ್ದೆವು. 50000 ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 1 ಸಾವಿರ ಸಹಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೇ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರ್ಯತ್ವದ್ವಾರೆ, ಏಷ್ಟು 18 ಹಾಗೂ 19 ರ ಫಾಟನೆ ನಡೆದವು. ಟೆಕ್ಸ್‌ಮೋಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಒಂದು ದಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಲು ಯೋಜಿಸಿದ್ದರು.

ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ನಾವು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ‘ವಿಜಯ ಕನಾರ್ಟಕ’ ದೈನಿಕದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುದ್ದಿಯೊಂದು ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಇಡೀ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿತು. ‘ಈಗಲೇ ಐಎಫ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ 58 ವರ್ಷವಾಗುವವರೆಗೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಆ ಸುದ್ದಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿತ್ತು.

ಏಷ್ಟು 18 ರಂದು ಬೇಳೆಗೆ 9.30 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮದ್ದಾರಿನ ಗೆಜ್ಜಲಗರೆ ಕ್ಯಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶದ ಶಾಹಿ ಎಕ್ಸ್‌ಮೋಟ್ಸ್ ನೇ 4,500 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಮೈಸೂರು ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ನಾವೂ ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡೆವು. ಈ ವಿಷಯವು ಶಾಹಿ ಎಕ್ಸ್‌ಮೋಟ್ಸ್‌ನ ಇತರ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿಗೂ (ಕನಾರ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಶಾಹಿ ಎಕ್ಸ್‌ಮೋಟ್ಸ್‌ನ ಸುಮಾರು 45 ಯೂನಿಟ್ ಗಳಿಂದ 45000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಮಿಕರು ದುಡಿಯತ್ತಿದ್ದಾರೆ) ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹಬ್ಬಿತು. ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಯೂನಿಟ್ 14 ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೊರಬಂದು, ಅವರು ನಂತರ ಯೂನಿಟ್ 3, ಜಾಕಿ (ಪೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಸ್), ಕೆ.ಮೋಹನ್ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಲು ಮುಂದಾದರು. ಯಾವುದೇ ನಾಯಕತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮಾರು 15,000 ದಿಂದ 20,000 ಕಾರ್ಮಿಕರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜಮಾಯಿಸಿದ್ದರು. ಸೆಲ್‌ಫೋನ್ ಮತ್ತು ವಾಟ್ಸ್‌ಆಪ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹರಡಿತು.

ಮೈಸೂರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಿನಿ ಕ್ರಿಯೇಶನ್, HPF ಮತ್ತು ಸ್ಕ್ರೋರಿಫ್ಯಾಫ್ ಈ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೊರಬಂದಿದ್ದರು.

ಮೈಸೂರು ರಸ್ತೆಯ ಸ್ವಾಟಲ್ಯೋಚ್ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಸಿಸಿಎ ಸರ್ಕಾರ್ ವರೆಗೂ ಬೇಳಿಗ್ಗೆ 11 ರಿಂದ ಸಂಜ್ಯೆ 4 ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ರಸ್ತೆ ಬಂದ್ ಅಗಿತ್ತು. ದೃಷ್ಟಿ ಭಾಗದ ಡಿಸಿಪಿ, ಉಪ್ಪಾರ ಪೇಟೆ ಮೊಲೀಸ್ ಸ್ವೇಚ್ಛನ್ನು ಶ್ರೀ ಅಜಯ್ ಹಿಂತ್ಹ್ಲೋರಿಯವರು, ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರು 4 ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಇದ್ದರೂ, ಲಾರಿ ಚಾರ್ಫ್ ಮಾಡದಂತೆ ಮೊಲೀಸರಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಿದ್ದರು.

ಮದ್ದಾರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ 4000 ದಿಂದ 5000 ಕಾರ್ಮಿಕರು ರಸ್ತೆ ಬಂದ್ ವಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ಮೊಲೀಸ್ ಸೂಪರ್ ಇನ್ ಟೆಂಡೆಂಟ್ (ಮಂಡ್), ಎಸಿಪಿ, ಮತ್ತು ತಹತೀಲ್ಲಾರ್ ಅವರು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶಾಂತವಾಗಿರುವಂತೆ ನಿಭಾಯಿಸಿದರು.

ಎಪ್ರಿಲ್ 19 ರಂದು ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗದಂತೆ, ಸುಮಾರು 2000 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು.

ಎಪ್ರಿಲ್ 18 ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಬಂಡಾರು ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಅವರೋಂದಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ವಾಹಿನಿಯ ಮೂಲಕ ಘೋನ್ನೆನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡಿ, ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಅನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಎಪ್ರಿಲ್ 19 ರಂದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮೂರಾವಾಗಿ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡುದಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಘೋಷಿಸಿದರು. ದಿನಾಂಕ 22 ರಂದು ಅದು ಸರ್ಕಾರೀ ಗೆಂಡ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು ಎಂದು ನಮ್ಮು ದೇಹಲಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಳಿತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಏನೂ ತಿಳಿದಿರಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಇದು ಏನೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಉದಾಸೀನವಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಿಂದ 3 ದಿನಗಳ ಕಾಲದ ಮೊತ್ತಕ್ಕೂ ನಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಗಾರ್ಮಿಂಟ್ಸ್ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸದ ಕಾರ್ಮಿಕರು

ನಿವೃತ್ತಿಯವರೆಗೂ ಗಾರ್ಮಿಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅತಿ ವಿರಳ. ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವೇತನ, ಕೆಟ್ಟಿಕೆ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯ ನಿವಾಹಣಾಕಾರರಾದ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಗಾಗ್ ಒದಗುವ ತುತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಣ ಹೊಂದಿಸಲು ಕೆಲಸ ಬಿಡುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. 50% ನಷ್ಟ ಕಾರ್ಮಿಕರು 5 ವರ್ಷದ ಒಳಗೇ ಕೆಲಸ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಪಿಎಫ್ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಗೆ ಮತ್ತು ವಸತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ (ಮನೆ ಭೋಗ್) ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗೇಗ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಆಯಾ ಸ್ಥಳದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮರುವಲಸೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪಿ.ಎಫ್ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಕಾರಣ, ಅದರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸಿಗುವ ಅಲ್ಲೂ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಪಿಎಫ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಮಾಲೀಕರು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ. 500 ವೇತನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ? (ಈಗ ಪಿಎಫ್ ನೀಡದ ಪೀಸ್‌ರೇಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಈ ವೇತನವನ್ನೇ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ). ಇಷ್ಟು ವೇತನ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪಿಎಫ್ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗದೇ, ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ಜೀವನವನ್ನಾದರೂ ನಡೆಸಬಹುದಿತ್ತು.

ಯಶೋಧಾ , ಸದಸ್ಯರು GLU

ಪೆಟ್ರಿ 10 ರಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ 19ರ ವರೆಗಿನ ಬೆಳವಣಿಗಳು

ನಮ್ಮ ಯೂನಿಯನ್ ಅಫೀಸ್ ಪೀಣ್ಯಾಡಲ್ಲಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಗಳ ಹತ್ತಿರ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಗೇಟ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರಿಗೆ ನಾಯಕತ್ವ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು, ರೂ. 15000 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವೇತನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರಿಗೆ ಪ್ರಾನ್‌ಕಾಡ್‌ ಬಗ್ಗೆ, 15-ಎ ಬಗ್ಗೆ, ಪಿಎಫ್ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಳಮುದ್ದಿಗಳ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರನ್ನು ತಲುಪುವುದೇ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ. ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಾಗಿನಿಂದ ನಾವು ಪಿಎಫ್ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಅವರು ನಾವೇ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಏಪ್ರಿಲ್ 16 ರಂದು ವಿಜಯವಾರ್ಣಿ, ಕನ್ನಡಪ್ರಭ ಮತ್ತು ವಿಜಯಕನಾರಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುದ್ದಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಆತಂಕಿತಳಾದೆ. ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರ ವೇತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಡುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ, ಈ ಬದಲಾವಣೆಯು ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರ ಭದ್ರತೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಾವು ಯೋಚಿಸಿದೆವು. ಆದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಈ ರೀತಿ ಸೋಣಗೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ರಂದು, ಒಮ್ಮೆಲೆ ಶಾಹಿಎಕ್ಸ್ ಮೋಟ್‌ರ್, ಜಾಕಿ ಮತ್ತು ಕೆ ಮೋಹನ್ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಶುರುವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರು ನಾವು ರಸ್ತೆಗಳಿದ್ದೇವೆಂದು ಕರೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲ ಪಿಎಫ್ ಅಫೀಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯೆಂದು ಹೋಗಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲ್ಲ. ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಇತರ ಸ್ಥಳದ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರಿಗೆ ವಾಟ್‌ ಅವು ಕಳುಹಿಸುವುದರ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಮಾಧ್ಯಮಗಳೂ ಸಹ ತಕ್ಷಣ ಚುರುಕಾಗಿ, ದೃಶ್ಯಗಳ ಸಮೇತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. 7-8 ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಗಳ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರು ನೀವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಕರೆಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳ ಅಸಾಮಧ್ಯದಿಂದಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾವು ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಗಳ ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವು. ಕೊನೆಗೆ ಬಾಂಬರೆಯಾನ್ ಕಾರ್ಬಾನೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ತಡೆದರು. ನಾವು ಇತರ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರನ್ನೂ ಜೊತೆ ಸೇರುವಂತೆ ಕರೆಯಿರಿ ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆವು. ಜೊತೆಗೆ ಕಲ್ಲು ತೂರಾಟದಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಮುಂದಾಗಬೇಡಿ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದೇವು. ಸುಮಾರು 15000 ದಿಂದ 20000 ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ತುಮಕೂರು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1.30 ರಿಂದ 2 ಗಂಟೆಯ ಒಳಗೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಲಾರಿ ಚಾರ್ಜನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಗಾಯಗೊಂಡವರನ್ನು ಇ.ಎಸ್.ಇ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಾಂತ ಆಸ್ತ್ರೆತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದೆವು (ಪ್ರಶಾಂತ ಆಸ್ತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಕಿಸ್ತೇ ನೀಡಲು ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಕರ ಹತ್ತಿರ ಹಣ ಕೇಳಿದರು, ನಮ್ಮ ಯೂನಿಯನ್ ನಿರಾಕರಿಸಿತು) ಆಸ್ತ್ರೆಯ ವ್ಯೇದ್ಯರು ತಕ್ಷಣ ಉಪಚರಿಸಿದರೂ ಸಹ, MLC ನೀಡಲಿಲ್ಲ.

ಪೀಣ್ಯಾ ಮೋಲೀಸ್ ತಾಣೆಯಲ್ಲಿ 6 ಮಹಿಳೆಯರೂ ಸೇರಿದಂತೆ 125 ಮಂದಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಗೋಪಾಲನಗರ ತಾಣೆಯಲ್ಲಿ 25 ಮಂದಿ, ಲೆಟ್‌ಟೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 25 ಮಂದಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಗೋಪಾಲ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಎಫ್.ಆರ್ ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು.

ನವ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ತೂರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದ ಬಹುತೇಕ ಕನ್ನಡ ಪರ ಸಂಖಟನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಏಕೆಂದರೆ ಕಲ್ಲು ತೂರುತ್ತಿದ್ದವರ ನಡುವೆ ಅವರ ಬಾಪುಟ ಹಾರುತ್ತಿರುವುದು ವಿಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಎರಡು ದಿನದ ನಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದಾಗ, ಆಡಳಿತವರ್ಗವು ಒತ್ತಡಿಂದ ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜಾಮೀನಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿತ್ತು.

ಪಿಎಫ್ ಸಮಸ್ಯೆ

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಡಿಮೆ ವೇತನವೇ ಈ ಪಿಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದಾಗ ಸಿಡಿದೇಳಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನ ನಡೆಸಲೂ ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮದುವೆಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ. ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅವರ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದ ಅಭದ್ರತೆಯಿಂದಾಗಿ 6-7 ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸೂಕ್ತ ದಾಖಿಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದೆ, (ಪ್ರಾನ್ ಕಾರ್ಡ್, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಕೌಂಟ್) ಬೇರೆ ಯಾರದೋ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರು) ಪಿಎಫ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಅನ್ನು ರದ್ದು ಗೊಳಿಸಿಯಾದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ವಿರೋಧವು ಪಿಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಾಡ್ದರಿಂದ ತಮಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಲು ಅನುಮತಿಸಿದ್ದರು. ಇದೇ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನಕ್ಕಾಗಿಯೋ, ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕಾಗಿಯೋ ನಡೆಸಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ತೋರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮ್ಯಾಸೂರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾಡಿ ಉಪಮೇಯರ್ ಲಕ್ಷ್ಯ ನಾರಾಯಣ ಅವರು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು.

GLU ಕೆಲಸ

ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೇಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಶಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬಾಲವಾಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮತ್ತು, ಸಮುದಾಯ ಬಾಲವಾಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಲಗ್ಗರೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಬಾಲವಾಡಿಯನ್ನು ಸಾಫಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. 2013 ರ ಲ್ಯಾಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ಕಾಯಿದೆಯ ಅನ್ವಯ ಸಮಿತಿಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಳಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

GLU 2012ರಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಸ್ತುತ 2000 ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸದಸ್ಯತ್ವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೊಲೀಸ್ ಡೈಜಿನ್ಸ್‌ದಿಂದ ಭಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಪರ್‌ಪ್ರೈಸರ್‌ಗಳು, ಅನುಭವೀಟ್ಯೇಲ್ರೋಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ಲೂಲಿಟ್‌ಚರ್ಕರ್‌ಗಳು ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯಾಶೀಲರಾಗಿದ್ದರು.

ಸಂಘಟಿಸುವ ತೊಂದರೆಗಳು

ಬಹುತೇಕ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಯೂನಿಯನ್ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಯಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳೂ ಕೈ ಜೋಡಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರೂ ಸಹ ಯಶ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏದು ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಗೇಟ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದೆ, ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ವಿರೋಧವಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಾಮೂಹಿಕ ಚೌಕಾಸಿಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ.

KGWU ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ

(ಸೆಬಾಸ್ಟಿಯನ್ ದೇವರಾಜ್-ಅಧ್ಯಕ್ಷರು; ಸ್ಥಾಪಿ-ಅಧ್ಯಕ್ಷರು; ಮತ್ತು ಉಪಾ- ಜೋ ಆದಿನೇಟ್‌ರ್‌, ಫೆಡಿನಾ)

2016 ರ ಜನವರಿಯಿಂದಲೇ ಪಿಎಫ್ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಯೂನಿಯನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹುತೇಕ ಆಡಳಿತವರ್ಗವು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಿಂಗಲ್ ಪಿಎಫ್ ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೇಳಿತ್ತು. ಇದು ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸ ಬಿಡಲು ಪ್ರೇರೇಟಿಸಿತು. ಬಿಂಬಿ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಮುಂಚೆಯೇ ಬಣಿದರಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದವು, ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿತ್ತು. ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಘ್ರಾಕ್ಷರಿ ಕರ್ಮಿಟಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಿಂಗಳ ಏರಿಯಾ ಕರ್ಮಿಟಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾವು ಪಿ.ಎಫ್ ಕರ್ಜೇರಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದಾಗ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿ, ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಎಂದು ನಮಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದರು.

ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮೂರನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಹಿ ಎಕ್ಸ್‌ಮೋಟ್‌ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ನಾಳೆಯೇ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಾನು (ಸೆಬಾಸ್ಟಿಯನ್) ಜಾಗೃತನಾಗಿ, ಇದು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಆತುರ ಪಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಲೇ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗ ನಾವು ಶಾಹಿ ಎಕ್ಸ್‌ಮೋಟ್ ಹತ್ತಿರ ಸುಮಾರು 200 ಕಾರ್ಮಿಕರೊಡನೆ (ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಮಿಕರು) ಗೇಟ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಹತ್ತಿರದ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಸೇರಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಆತಂಕಿತರಾಗಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ಆಕ್ರೋಶಗೊಂಡಿದ್ದರು. ನಾವು 58 ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಬದುಕಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಏನು ಗ್ಯಾರೆಂಟಿ? ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಘ್ರಾಕ್ಷರಿಯವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ಹೋಗುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು (ತಮ್ಮ ಹಣವು ಪಿ.ಎಫ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ)

ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯೇನಾಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಿ.ಎಫ್ ಪಿಂಚಣಿಯು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವುದು ಎಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಅಲ್ಲದೆ ಪಿ.ಎಫ್ ಮೇಲಿನ ಸಾಲಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದಿಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಜೋತೆಗೆ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವಾಗ ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಆದರೆ ಅವರು ಪಿ.ಎಫ್ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಹೊನೆಗೆ ತಮ್ಮ ಹಣ ಯಾವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ನಿರ್ಧರಿಸಲಿ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಯೂನಿಯನ್ ಬಂದಿತು.

ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ್ದ ಮೀಟಿಂಗ್ ಎಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳಿದಿದ್ದು, ಮೊಲೀಸರ ಗಮನವನ್ನೂ ಸೆಳಿದಿತ್ತು ಮೊಲೀಸರು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಹೊಸ

ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವು. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸ್ಥಳೀಯಂತಹ ಸುರೇಶ್‌ರೆಡ್ಡಿ (ಇಕ)ಯವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲು ಬಯಸಿದ್ದರು.

ಎಪ್ಪಿಲ್ 17 ರಂದು ನಡೆದ ನಮ್ಮ ಇ.ಸಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋಚ್‌ ಯೂನಿಟ್ 14 ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು, ತಕ್ಷಣವೇ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಯಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ನಾವು ಅದರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನ: ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೂ ನಾವು ಈ ಯೋಚಿತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಲು ಹಿಂಜರಿದ್ದೇವು.

ಎಪ್ಪಿಲ್ 18 ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಶಾಂತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋಚ್‌ ಯೂನಿಟ್ 14 ನಿಂದಲೇ ಏಕ ಶುರುವಾಯಿತು?

ಈ ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋಡಕ್ಟ್‌ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವಲ್ಲಿ, ಪಿ.ಎಫ್ ಮತ್ತು ಇ.ಎಸ್.ಎ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೀಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಗಮನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯೂನಿಯನ್‌ ಮುಖಿಂಡರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಪ್ಪಿಲ್ 18 ಮತ್ತು 19 ರಂದು ನಮ್ಮ ಯೂನಿಯನ್‌ ಗೋಕ್ರಾಂತಾಸ್ ಇಮೇಜ್‌ ಕಂಪನಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯಾದ ಗೋಕ್ರಾಂತಾಸ್ ವೇಲ್‌ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಸ್ತರಾಗಿದ್ದೇವು. ಪಿ.ಎಫ್ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡಾಗಬಹುದು, ನಾವು ಇತರ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರೂ ಸಹ ಗೋಕ್ರಾಂತಾಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾವು ಯಶೋಧಾ ಅವಕೊಂಡಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದರೂ ಸಹ ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಎಪ್ಪಿಲ್ 18 ರಂದು ಜಾಕಿ ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯ ಬೆಳಗಿನ ಪಾಳಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಗೇಟ್‌ ಮುಂದಯೇ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಶುರುಮಾಡಿದ್ದರು. ಸೂಪರ್‌ಪ್ರೈಸರ್, ಇನ್‌ಚಾಜ್‌ಗಳಿಗೂ ಈ ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಒಂದು ಗೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ದಿನನಿತ್ಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇವರಿಂದ ಕಿರುಕುಳ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪಿ.ಎಫ್ ನಂತರ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಗೊಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅವರ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದರು.

ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಮೊಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ನಡೆಸಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕರು ನೀವು ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದೇವು. ನಮ್ಮ ಯೂನಿಯನ್‌ನ ಇ.ಸಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೃಗ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಒಂದು ನಿಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಲು ನಿರ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪಿ.ಎಫ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಭಯಗಳು ನಮಗೆ ತೀಳಿದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಿಮ್ಮ ಪಿ.ಎಫ್ ಹಣ ನಿಮಗೆ ಬರುವಂತೆ ನಾವು ಹೋರಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಗೋಕ್ರಾಂತಾಸ್ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯೂನಿಯನ್‌ ಪೋರ್ಟ್ ಮುಳಗಿಹೋಗಿತ್ತು.

ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್‌ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ KGWU, GLU, GATWU ಮತ್ತು ಮುತ್ತಪ್ಪ ನಡೆಸುವ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಯೂನಿಯನ್‌ (ಈ ಯೂನಿಯನ್‌ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಭ್ರಾಹ್ಮವೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ) ನಾಲ್ಕು ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಕೇವಲ ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ

ಕೇವಲ 10000 ಇರಬಹುದು, ಇದರಲ್ಲಿ GATWU ವಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿರಬಹುದು. KGWU ನ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದವರು 2500 ಆದರೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆ 150–200 ಇರಬಹುದು. ಯೂನಿಯನ್ ಇ.ಸಿ ಯು ಅಪ್ಪು ಬಲವಾಗಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಇಸಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರೂ ಸಹ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವ್ಯೇಯತ್ವಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸದಸ್ಯತ್ವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಎಂಬುದೂ ಸಹ ವಾಸ್ತವ.

ಎಪ್ಟಿಲ್ 18, 19 ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರ,

ಆ ಏರಡು ದಿನದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರ ಶಾಹಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಾವು ಹೊಲೀಸ್ ದೊಜನ್‌ಕ್ಕೆ ಹೆದರಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಮುಂದೆಯೂ ತಮ್ಮ ಅನ್ಯಾಯಗಳ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರ ಹೊಲೀಸರು ಅವರ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಬೆದರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಹೊಲೀಸ್ ಕ್ರಮಗಳು ನಿಂತವು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ತೂರಿದ್ದವರು ಮತ್ತು ಜ್ಯೇಶ್ವರ ಹೋದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೆದರಿದ್ದಾರೆ.

ಎಪ್ಟಿಲ್ 28 ರಂದು ನಾವು ಹೊಲೀಸ್ ಕೆಮಿಷನ್‌ರ್ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ 347 ಮಂದಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿರುವುದಾಗಿ, ಅದರಲ್ಲಿ 54 ಮಂದಿ ಕಾರ್ಮಿಕೆತರರು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯನ್ನೂ ಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೊದಲ ದಿನ ಸುಮಾರು 100 ಮಂದಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಏರಡನೆಯ ದಿನ ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಬೇಳಿಗೆ ಹೊಲೀಸರು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಿದೇ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1.30 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೊಲೀಸರು ಲಾಲಿಕಾಜ್‌ ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ಕನ್ನಡ ಪರ ಸಂಘಟನೆಯಾದ ಜಯಕನಾರ್ಕಿಕವು ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಎರಡನೆಯ ದಿನ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತೋರಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಹಲವಾರು ಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು, ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದರು.

ವೇತನ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಗಳು: ಮೋಹನ್‌ಮಾಣಿ, GATWU ಏಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು.

2015 ರಲ್ಲಿ GATWU ಬೆಂಗಳೂರು, ಮದ್ರಾಸು, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ರಾಮನಗರಗಳ 10 ಕಾರ್ಮಾನೆಗಳಿಂದ 126 ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿತು. ಸಮೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು.

1. ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಉದ್ದೇಶ, ಕಡಿಮೆ ವೇತನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಿವ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸರಾಸರಿ ವಯಸ್ಸು 20 ರಿಂದ 30 ಇದೆ. (ಸರ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 4 ಮಂದಿ 40 ರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿದ್ದರು). ಇವರಿಗೆ ಸಿಗುವ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ದಿನನಿತ್ಯದ ವಿಚು ಮಾತ್ರ ತೂಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಈ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕುಟುಂಬದ ವಿಚುವೆಚ್ಚದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. 2015 ರ ಗ್ರಾಹಕ ಸೂಚೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕುಟುಂಬವು ಉಟಕ್ಕಾಗಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ತಲಾ ರೂ. 834 ಗಳನ್ನು ವಿಚು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದೇರೀತಿ, ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕುಟುಂಬಗಳ ತಿಂಗಳ ವಿಚುವೆಚ್ಚವನ್ನು 2013 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದ ರಂಗರಾಜನ್ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಕುಟುಂಬಗಳು ಉಟಕ್ಕಾಗಿ ತಲಾ ರೂ. 829 ನ್ನು ವಿಚು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ನೀಡಿ, ಆ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಒಡತನದ ರೇಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದರು. ಇದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಒಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ.
2. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಗಿನ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶೀಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ವಿಚು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಇರುವಿಕೆಯೇ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ (6% ರಷ್ಟು) ಅದರ 2% ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ವಿಚುಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಮೀಕ್ಕೆ ಹಣ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕುಟುಂಬದ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶೀಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇ.ಎಸ್.ಎ ಸೌಲಭ್ಯವು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಗೊಂದಲಮಯವಾಗಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ) ತಂಡೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಇ.ಎಸ್.ಎ ಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
3. ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವೇತನ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ವಿವರಣೆಯೇನೆಂದರೆ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಆದಾಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯ ಎಂದು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಆದಾಯವು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಕುಟುಂಬದ 50% ನಷ್ಟು ವಿಚು ಇವರ ಆದಾಯದಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪಿ.ಎಫ್, ಇ.ಎಸ್.ಎ ನಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷೆ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರ ಗಂಡಂದಿರಿಗಲ್ಲ. ಬಹುತೇಕ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗಂಡಂದಿರು ಕಟ್ಟಡ ಕಾರ್ಮಿಕರಂತಹ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ನಿರಂತರ ಆದಾಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪುರುಷರು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನೀಡಿದೆ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚುಗೆ (ಮದ್ದಪಾನ, ಮುಂತಾದುವು) ಬಳಸುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಹೀಗಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಆದಾಯದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ಉಳಿತಾಯ ಸಾಧ್ಯ.

4. ఇదరల్లి గామెంట్స్ లుద్యమద పాత్రవేను? గ్లోబల్ సప్లైచైన్ ప్రక్రియల్లి కామీకరిగే ఈగిన వేతనక్కింత హెచ్చ వేతన కొడలు సాధ్యవాగుత్తదె. లుద్యమదల్లిరువ దర ప్యేమోటియింద భ్రాండ్స్‌గళింద ఎష్టే శోఇషితవాదరూ సవ ఇల్లిన స్థలీయ మాలీకరు సవ హెచ్చ వేతన నీడలు సమాధిరాగిద్దారే. దినదింద దినకే ఈ మాలీకరు లాభగళిసుత్తా తమ్మ యూనిట్స్‌గళన్న హెచ్చిసుత్తలే ఇద్దారే జోతేగే బెంగళూరిన ఆజిగూ కాబియానేగళన్న ఏస్టరిస్తుతిద్దారే. నమ్మ సమీక్షేయ ప్రశార కామీకరిగాగి మాడువ నేర వేచ్చపు లుదుపిన బెలీయ 1% (జె.సి పెన్సి శట్స్) రింద 3% (టిల్స్‌నేషి శట్స్) వరేగె ఇదె అష్టే. సంఘటిత/ టిక్సోట్టీలో / ఎలెక్చునికో వలయగళల్లిన కామీకరిగే హెచ్చ వేతన, మనుసాల, వాహన సాలదంతహ హలవారు సౌలభ్యగళు సిగుత్తిరువుదరిందలే అవరు యారూ ఈ తిద్దుపడియ బగ్గె హెచ్చ గమన హరిసదే, గామెంట్స్ లుద్యమదల్లి ఇవావుదూ ఇల్లదిరువ కామీకరు ఈ మణిగే ప్రతిభటనే నడేసిద్దరు.
 5. ఎల్లరిగూ తిలిదిరువ హాగే, గామెంట్స్ లుద్యమదల్లి కామీకర టినోచ్చివర్ అతి హెచ్చిదే. సమీక్షేయ వరదియ ప్రశార, 20% కామీకరు మాత్ర 40 వష్టక్కింత హెచ్చ వయస్సిన కామీకరిద్దు, ఉళిదవరు 20 రింద 30 వయస్సినవరు. ఇష్టు చిక్క వయస్సిగే అవరిగె కుటుంబద సమస్యగళిరుత్తవే. సమీక్షేయ 80% కామీకరు 4 వష్ట 75% భాగ మైక్రోటెక్నో ట్రాక్షన్ నింద, పిఎఫ్ హాక్యూగి అభవా యావుదో కుటుంబద సమస్యగాగి కెలస బిడబేకాద అనివాయితియింద కెలస బదలిసిద్దారు.

పిఎఫ్ హాద అవక్కెల్తి మత్తు కామికర టనోచ్చివర్ ఈ ఎరడు కారణగళిందలే పిఎఫ్ తిద్దుపడియన్న అమ్మ తీవ్రమాగి కామికరు ప్రతిభటిసిద్దరు.

ಇಷ್ಟ ಬೃಹತ್ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೇಗೆ ಬಂದರು? ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿರೋಧಿ ನೀತಿಯನ್ನು (ಕಿರುಕುಳವಾದಾಗ/ಸೌಲಭ್ಯ ವಂಚಿಸಿದಾಗ/ಯೂನಿಯನ್ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡಿದಾಗ) ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಭಳನಾ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದಲ್ಲಿ ಯೂನಿಯನ್‌ಗೆ ದೂರು ನೀಡುವವ್ಯಾಪಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅತ್ಯುಖಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಮೊದಲು ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ವಿಷಯದ ಒಗ್ಗೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬ್ರಾಂಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಹಾಕುವ ಒತ್ತಡಗಳೂ ಸಹ ಮಾಲೀಕರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಒಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅತ್ಯುಖಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.

ప్రతిభటనేయు శాఖి ఎస్‌ఎంఎస్‌ఎస్ యూనిట్ 26, మద్దారు మత్తు యూనిట్ 14 బెంగళారు ఇల్లి ప్రారంభవాయితు. ఈ ఎరడూ కాహినేయల్లియూ స్ట్రీట్ మట్టిన యూనియన్ బెటువటికేగళు ఈ వోదలు నడేదిద్దు, హలవారు కేసాగళల్లి జయ సిక్షిద్దపు. ఆదరే వేతన సమీక్షయ నంతర, బ్రాండ్‌గళ మేలే ఒత్తడ హాకువుదు హెచ్‌ఎస్ కామీస్ కె ముబిండరిగే కిరుకుళ నీడువుదు స్ట్రీట్ మట్టిగే కడిచేయాగిత్తు. తమ్మి ఇమేజ్ అన్న రథిసికొళ్లు బ్రాండ్‌గళు కామీస్ కర విషయదల్లి సూక్ష్మవాగిరువంతే ఆడాలవగాక్కే ఒత్తడ హాకుత్తిదే.

ಜೊತೆಗೆ ಆಗಾಗ ನಡೆಸುವ ಆಡಿಟೋರಿಯಲ್ ಸಹ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಆಡಳಿತವರ್ಗವನ್ನೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೆ ಮೂಡಿಸಿ, ಅವರು ತಮಗಾದ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಬೀದಿಗಳಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಾರ್ಫಿಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ, ಪಿ.ಎಫ್, ಇ.ಎಸ್.ಎ ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ 100–150 ಕಿ.ಮೀ ದೂರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾಂತರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಬಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ 20% ಕಾರ್ಮಿಕರು ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ. 350 ವೇತನ ಪಡೆಯುತ್ತ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜು 9000 ವೇತನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.